

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Tadeusz Kraszewski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmickowski, wiadomości potocznych Bogdan Piotrowski, za inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 371 Wydanie P

Poznań, czwartek dnia 15 sierpnia 1935

Rok 30

Poznań, 14 sierpnia.

W piętnastą rocznicę

Mija właśnie lat piętnaście od chwili, kiedy wojska polskie, wspomagane przez napływ ochotników z całego kraju, powstrzymały u wrót samej stolicy napór przeważających sił bolszewickich i unicestwiły próbę zamienienia Polski w jedną z części składowych Związku Sowieckiego. Była to bitwa w całym znaczeniu tego słowa historyczna: wynik jej nie tylko uratował niepodległość naszej ojczyzny, ale zarazem położył kres pochodowi czerwonej fali na Zachód i zakusom w kierunku zrewolucjonizowania całej Europy.

To dziejowe znaczenie bitwy warszawskiej jest dziś coraz lepiej rozumiane w całym świecie. W pamiętnych dniach sierpniowych 1920 roku naród polski, broniąc swej własnej ziemi i wolności, stał się równocześnie — nie poraż pierwszy w swej historii — obrońcą najwyższych wartości kultury i cywilizacji chrześcijańskiej przed rozkładowym nihilizmem Wschodu.

Jakaż to jednak siła sprawiła, że w tej tak groźnej chwili, kiedy wróg stał już pod murami Warszawy, kiedy połowa kraju zalana była przez bolszewickich najeźdźców, a zagranicą obwieszano już wszędzie kres naszej do pieroco wskrzeszonej niepodległości — nastąpił zwrot tak nagły i tak niespodziewany? „Cudem nad Wisłą” — ochrzczono bitwę warszawską — i istotnie bez pomocy Opatrzności nie ocalilibyśmy naszej wolności.

Nie trzeba jednak zapominać o tem, że zwycięstwo, odniesione lat temu piętnaście, to także owoc wspaniałego porywu narodu polskiego, który, uniesiony świętym entuzjazmem, najlepszych swych synów wysłał do armii ochotniczej i ostatni grosz rzucił na szalę zagrożonej sprawy ojczyzny. Był to poryw, jakiemu równych niewiele to poryw się spotyka w historii innych narodów.

Warto to podkreślić specjalnie dzisiaj, kiedy widzimy ludzi, dla których samorządna, dobrowolna twórczość społeczna jest niczem, którzy całe nasze życie zbiorowe pragnęliby zmechanizować, zetatyżować, uzależnić od dyktaw, idących z góry. Zła oddają przyszłości naszego kraju głosiciele takich haseł, co dobre są może w Niemczech, przesiąkniętych tresurą „Wielkiego Fryca”, ale u nas musiałyby dać najfatalniejsze rezultaty.

Cały problem ustrojowy w Polsce w najobszerniejszym znaczeniu tego słowa — jak to słusznie podkreślił we wczorajszym swym artykule, zamieszczonym w naszym piśmie, prof. dr. Roman Rybarski — polega na tem, jak scharmonizować zasadę silnych rządów z zasadą wewnętrzną wolności obywatelskiej. Należy walczyć z tem, co nazwano „warcholskimi” pierwiastkami charakteru polskiego, ale nie należy tych pierwiastków przeceniać, jak to obecnie czynią niektórzy, i popadać w drugą ostateczność, bo w ten sposób zasypuje się źródła najcenniejszych po-

Pokój czy wojna?

Prasa paryska o konferencji trzech mocarstw — Wznowienie prac komisji włosko-abisyńskiej — Politis w roli neutralnego arbitra

Paryż (PAT). W przeddzień otwarcia konferencji trzech mocarstw dzienniki rozpatrują ciernistą stronę zagadnień, jakie będą przez konferencję rozpatrywane.

„Petit Parisien” pokłada wielkie nadzieje w rozmowach wstępnych, przypuszczając, że przyczynią się one do stworzenia atmosfery, sprzyjającej pomyślnemu uregulowaniu sprawy.

„Le Journal” pisze, iż rokowania rozpoczną się w trudnych warunkach, gdyż intencje Włoch i ich zamiary wobec Abisynji nie są wyraźnie określone.

„Le Matin” wyraża przekonanie, iż mocarstwa zdały sobie nareszcie sprawę z ciężą na nich odpowiedzialnością i że w całym zagadnieniu daje się zauważyć pewną pomyślną ewolucję. Można przypuszczać, że Mussolini pragnąłby bardzo uzyskać bez uciekania się do wojny chociażby częściowe spełnienie swych żądań, lecz w tym wypadku należy się liczyć z interwencją angielską. Anglicy w żadnym razie nie zgodzą się wydać kluczy Błękitnego Nilu jakimkolwiek mocarstwu europejskiemu.

„Echo de Paris” sądzi, że propozycje, wysuwane przez cesarza Abisynji nie mają szans urzeczywistnienia, gdyż niezależność polityczna Abisynji musi być utrzymana. Abisynja nie pozwoli jej naruszyć bez walki i pragnie pozostać członkiem Ligi Narodów. Definitywne uregulowanie całokształtu zagadnienia jest nader nieprawdopodobne. Jeśli konferencja paryska doprowadzi do jakichś rezultatów, to będzie to jedynie gra na zwłokę, wynika z targów i wzajemnych nacisków. Jeśli zaś konferencja nie wyda rezultatów, wkroczenie wojsk włoskich do Abisynji oznaczać będzie wkroczenie Europy w nieznaną przyszłość.

Paryż (PAT). Havas donosi: Komisja koncyliacyjna włosko-abisyńska wznowi swe prace zgodnie z decyzją rady Ligi Narodów dnia 16 sierpnia. Ze strony włoskiej w obradach komisji uczestniczyć mają: hr. Aldovrandi Marescotti, amb. Mantagna, radca stanu Guarneslechi, szef wydziału afrykańskiego włoskiego m. s. z., Cerulli i Lessona. Ze strony Abisynji w naradach wezmą udział: prof. Jeze

(Francuz) i prof. Fotter (Amerykanin). Zadaniem komisji jest powołanie arbitra neutralnego. Potwierdza się, że arbitrem tym będzie Politis.

Paryż (Tel. wł.) Premier Laval przyjął dziś przedpołudniem delegata

Anglii na konferencję trzech mocarstw, ministra Edena. Francuskie koła polityczne, podobnie jak i prasa, zapatrują się bardzo sceptycznie na wynik konferencji.

Walka z nazwami ulic w państwie Hitlera

Nowy sposób gnębienia katolicyzmu przez narodowych socjalistów

Karlsruhe (PAT.) Prefekt policji wydał rozporządzenie o zmianie nazwy ulicy ks. Kolpinga, twórcy „Katolicyzmu społecznego” i stowarzyszeń robotniczych, znanych p. n. „Rodzina

Kolpinga”. Motywując swe rozporządzenie, prefekt zaznaczył, że organizacje, stworzone przez Kolpinga, występowały w ostatnich czasach przeciwko narodowemu socjalizmowi.

Pomoc rządu Rzeszy dla górników

Zagłębie Ruhry, terenem „nędzy wyjątkowej”

Berlin (PAT). Na rozkaz kancelarza wydano rozporządzenie, ograniczające skracanie czasu pracy w kopalniach. Rozporządzenie to ma równocześnie na celu akcję doraźną na rzecz górników. Powodem wydania rozporządzenia były niezwykle wprost ograniczenia czasu pracy w kopalniach, w których wielu robotników w ciągu miesiąca pracowało zaledwie 9 dni. Pociągało to oczywiście za sobą nędzę wśród warstw pracujących.

Postępowanie takie najsilniej dało się odczuć w zagłębiu Ruhry, które też zostało urzędowo ogłoszone jako teren nędzy wyjątkowej, potrzebującej doraźnej pomocy.

Akcja doraźnej pomocy dla górników, pracujących po kilka dni w miesiącu, zorganizowana będzie przez wydawanie bonów, na sumę 10 mk, lub 1 marka za nieprzepracowany dzień. Wraz z bonami każdy korzystający z tej pomocy otrzyma t. zw. kartę pochodzenia, którą legitymować się musi przy każdym zakupie środków żywnościowych. Za bonę te nabywać można tylko żywność, i to w sklepach, wska-

zanych przez władze miejscowe. Sklepy takie mają prawo używać tych bonów do spłacania należności we wszystkich bankach spółdzielczych i kasach oszczędnościowych. Wszelkie malwersacje z bonami karane będą ciężkimi więzieniami. Zarządzenie dotyczy, poza zagłębiem Ruhry, również okręgu przemysłowego Śląska opolskiego, gdzie sytuacja jest podobnie ciężka. Dla Śląska przeznaczono bonę w sumie 1 miliona marek.

Ciągnięcie loterii państwowej

Warszawa (Tel. wł.) W dzisiejszym ciągnięciu loterii państwowej wygrane padły na następujące numery:
20.000 zł — 51 593,
10.000 zł — 117 129,
5.000 zł — 117 959,
2.000 zł — 11 005, 57 507,
1.000 zł — 34 908, 125 753, 150 623, 160 401, 172 516, 179 566. (w)

Awanse urzędnicze znów przesunięte

Warszawa (Tel. wł.) Zapowiedziane na 1 sierpnia awanse urzędnicze nie doszły jednak do skutku. Wywołało to zrozumiałe zaniepokojenie wśród rzesz urzędniczych, awanse miały przecież objąć 30.000 funkcjonariuszy państwowych.

Ostatnio dzienniki warszawskie przyniosły wiadomość, że awanse urzędnicze będą jednak w tym roku załatwione, jakkolwiek ich termin nie został jeszcze ustalony. Dotychczas nie wyszło jeszcze żadne zarządzenie do ministerstw w sprawie przygotowania list awansów.

„Wieczór Warszawski” zwraca uwagę, że ponieważ na przygotowanie list awansów trzeba conajmniej miesiąca czasu, trudno spodziewać się, by awanse nastąpiły przed 1 października. Najprawdopodobniej jednak będą one odłożone do — 1 stycznia 1936 r.

Nieuwzględniony protest niemiecki

Boston (PAT) Niemiecki konsul generalny złożył wczoraj protest na ręce przewodniczącego izby reprezentantów stanu Massachusetts przeciwko rezolucji, przyjętej przez izbę, potępiającej przesładowania rasowe i religijne przez narodowych socjalistów.

Przewodniczący izby na protest ten odpowiedział, iż rezolucja ta nie jest mieszaniam się do spraw wewnętrznych Rzeszy, lecz wyrazem opinii pewnej grupy obywateli amerykańskich w sprawie, która wywołała duże zainteresowanie w całym świecie.

W następnym wydaniu głównym:

CZARNA SUKIENKA

przez

Adolfa Nowaczyńskiego

rywów duszy polskiej. Zdaje sobie z tego sprawę polski obóz narodowy i w tym kierunku zmierzają też jego zasady ustrojowe.

Dzisiaj, w piętnastą rocznicę „Cudu

nad Wisłą”, który uwolnił nas od wrogów zewnętrznych, skupmy się tem silniej w walce z tem wszystkim, co osłabia naszą ojczyznę i tamuje jej pochód ku wielkości.

Katastrofalne pęknięcie tamy w półn. Włoszech

W zalanych miejscowościach nie pozostał kamień na kamieniu — Ofiary w ludziach dochodzą do tysiąca

Turyń. (Tel. wł.). Katastrofalne pęknięcie tamy pod Ovada w pobliżu Aleksandrii, przybrało znacznie większe rozmiary, aniżeli początkowo przypuszczano. Ponieważ prace ratownicze z powodu nieustających ulewnych deszczy są bardzo utrudnione, nie można w chwili obecnej ustalić istotnej liczby zabitych ofiar, która waha się pomiędzy 300 a tysiącem. W miasteczku Ovada 130 domów zostało przez wodę kompletnie zniszczonych, w Caprietta i Molare nie pozostał kamień na kamieniu.

Miasto Ovada, liczące 10 000 mieszkańców przedstawia wstrząsający widok. Z głębokiego szlamu wystają ruiny zawalonych domów, meble i inne ruchomości leżą w szlamie, dalej zwłoki ludzi i zwierząt.

Woda lała się z niezwykłą siłą, ponieważ jezioro Orbicella, które przybrało wskutek oberwania się chmury i spowodowało pęknięcie tamy, leży znacznie wyżej, aniżeli zalane miejscowości.

Strażnik spostrzegł niebezpieczeństwo o godz. 13.30, było już jednak za późno, by katastrofie zapobiec, mimo, że natychmiast otwarto kilka śluz. Przed tamą, która później pękła, spie-

Mapka środkowej części Piemontu, w której to prowincji półn. Włoch wydarzyła się tragiczna katastrofa pęknięcia tamy. Oznaczone kołem miejscowości uległy zupełnemu zniszczeniu.

rzyła się woda do wysokości 40 metrów.

Wśród mieszkańców panuje rozpacz nie do opisania. Wszędzie widać ludzi poszukujących zwłok swych najbliższych. Z powodu ulewnego deszczu prace ratownicze są niezwykle utrudnione. Masy wody dotarły aż do Aleksandrii, oddalonej o 35 mil od miejsca katastrofy.

Na miejsce tragicznego wypadku przybyły władze z Turynu oraz pułk saperów, którzy z narażeniem życia

przystąpili do akcji ratowniczej.

Turyń. (Tel. wł.). Ofiarą katastrofy padły przeważnie dzieci. Przerwanie tamy spowodowane zostało gwałtowną burzą, połączoną z silną ulewą. Okoliczność ta, stała się przyczyną większej ilości ofiar, ponieważ ludność schroniła się przed burzą do mieszkań.

Berlin (PAT). Niemieckie biuro informacyjne donosi z Rzymu, że liczba zatopionych podczas katastrofy przerwaną tamy wynosi już przeszło 500 osób.

Taktyczne rozgrywki dyplomacji włoskiej

Torowanie drogi dla porozumienia między Wiedniem a Berlinem — Przeciwwęgelska akcja Włoch

Białogród. (Tel. wł.). Jugosłowiańskie koła polityczne są pod wrażeniem wiadomości nadchodzących z Wiednia i Berlina o próbie kontaktu, jaki pragnie nawiązać z Niemcami z jednej strony rząd austriacki, a z drugiej strony rząd włoski.

Według wiadomości wiedeńskich dały Włochy do zrozumienia w Wiedniu, że życzyłyby sobie, aby rząd austriacki doprowadził właśnie teraz do jakiegoś modus vivendi z Berlinem, gdyż Niemcy z powodu swej słabości wewnętrzno-politycznej są skłonne do ustępstw w dziedzinie polityki zagranicznej.

W tymże celu Włochy przyspieszają sprawę paktu naddunajskiego, licząc się równocześnie z możliwością rozbięcia tego paktu, usiłując one zabezpieczyć się przed dywersją niemiecką w ten sposób, że torują drogę dla porozumienia między Wiedniem a Berlinem.

Posiew ten padł, jak się zdaje, na grunt podatny. Skłonność do kompromisu z Austrią jest po stronie Niemiec widoczna.

Ostatnio mnożą się wypadki, że rząd niemiecki nie tylko, że nie wpuścza do Niemiec austriackich hitlerowców, lecz wydaje ich nawet do rąk władz austriackich. Poza tem Berlin

polecił kierownictwu hitlerowców austriackich, by ustąpili w Austrii miejsca ugodowym elementom niemieckim, które, nieobciążone przeszłością, mają rozpocząć w Austrii nowy kurs współdziałania z rządem wiedeńskim na podstawie samodzielności państwowej Austrii. O każdorazowym stanie rokowań austriacko-niemieckich najdokładniej informowane są Włochy.

W szerszym zakresie mają rozmowy się toczyć teraz bezpośrednio między Rzymem a Berlinem.

Rozmowy rzymsko-berlińskie mają raczej znaczenie taktyczne. Wobec rozpoczęcia się w Paryżu konferencji trzech mocarstw, chodzi Włochom o nastrącenie Anglii możliwością porozumienia włosko-niemieckiego i uczynienie Wielkiej Brytanii skłonniejszą do ustępstw. Takim straszakiem mają być, zresztą lansowane przez prasę berlińską i wiedeńską, wiadomości o przygotowywanej się wielkiej akcji włoskiej, obliczonej na podburzenie ludności kolorowej w koloniach brytyjskich. Rozmowy wiedeńsko-berlińskie i berlińsko-rzymskie uważają tutejsze koła polityczne za wielkie niebezpieczeństwo dla konsolidacji stosunków naddunajskich.

Pierwsze kandydatury do Sejmu

Warszawa. (Tel. wł.). W Warszawie zostaną wysunięte kandydatury premiera Sławka, min. Kościakowskiego, wicemin. Siedleckiego, red. Stpi-czyńskiego, w Suwałkach wicemin. Koca, w Gdyni b. min. Zarzyckiego, w Wilnie gen. Żeligowskiego, w Częstochowie min. Paciorkowskiego, w Stanisławowie min. Schaetzla. (w)

Warszawa. (Tel. wł.). Na terenie m. Warszawy w 6 okręgach rozpoczęły się dzisiaj około godz. 10.30 zebrania kolegów wyborczych. Przed lokalami, gdzie odbywają się zebrania, postawiono silniejsze posterunki policyjne. Zebrania zgaili przewodniczący poszczególnych komisji okręgowych i wezwali uczestników do zgłaszania kandydatur. Pierwsi zabrali głos kierownicy okręgowych komitetów BBWR. i zaczęli zgłaszać nazwiska. Gdzieniedzie wyniki kontrowersje. Zwracano się z zapytaniem o tło polityczne kandydatów. Do godz. 12.30 żadne zebranie nie zostało zakończone. (w)

Projekt nowej taksy notarialnej

Warszawa. (Tel. wł.). Został odany do zaopiniowania kompetentnym czynnikiem nowy projekt taksy notarialnej, która ulegnie zróżnicowaniu. Opłaty za niektóre czynności ulegną wydatnej niższe. Termin wejścia w życie nowej ustawy nie jest jeszcze ustalony. (w)

Konferencja Małej Ententy

Bukareszt. (PAT) W związku z depeszą agencji Havasa z Białogrodu, iż doroczna konferencja Małej Ententy odbędzie się 27 i 28 sierpnia, czynniki

urzędowe stwierdzają, że ścisła data tej konferencji wyznaczona jest na 29 i 30 sierpnia.

Aresztowanie generała c. k. armji

Praga. (Tel. wł.). Na polecenie władz bezpieczeństwa krajowego i w porozumieniu z ministerstwem obrony krajowej aresztowany został, jak donosi prasa wieczorna, 72-letni emerytowany generał Rudolf Kraus. Przyczyną aresztowania są przez władze trzymane w ścisłej tajemnicy.

Jak słyhać, generał Kraus jest oskarżony o wykroczenia przeciw ustawie o ochronie państwa, przeciw któremu wyrażał się w sposób nader obelżywy i poniżający jego godność. Generał Kraus był w wojnie światowej szefem sztabu generalnego armji austriackiej Hausenberga i jest bratem dowódcy w zwycięskiej bitwie w dorzeczu Isonzo armji austriackiej, generała Alfreda Krausa.

Stan zdrowia prez. Masaryka

Praga. (PAT) Na giełdzie tutejszej rozeszły się ponownie pogłoski o złym stanie zdrowia prez. Masaryka. W związku z tem wydano komunikat stwierdzający, że stan zdrowia prezydenta w ostatnich czasach bardzo się poprawił i odbywa on codzienne przejażdżki powozem lub autem.

Samolot w płomieniach

Tunis. (PAT) Samolot wojskowy, przelatując około przylądka kartagińskiego, uległ katastrofie. Skrzydło samolotu oderwało się, aparat stanął w płomieniach i spadł do morza. Cztery osoby, znajdujące się w samolocie, zostały zupełnie zwięglone.

blona fotograficzna

nie zawodzi nigdy

nr 13501

Kurs dolara. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 5.23 — 5.24 zł, w Gdańsku na Warszawę 5.26% zł.
Kurs marki niem. Bank Polski oddział w Poznaniu, nienotowany.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 14. 8. 1935 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była spokojna.

Z pożyczek państwowych notowano jedynie 5% poz. konwers. za którą płacono 67,25%.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. obracano 4 1/2% dolarowe listy zast. po 41%, zaś 4% listy zast. konwert. po 40% w zafiarowaniu.

Poza tem poszukiwano 4 1/2% listy zast. złote w złocie po 42% bez oddawców.

Z akcji bankowych poszukiwano Bank Polski po 91 1/2 i wyżej bez oddawców.

Cedula Urzędowa Giełdy Pieniężnej w Poznaniu.

Kurs w procentach nominalu w zł w złotych za sztukę.

Papiery procentowe

5% państw. pożyczka konwers. 67,25.
4 1/2% dol. listy zastawne serj. K. z r. 1933 Pozn. Ziem. Kred. 41,— +.
4% listy zast. konwert. ostempl. P. Z. K. 40,— O.
Tendencja spokojna.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej

Poznań, 14. 8. 1935 r.

Warunki: Handel hurtowy paryet. Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.

Ceny orientacyjne:

Zyto zdr. (suche Usp. spok.) 9,75— 10,00
Pszenna (Usp. spok.) 13,95— 13,70
Jęczmień 700—725 g/l. 12,75— 13,10
Jęczmień 670—680 g/l. 12,00— 12,25

Uspokojenie spokojne.
Owies nowy (Usp. spok.) 10,50— 11,00

Mąka
żytnia I gat. 0,55% wł. w. 16,25— 17,25
żytnia I gat. 0,65% wł. w. 15,25— 16,25
żytnia II gat. 55—70% wł. w. 11,75— 12,75
żytnia pośl. pon. 70% wł. w. 9,75— 10,75
żytnia razowa 0,95% wł. w. 12,50— 13,50

Uspokojenie spokojne.

pezenna gat. IA 0-2% wł. w. 24,00— 26,70
pszena gat. IB 0-45% wł. w. 23,50— 24,00
pszena gat. IC 0-55% wł. w. 22,50— 23,00
pszena gat. ID 0-60% wł. w. 21,50— 22,00
pszena gat. IE 0-65% wł. w. 20,50— 21,00
pszen. gat. IIA 20-55% wł. w. 20,00— 20,50
pszen. gat. IIB 20-65% wł. w. 19,50— 20,00
pszen. gat. IID 45-65% wł. w. 17,25— 17,75
pszen. gat. IIF 55-65% wł. w. 15,75— 16,25
psz. gat. IIIA 65-70% wł. w. 14,75— 15,25
psz. gat. IIIB 70-75% wł. w. 12,75— 13,25

Uspokojenie spokojne.

Otręby żytnie stand. 7,00— 8,50
Otręby pszen. grube stand. 8,00— 9,25
Otręby pszenne średnie st. 7,00— 7,50
Otręby jęczmienne 8,00— 9,25
Rzepak zimowy 28,00— 29,50
Gorzycza 32,00— 34,00
Groch Viktorja 25,00— 27,00
Mak niebieski 36,00— 38,00
Inkarnatka 35,00— 37,25
Makuch mian. w taflach 17,00— 18,25
Makuch rzepakowy w taf. 15,50— 16,00
Makuch ston. w taf. 42/43% 18,00— 19,00
Śruta Soja 1,75— 1,95

Śloma pszena luzem 2,35— 2,55
" pszena prasowana 2,00— 2,25
" żytnia luzem 2,50— 2,75
" żytnia prasowana 2,75— 3,00
" owsiana luzem 3,25— 3,50
" owsiana prasowana 1,25— 1,75
" jęczmienna luzem 2,15— 2,35
" jęczmienna prasow. 5,25— 5,75
Siano zwykłe luzem 5,75— 6,25
" zwykłe prasowane 6,35— 6,75
" nadnoteckie luzem 6,75— 7,25
" nadnoteckie pras. 6,75— 7,25

Ogólne uspokojenie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 582 tonn, pszenicy 126 tonn, jęczmienia 642 tonn, owsa 90 tonn, maki żytniej 512,5 tonn, maki pszennej 63 tonn, otrab żytnich 693,5 tonn, otrab pszennych 250 tonn, gorzycy 8,3 tonn, rzepaku 100 tonn, wyki 2,6 tonn, inkarnatki 1,3 tonn, rajgrasu 0,15 tonn, śruty Soja 22,5 tonn, wytlaków 10 tonn.

Wiadomości

W Landau (Pałatynat) olbrzymi pożar zniszczył dziś doszczętnie 5-piętrowy magazyn z artykułami żywnościowymi. Państw. płomieni padły wielkie zapasy ryżu, cukru i oliwy. Szkody wynoszą około 250 tys. marek.

Mieszkańcy Jokohamy przeżyli noc pełną obaw, gdyż 4.000 więźniów wybiegło na ulicę wobec pożaru w gmachu więziennym. Ogień zniszczył całkowicie warsztaty więzienia. Wspólnymi siłami policji i straży więziennej udało się uspokoić więźniów i odprowadzić ich do więzienia.

Usiłowania wywołania strajku robotników, zatrudnionych na federalnych robotach publicznych w N. Jorku, skończyły się całkowitem niepowodzeniem.

Hoover, który przybył do Nowego Jorku celem omówienia z przywódcami republikańskimi kampanji, związanej z bliźniem już wyborami prezydenta, uchyła w dalszym ciągu od dyskutowania sprawy postawienia swej kandydatury na prezydenta St. Zjednoczonych.

W San Sebastian de Travia (w Asturji) fala porwała łódź z 12 rybakami i rzuciła ją o cementowy mur. 7 ludzi uratowano, pozostali rybacy utonęli.

Tajemnica losów uprowadzonego przez bandytów dziennikarza angielskiego Jonesa nie została dotąd odkryta. Niema żadnych pewnych wiadomości o tem, o dzieje się z Jonesem, niema również potwierdzenia pogłoski, iż zdołał on wyrwać się z rąk bandytów.

Sąd przysięgłych w Stendal (Saksonja) skazał dziś na śmierć niejakiego Pawła Kilza za morderstwo w celach rabunkowych.

Zygzaki podatkowe

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że zniesienie 10-procentowego dodatku do podatku gruntowego i t. zw. podatku interwencyjnego w tej samej wysokości stanowi pożądaną ulgę dla wsi. Z drugiej strony nikt się chyba nie ludzi, żeby 10—12 milionowy zastrzyk spowodował choćby chwilową, ale widoczną poprawę w rolnictwie.

Leczenie musi się stosować do postępu choroby. Środek, sam przez się dobry, który byłby skutecznym w początkowej jej fazie, w późniejszych okresach już nie pomaga. Należy się obawiać, że nowa fala tanioci zbóż pochłonie bez śladu prezent, zrobiony przez rząd nieszczęsnemu rolnictwu.

Dlaczego z tym prezentem wystąpiono tak późno? Dlaczego znacznym kosztem prowadzono interwencję, dlaczego zaangażowano duże fundusze państwowe w akcję odciążeniową, a tylko odcinek podatkowy pozostawiono nietkniętym. — ba, zamiast obniżyć, jeszcze podwyższono podatki, płacone przez wieś?

Podatek jest instrumentem z jednej strony delikatnym i trudnym w zastosowaniu, a z drugiej wielce konserwatywnym. Dość powiedzieć, że zasadnicze podstawy, na których opiera się podatek gruntowy w b. Kongresówce, były ustanowione jeszcze przez... Sejm Czteroletni, a więc przed 150 laty. W podatku najważniejszą rzeczą jest to, żeby ludność do niego się przyzwyczaiła.

Jeżeli do tego dodamy trudności budżetowe, moglibyśmy zrozumieć i rozgrzeszyć p. ministra skarbu, który — choć zna wady naszego systemu podatkowego — odwleka pod różnymi pozorami jego reformę. Ale te wszystkie okoliczności i względy nie odnoszą się do obu, podarowanych obecnie rolnictwu podatków.

Podatek interwencyjny był wprowadzony przed dwoma laty. Nieznaczna stosunkowo wysokość przy tak doniosłym celu, jak pomoc dla rolnictwa, sprawiła, że przeciwko temu podatkowi nie protestował nikt, nawet rolnicy. Może opozycja sejmowa (Klub Narodowy napewno) miała tu pewne zastrzeżenia, ale nie dano jej po temu sposobności, ponieważ podatek interwencyjny był wprowadzony dekretem Prezydenta Rzeczypospolitej, wydanym na podstawie pełnomocnictw.

A jednak przy gospodarczych pozorach był to podatek fiskalny, antygospodarczy. Interwencję uprawiano już przed jego wprowadzeniem, chodziło zatem nie o pomoc dla rolnictwa, ale o zmniejszenie deficytu budżetowego. I w momencie jak najmniej odpowiednim pociągnięto rolnictwo do nowych

świadczeń podatkowych. Obecnie podatek ten zniesiono, ale przedtem usunięto jego podstawę, t. j. samą interwencję. W rezultacie skarb zyskał jeszcze na tej operacji.

Drugi prezent, 10-procentowy dodatek, jest znacznie starszy, bo liczy już blisko 10 lat. Ale nie dalej, jak przed kilku miesiącami, podczas ostatniej sesji sejmowej, rząd wystąpił z projektem podwyższenia nadzwyczajnego dodatku do wszystkich podatków, a więc i gruntowego, z 10 proc. na 15 proc.

W Sejmie zrobił się rumor; nawet B. B. nie chciał tej podwyżki uchwaląć. Powoli, jak zwykle, uspokojono się, ale podatek gruntowy wykluczono

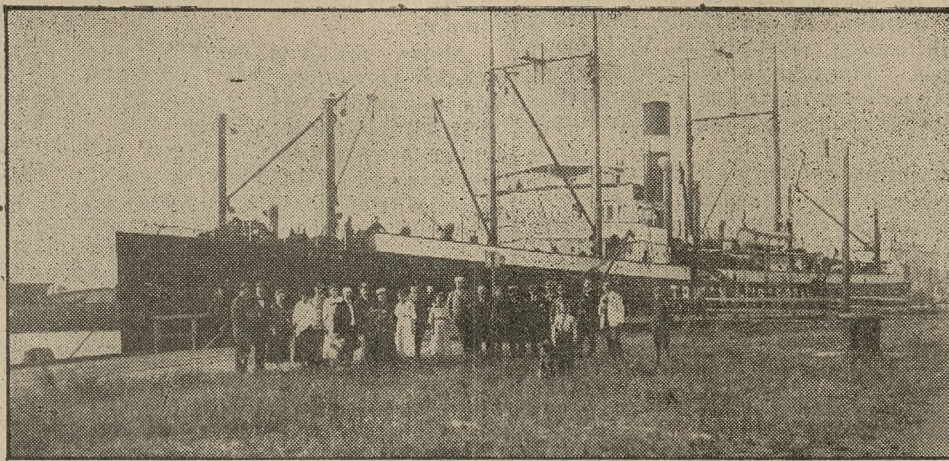
z ogólnej podwyżki i pozostawiono przy nim 10 procentowy dodatek. P. minister skarbu był z tego bardzo niezadowolony.

To się działo w lutym b. r. Czy wtedy położenie wsi było lepsze, aniżeli obecnie? Czy usprawiedliwiałoby ono choć w części projekt podwyższenia podatku gruntowego? Czy raczej już wtedy nie należało zrobić tego, co zrobiono obecnie?

Dlaczego czekano tak długo z ulgami podatkowymi dla wsi? Czy dla ich wprowadzenia potrzebny był aż okres przedwyborczy?

Zapewne, lepiej późno, niż nigdy. Ale nie jest dobrze, jeżeli o polityce — finansowo - gospodarczej decydują względy fiskalne i polityczne. Wtedy polityka ta idzie po linii zygzakowatej: od fiskusa do wyborów — i z powrotem. M. K.

PRZED PIĘTNASTU LATY

Okręt, na którym w pamiętnych chwilach walki o niepodległość Polski, z rozkazu marsz. Focha, przywieziono przez Gdańsk broń i amunicję dla Polski.

Skąd ruszy atak na Abisynję

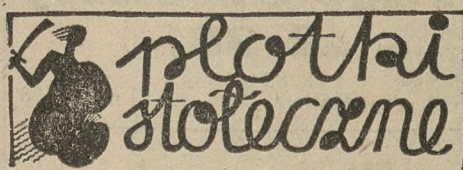
Czy dojdzie do wojny, czy też uda się jej uniknąć w ostatniej chwili? Pytania, na które znajdzie się odpowiedź w niedługim czasie. Choć toczą się pertraktacje tajne i jawne, choć enuncjacje rządu włoskiego i Negusa cechuje w ostatnich dniach pewna ustępliwość, to jednak przygotowania wojenne po tej i tamtej stronie toczą się w tempie gorączkowym, a ciężar zbrojeń może w każdej chwili przechylić szalę wojny. Trudno przypuszczać, iżby Italia mogła wycofać 200.000 żołnierzy z Afryki, nie uzyskawszy wystarczającej, w porównaniu do swoich żądań, rekompensaty od Abisynji. Wojna ewentualna toczyłaby się w ciężkich warunkach nie tylko na samym terenie operacyjnym, ale i na terenie etapowym, skąd miałyby wyjść ataki na Abisynję, t. j. w kolonjach Erytrei i Somali.

Erytrea, pierwsza baza operacyjna italska, dzieli się na dwa obszary odrębne zupełnie klimatycznie i geograficznie. Nizinna, nadmorska część kraju przedstawia nieurodzajną pustynię, która pozostaje pod morderczem działaniem słońca tropikalnego. Główny port Erytrei, Massawa, obecnie podstawowy punkt etapowy i wyładunkowy armii włoskiej, jest najgorętszym miastem bodaj na kuli ziemskiej. Przeciętą temperaturą roczną wynosi 32 stopnie Celsjusza! Natomiast część wyżynna Erytrei odznacza się urodzajnością gleby, znośnym klimatem, obfitością żywności. Woda jest najcenniejszym, najdroższym produktem w tym kraju, gdzie rzeki toczą fale tylko po deszczach.

Kraj Somali, większy pod względem obszaru od Erytrei, przedstawia się jako nieurodzajna równina stepowa, wznosząca się stopniowo w kierunku zachodnim i przechodząca w grzbiec górski tuż przy granicy abisyńskiej. Kraj Somali zaludniony jest przez szczepy wojownicze, przeważnie nomadów i pasterzy. Gospodarczo przedstawia Somali jeszcze mniejszą wartość, niż Erytrea. Zarówno tu jak i tam dominującą rolę odgrywa woda, a raczej brak wody, którą trzeba sprowadzać.

Etapy i techniczne przygotowanie baz operacyjnych będą więc odgrywać w ewtl. wojnie rolę większą może od samych operacji wojennych. Dlatego też wysyła się w tak znacznej liczbie wojska techniczne i robotników do Erytrei i Somali, gdzie wrę prace nad budową dróg, szos, składów, studzien i punktów transportowo-przeładunkowych.

Atak na Abisynję, gdyby do niego przyszło, wyszedłby prawdopodobnie, jak sądzą fachowcy angielscy, z Erytrei w kierunku na Magdałę w Massawy oraz ku linii kolejowej Dżibutti-Addis Abeba. Atak z Somali miałby na celu osiągnięcie płaskowzgórza Harrar, gdzie stoczonyaby była decydująca bitwa o otwarcie sobie drogi z południa w kierunku Addis-Abeby

13 sierpnia.

Jakże szalenie niektórzy ludzie się denerwują Ci kandydaci. Dla nich to bowiem jutro, w środę, dzień krytyczny: czy zdołają przejść przez ucho igielne komisji kolegialnej. Bo potem uzyskanie odpowiedniej liczby głosów o wiele łatwiejsze.

Już dzisiaj pojawiają się rozmaite wykazy rzekomych kandydatów. Są to przeważnie domniemania. Ale wiadać z nich, że decydującym czynnikiem wszędzie są sekretariaty BBWR, a więc tej samej organizacji, której koniec zapowiadano z ust bardzo miarodajnych, bo jej prezesa, p. Sławka. Co ciekawsze: p. Siawek, a także publi-

cyści „sanacyjni“ zapowiadali „urbi et orbi“, że ordynacja ma usunąć sekretarzy partyjnych i zawodowych polityków. Tymczasem okazuje się, że na prowincji przypadnie bardzo wielki odsetek kandydatów właśnie na sekretarzy BB.

Sprawdzanie list wyborczych kończy się dnia 14 bm. Pewien kierownik komisji obwodowej opowiadał mi wczoraj, a więc na trzy dni przed zamknięciem okresu kontrolującego listy: — W moim obwodzie wyborczym jest uprawnionych do głosowania 1778 osób. Listy zostały sporządzone bardzo porządnie. Duży zeszyt, maszynowym pismem, szczegóły zestawione skrupulatnie, zanotowane imiona rodziców, daty urodzenia, zawód. Cóż, kiedy zainteresowanie nie jest zbyt wielkie. W przeciągu 5 dni zjawilo się do komisji w sumie najwyżej 25 osób, które interpelowały o 40 osób. Nieraz już

Z życia

(—) Stare to przysłowie: „gdzie kucharek sześć, tam niema co jeść“...

Zagadnienie dobrych dróg w Polsce nie schodzi z dyskusji publicznej. Zdawało się naiwnym, że zagadnienie to rozwiązał w r. 1931 ówczesny minister robót publicznych, gen. Norwid - Neugebauer, tworząc państwowy fundusz drogowy, który uwolnił z obowiązku budowy i konserwacji dróg fundusze skarbowe, a sięgał po źródła nowe: do nowych opłat od motorów i powozów i do 400 milionów zł pożyczki.

Minęło zaledwie parę lat. Dziś niema w Polsce jednego człowieka, któryby nie powtarzał za Klubem Narodowym, ostrzegającym wczas przed błędami tej imprezy, że poszliśmy na szkodliwe eksperymenty. Fundusz drogowy zawiódł na całej linii.

Przed rokiem utworzono w Polsce specjalną Ligę Drogową. Przewodzi jej zięć Prezydenta Rz. P., wiceminister Bobkowski. Liga ta przeforsowała przez Sejm na wiosnę r. b. specjalną ustawę szarwarkową. Ogół ludności wsi i miasteczek ma — w myśl nowej ustawy — przez pracę osobistą i pracę zaprzęgową odrobić na drogach nowe świadczenie o wartości 60 do 70 milionów zł rocznie. Kto nie chce osobiście z łopata w ręce pracować, niech zapłaci gotówką.

Wykonanie tej ustawy w Suwalszczyźnie doprowadziło do bardzo przykłej sytuacji. Włościanie uznali bowiem szarwark za pańszczyznę.

Rząd idzie jednak mocno na inwestycje drogowe i wodne. Szuka nowych źródeł. Temi to pracami uzasadniał rząd emisję pożyczki inwestycyjnej (225 milionów zł) w czerwcu, tem tłumacząc oficjalnie zaciągnięcie w lipcu nowej pożyczki inwestycyjnej (50 mil. zł).

Zdawałoby się, że w tych warunkach powinna tętnić praca na drogach. W rzeczywistości jest całkiem inaczej: pieniądze inwestycyjne idą na inne cele; ustawa szarwarkowa wygląda w życiu trudniej, niż na papierze; państwowy fundusz drogowy nie może ściągnąć opłat, ani zaciągnąć większych pożyczek.

Inż. Emil Bratro, b. dyrektor robót publicznych, obecnie profesor politechniki lwowskiej, wymienia jako jedną z przyczyn zastoju i chaosu w budowie dróg fakt, iż na tym odcinku pracuje aż — 14 kucharek:

„Na drogi wpływają dotacje z 14 źródeł: z państwowego funduszu drogowego, funduszu inwestycyjnego (w postaci naturaljów), ministerstwa rolnictwa, ministerstwa komunikacji, kamieniołomów państwowych, ministerstwa skarbu (w postaci kredytów z zaległych podatków), z szarwarku drogowego, junaków i wreszcie z minimalnych dotacji skarbu państwa.“

Wiadomo: jedna matka wykarmi jedno dziecko swą piersią. Dziecko karmione przez 14 matek, umrze z niestrawności. Coś podobnego dzieje się z drogami w Polsce. Drogi mrają z — głodu.

byłem przewodniczącym komisji obwodowej, ale tak słabego zainteresowania nigdy nie było...

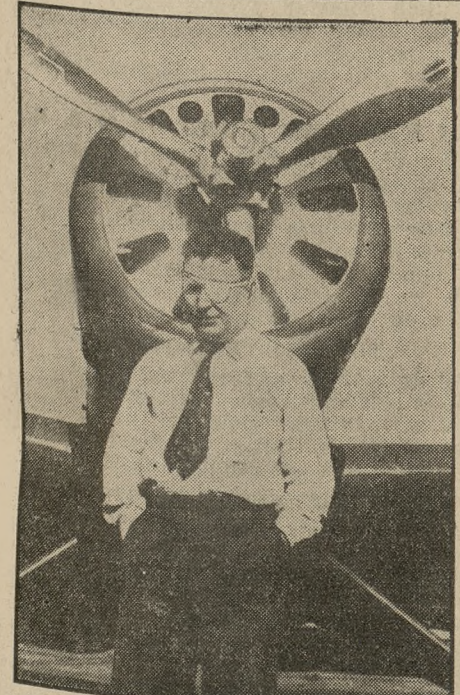
*

Secesjoniści z Stronnictwa Ludowego zaczynają się odgryzać. Znaleźli swój organ w — „Kurjerze Porannym“. Tutaj niedawno pierwszy szturm na uchwały ludowców przypuścił b. pos. Langier. Tu przemówił osobnym artykułem b. prezes Klubu Ludowego M. Róg. Już dawniej, jeszcze za czasów sejmowych, p. Róg umieścił tu dwa wywiady o rzeczach merytorycznych, dotyczących położenia polskiego chłopca. Dawniej swe artykuły umieszczał w „Robotniku“.

Wystąpienie bardzo symptomatyczne. Nasamprzód jest ono nieprzyzwoite, bo napastujące wczorajszych towarzyszy broni. Np. strzały w dr. Kiernika, który odpowiedzieć przecież nie może. Albo zgryźliwości pod adresem socjalistów, z którymi dotąd bratał się najserdeczniej. Przecież p. Róg to prezes zjazdu „centrolewu“ w Krakowie. Przecież to bliski współtowarzysz p. Bańskiego, który przebywa gdzieś w Czechosłowacji.

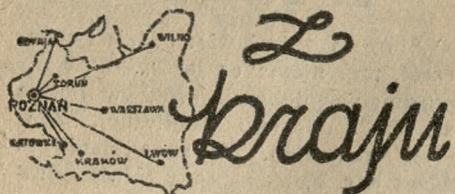
A powtóre: to fałszowanie rzeczywistości. P. Róg bowiem ułatwia sobie sytuację przez przedstawienie secesji jako oderwania się od „Piasta“. W rzeczywistości był to atak na Stronnictwo Ludowe.

Wszystko razem to bardzo niesmaczne. Nic dziwnego, że ruch ludowy ciągle się łamał, skoro miał takich przewodców. WARSZAWIANIN.

Znakomity jednooki lotnik amerykański. Wiley Post rozpoczął lot do bieguna północnego. Narazie brak wiadomości o tym brawurowym locie

POWRÓT PREZYDENTA R. P.

Jak donoszą, powrót Prezydenta Rzeczypospolitej do Warszawy po odpoczynku letnim we Wiśle nastąpi około 20 bm. Po powrocie odbędzie się na zamku audyencje nowych posłów zagranicznych, akredytowanych w Warszawie.

BIZONY KANADYJSKIE W POLSCE

Ofiarowane swego czasu Prezydentowi R. P. przez wychodźstwo polskie w Kanadzie 4 bizony, które mają być zapoczątkowaniem u nas stada żubrów kanadyjskich, chowają się dobrze w parku w Smardzewicach. Stan zdrowia żubrów jest zadowalający.

Ostatnio bizonica „Arkadja” wydała na świat ciele pięci żęńskiej, które zostało nazwane „Kaśka”. Chowa się ono dobrze. Całe to, niewielkie narzęcie stadko, pozostaje pod opieką dyrekcji naczelnej lasów państwowych, zaaklimatyzowało się w Polsce i rokuje nadzieje dobrego rozwoju.

SIEDEM DNI ARRESZTU ZA NAWRANIE ŻANDARMA „KANARKIEM”

W warszawskim sądzie grodzkim toczyła się sprawa obywatelki ziemii pani O., oskarżonej o znieważenie żandarma. Znieważenie to polegało na tem, że w utarcze słownej oskarżona nazwała żandarma „kanarkiem”.

Sąd, uważając, że zwrot ten ma już utarte znaczenie i używany jest dla poniżenia godności żandarma — mimo, że sam przez się nie zawiera nic obraźliwego, skazał oskarżoną na 7 dni aresztu.

NIEPRAWDZIWA WIADOMOŚĆ O MUNDURACH ŁÓDZKICH DLA ABISYNYJ

W ostatnich dniach pojawiła się w posmach wiadomość, jakoby do Łodzi była przybyła delegacja kupców abisyńskich celem poczynienia znacznych zakupów mundurów dla armii abisyńskiej. Kompetentne koła łódzkie dementują jednak tę pogłoskę, twierdząc iż Łódź nie jest w żadnych stosunkach handlowych z Abisynją.

Pół roku temu — jak mówią przemysłowcy tamtejsi — czyniono próby nawiązania stosunków handlowych z Abisynją i nawet wysłano tam próbki towarów — dotychczas jednak żadne zamówienie nie nadeszło.

SPROSTOWANIE NIEPRAWDZIWEJ WIADOMOŚCI

Kurja administracji apostolskiej dla Łemkowszczyzny prostuje nieprawdziwe wiadomości, podane przez lwowską prasę ukraińską, jakoby ludność grecko-katolicka na Łemkowszczyźnie przechodziła w dalszym ciągu na prawosławie. Kurja stwierdza fakt, że od czasu objęcia urzędu administratora apostolskiego przez J. E. ks. Bazylego Maścuchę na całej Łemkowszczyźnie nie zdarzył się ani jeden wypadek odstępstwa od Kościoła Katolickiego i przejścia na prawosławie lub do jakiegokolwiek sekty. Wręcz przeciwnie, wiele osób w ostatnich miesiącach powróciło już z prawosławia na łono Kościoła grecko-katolickiego i nawrócenia trwają w dalszym ciągu. (KAP)

DWÓCH LUDZI PORAZONYCH PRZEZ PIORUN

Pod Tarnowem srożyła się onegdaj silna burza z piorunami, która wyrządziła znaczne szkody. W Dąbrówce Tuchowskiej uderzył piorun w drzewo i zabił dwóch pasterzy, którzy się pod nie schronili przed deszczem. W tej samej miejscowości padły od piorunu trzy pary koni.

STAN WÓD NA RZEKACH W POLSCE

W połwie lipca tego roku na wszystkich rzekach w Polsce wody utrzymywały się na poziomie niższym od średniego rocznego. Przyrównując je do stanów przeciętnych w lipcu z dłuższego szeregu lat zauważono, że w dorzeczu Wisły, Niemna, Dniestru i Prutu stany te pozostawały mniej więcej na poziomie średnich stanów lipcowych, zaś na Warcie i Dźwinie o kilkadziesiąt centymetrów poniżej tego poziomu. Jedynie w dorzeczu Prypeci stany wody były nieco wyższe od normalnych.

Deszcze, które w pierwszych dniach drugiej połowy lipca nawiedziły północną część Polski, prawie nie miały wpływu na stan wód w rzekach, dopiero opary w dniach 23, 24 i 25 lipca, które przeważnie ogarnęły Małopolskę o natężeniu dobowym przekraczającym 20 mm, a w niektórych miejscowościach nawet 60 mm, wywołały wezbranie na rzekach karpaccich. Fala wezbrania na Wiśle osiągnęła stan kulminacyjny w Krakowie dnia 25 lipca, zaś w Warszawie 29 tegoż miesiąca i dotarła do morza w dniu 3 sierpnia. Następnie deszcze przeniosły się ponownie na wschód i północną część kraju, przyczem poziomy wód na rzekach karpaccich opadły.

Ogólne w runki żegluga w drugiej połowie lipca rb. były naogół lepsze od warunków przeciętnych w tymże miesiącu z wyjątkiem Warty, która miała stany niższe od przeciętnych.

Początek sierpnia zaznacza się powolnym opadaniem poziomu wód na wszystkich rzekach kraju.

Sensacyjna rozprawa o zniewagę b. posła Graebego

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”).

Chojnice, 13 sierpnia

Przed wydziałem karnym sądu grodzkiego toczyła się sensacyjna rozprawa sądowa, której tematem były walki wewnętrzne wśród mniejszości niemieckiej. B. poseł na Sejm ppłk. Kurt Graebe z Bydgoszczy oskarżył o zniewagę miejscowego działacza Partji Młodoniemieckiej, 27 letniego Waltera Kudziela, pochodzącego z Bielska, który prowadzi w Chojnicach w prywatnym mieszkaniu przy Rynku 4, skład towarów bielskich.

Rozprawę prowadził sędzia Włodarski, w zastępstwie oskarżyciela prywatnego występował adw. Szulc, zaś oskarżonego bronił aplikant adwokacki, Huebschmann z Bydgoszczy. Ponieważ proponowana przez przewodniczącego ugoda do skutku nie doszła, przeto nastąpiło odczytanie skargi, z której wynika, że oskarżony Kudziela na publicznym zebraniu D. V. („Zjednoczenia Niemieckiego”) zarzucił b. posłowi Graebemu, iż ten sprzeniewierzył powierzone mu pieniądze publiczne.

Oskarżony do winy się nie przyznaje i twierdzi, że nie zarzucił b. posłowi Gr. sprzeniewierzenie, lecz tylko odczytał z pewnego artykułu ustęp, z którego wynikało, że poseł Gr. działalnością swoją jako poseł szafował groszem publicznym tak, że można by to nazwać sprzeniewierzeniem i podciągnąć pod kodeks karny. Bezpośredniego zarzutu sprzeniewierzenia pieniędzy nie postawił.

Przewód sądowy ustalił taki stan faktyczny: W lutym bież. roku na zebraniu organizacyjnym D. V. po przemówieniach referentów, w dyskusji zabrał głos oskarżony Kudziela, oświadczając m. in., że w Bydgoszczy siedzi na odpowiedzialnym stanowisku pewien pan, który powierzone mu pieniądze publiczne zdefaudował. — Zapytany o nazwisko tego pana oświadczył, iż jest nim ppłk. Graebe.

Po zamknięciu przewodu sądowego zabrał głos zastępca oskarżyciela prywatnego adw. Szulc, wnosząc o u-

karanie oskarżonego, który działał świadomie z zamiarem, by oskarżycielowi wyrządzić krzywdę jako przeciwnikowi politycznemu. Partja Młodoniemiecka, do której należy oskarżony, będący jej czynnym działaczem, prowadzi kampanję przeciw Zjednoczeniu Niemieckiemu i w walce tej posługuje się brudną bronią — oszczerstwem.

Ciekawe w treści przemówienie wygłosił obrońca oskarżonego, który zaraz na wstępie oświadczył, że nie licuje z godnością adwokacką, by syn oskarżyciela Graebego (aplikant adwokacki), pisał skargę za ojca. To oświadczenie spowodowało, że przewodniczący zwrócił obrońcy uwagę, iż wtrącanie do sprawy osoby trzeciej jest niewłaściwe. zresztą skargę podpisał adwokat Foegel z Bydgoszczy, który przyjmuje odpowiedzialność za pismo.

Mowę obrońcą aplikant Huebschmann rozpoczął stwierdzeniem, że wśród mniejszości niemieckiej ziem zachodnich prowadzona jest wielka walka wewnętrzna. Wśród Niemców ścierają się dwa światopoglądy. Po stronie Partji Młodoniemieckiej jest idea narodowego socjalizmu, zaś po stronie przeciwnej system, który „młodoniemcy” zwalczają. Oskarżony na krytycznym zebraniu zwalczał właśnie ów system, przyczem wyciągnął na światło dzienne tylko jeden z wielu jasnych faktów, o którym wie każde dziecko. Wszyscy wiedzą o tem, że b. poseł Graebe nie był zupełnie „w porządku”. Odbłyły się sprawy honorowe, które fatalnie się skończyły dla p. Gr. Nie mógł on przez czyn oskarżonego stracić zaufania, dawno je bowiem już był stracił. Nie wystąpił też przeciw różnym pismom, które twierdziły o nim, że „Graebego nie można już oczyścić”. („Graebe ist nicht mehr reinzuwaschen”).

Po naradzie zapadł wyrok, skazujący osk. Kudziela na trzy miesiące więzienia, 200 złotych grzywny oraz ogłoszenie wyroku w 2 pismach niemieckich.

Przy osłabieniu nerwowem, bezsilności, wyczerpaniu umysłowem, w przypadkach niedokrwiłości, przy braku energii i dobrego samopoczucia stosuje się Rhomol Leprince. Do nabycia w każdej aptece.

ng 13 721

mieszkaniu biskupa. Na wiadomość o przybyciu policji z karetką więzienną, przed pałacem biskupim zebrały się tłumy wiernych, gotowych do czynnej obrony swego pasterza. Biskup ukazał się niebawem na ganku — ale w kompletnym stroju liturgicznym biskupim z mitrą na głowie i pastorałem w dłoni. Gdy policjanci oświadczyli, że nie mogą księdza w tym stroju zabrać do więzienia, biskup von Gallen rzekł spokojnie:

— Skoro aresztujecie mnie jako biskupa, w tych szatach jedynie zgadzam się jechać do więzienia.

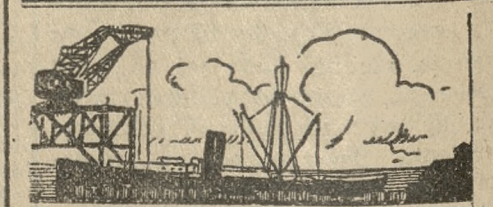
Ponieważ biskup kategorycznie odmówił zdjęcia szat liturgicznych a tłum przed pałacem poczynił przybierać coraz groźniejszą postawę, policjanci udali się do swych zwierzchnich władz celem otrzymania odpowiednich poleceń, jak postąpić. Policjanci już więcej nie powrócili.

Ale nie tylko w południowo-zachodnich Niemczech dochodzi do nowego „Kulturkampfu”. Prześladowania katolików szerzą się i w innych częściach Rzeszy, m. in. w Prusach Wschodnich. Niedawno został przez władze aresztowany rektor mniejszego seminarjum w Brunsebrdze (Braunsberg), ks. Wiermer T. J., za to, że ukarał kilku uczniów za zapisanie się, pomimo jego zakazu, do organizacji młodzieży hitlerowskiej. Gdy się władze hitlerowskie o tem dowiedziały, rodzice winnych chłopców wystosowali do prefekta policji list, w którym przyznali słusność kapłanowi. Skutek był natychmiastowy: O. Wiermer został wydalony z Prus Wschodnich.

Temu podobnych wypadków było ostatnio kilka, wobec czego biskup Maksymilian Kaller ogłosił list pasterski, który polecił przeczytać we wszystkich kościołach diecezji. Policja miała nakazane nie dopuścić do czytania tego listu z ambon i skonfiskowała większość egzemplarzy. (KAP).

Ze Stronnictwa Narodowego

Ostrów. — Zebranie Str. Narodowego, sekcji żeńskiej, odbyło się w Biskupicach Ołobocznych pod przewodnictwem kier. Binkówny przy bardzo licznym udziale członkiń. Referaty wygłosili koledzy Kaczmarek i Wiśniewski z Ostrowa. (rp)

KRONIKA WYBRZEŻA

Gdynia, 13. 8.

STAN POGODY

W dalszym ciągu na wybrzeżu jest upalnie. Temperatura powietrza dziś w południe wynosiła 28 st. C. Pod wieczór zachmurzenie nieba ze skłonnością do burz.

POCIĄG-WYSTAWA

Do Gdyni przybył pociąg-wystawa. Na wystawie zgromadzone są eksponaty tylko produkcji polskiej. Pociąg stanął w porcie, na torach przylegających do magazynów f-y „Pantaraj”. Postój pociągu-wystawy potrwa w Gdyni do dnia 18 bm. włącznie.

ULGI KOLEJOWE TYLKO DO 20 B. M.

Starania kół zainteresowanych u ministra komunikacji o przedłużenie ulg kolejowych dla dzieci po dzień 1 września, jak nas informują, załatwione zostały odmownie. Wobec tego darmowy przejazd dla dzieci jest możliwy tylko do dnia 20 b. m. Decyzja ministra została przyjęta z dużym niezadowoleniem.

TURNIEJ TENISOWY

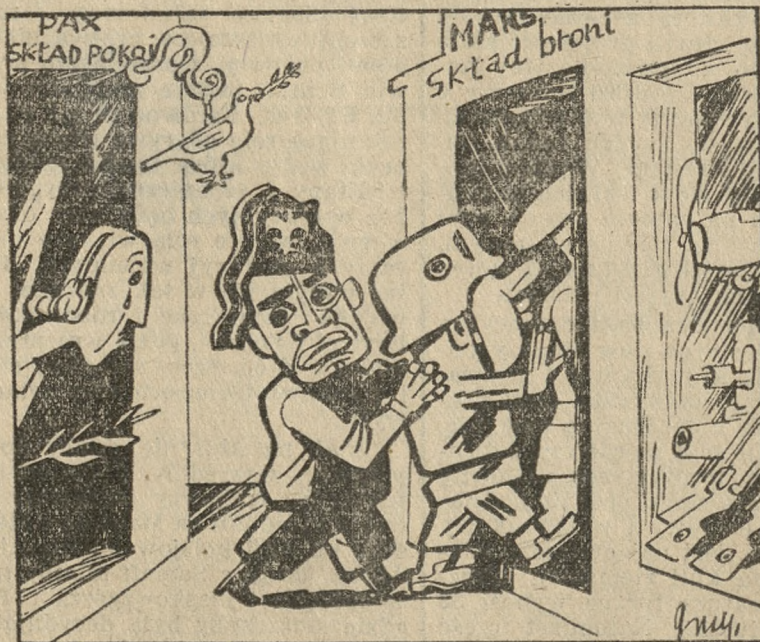
W dniu 15 b. m. rozpoczęcie się w Sopocie międzynarodowy turniej tenisowy. Poza zawodnikami polskimi w turnieju biorą udział tenisisci z Niemiec, Rumunii, Holandji, Czechosłowacji i Jugosławii.

TEATR POZNAŃSKI W SOPOCIE

Artyści Teatru Wielkiego w Poznaniu wystąpią w dniu 16 b. m. w Sopocie na scenie w „Viktoriagarten”. Odegraną zostanie „Księżna Czardasza”. Na przedstawienie przybywa także i orkiestra teatru poznańskiego. Z Poznania sprowadzono również rekwizyty.

Zapisy do Kół Kobięcych LOPP. przyjmują Ośrodek Propagandy LOPP. przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojewódzkiego LOPP. przy ul. Fredry nr. 3, m. 4. Kobiety, zapisujcie się!

Dwa sklepiki

Anioł pokoju: — Mnie zawracają tylko głowę, a u sąsiada kupują!

Wycieczka 1 — 9 września do Pragi Czeskiej

na Jesienne Targi Praskie — od zł 98,-

Przejazdy Zembrzydowice-Praga i spowro'em. paszport, wizy

Zapisy i zamówienia hoteli „ORBIS”

ng 13 738

Walki katolików w Niemczech

Niezwykła odwaga i poświęcenie biskupów niemieckich

W wielkiej defensywie, jaką z konieczności musieli rozpocząć w obronie praw Kościoła biskupi i katolicy niemieccy, nie brak faktów, świadczących o prawdziwym bohaterstwie przedstawicieli katolicyzmu w Trzeciej Rzeszy. Dowody niezłomności ducha dali też niejednokrotnie i członkowie episkopatu, jak np. biskup Monasteru, Mgr. von Galen i biskup Warmji Mgr. Kaller.

Gdy do Monasteru przybył jeden z przywódców ruchu pogańskiego w Niemczech, prof. Hauer, celem wygło-

szenia w tem mieście antyreligijnego odczytu, na dworcu oczekiwały agitatora tysiączne rzesze katolików, śpiewających chórem pieśni religijne. Następnie katolicy i protestanci pospół udali się tłumnie wślad za przybyłym bezbożnikiem do sali, w której miał się odbyć odczyt. W rezultacie prof. Hauer nie wygłosił zamierzonego odczytu, bowiem tłumy, przez cały czas śpiewając pieśni religijne, nie dopuściły go do głosu ani na chwilę. Skutkiem powyższego incydentu było pojawienie się policji w parę dni później w

LIST Z BERLINA

Weekend lotniczy w Niemczech

Do ostatniej chwili nie wiedziałem, czy polecę. Prócz zaproszenia Aeroklubu Niemieckiego, w dniu odlotu z Krakowa nie mieliśmy żadnych dokumentów: ani paszportów, ani nawet zezwolenia z min. skarbu na ich bezpłatne wydanie, ani wiz niemieckich. Tryptyk na samolot „był w drodze”, a pozwolenie na wyjazd zagranicę od władz wojskowych gdzieś utknęło.

Mieliśmy wylecieć o godzinie drugiej popołudniu na prywatnej maszynie mego współtowarzysza, doktora wszech nauk lekarskich, majora Kazimierza M., naczelnego eskulapa naszego pułku lotniczego, pilota turystycznego etc., etc. Ten ci to Kazimierz o wielu tytułach od rana sterował przy telefonie w Aeroklubie na lotnisku, czyniąc niesłychane alarmy międzymiastowe, aby nasze dokumenty jakoś zebrać do kupy, podczas gdy ja, jako fachowiec, doglądałem samolotu.

Był to RWD-8 ze 110-konnym silnikiem Walter Junjor i właśnie co do silnika miałem pewne wątpliwości, bo Waltery, niezłe zresztą motorki, znane są z tego, że karter pęka im po 20 — 30 godzinach lotu i dopiero spawany trzyma się mocno.

Właśnie major odlepił się od telefonu i szedł ku mnie, beznadziejnie rozkładając ręce na znak całkowitego niepowodzenia swej akcji, gdy zauważyłem rysę pęknięcia w silniku.

— Nic z tego nie będzie — powiedział, opuszczając niezmiernie długi nos na kwintę.

Byłem tego samego zdania i właśnie zamierzałem machnąć ręką na cały week-end, gdy przyjechał na rowerze goniec z pułku, przywożąc wielką kopertę z pieczęciami Aeroklubu Rzeczypospolitej.

Jak słusznie domyśla się inteligentny czytelnik, wewnątrz był tryptyk zagraniczny dla samolotu SP-AMW.

Jakoż poleciliśmy. Kurs na Poznań, wiatr w nos, szybkość 135 na godzinę. Mijamy Ojców, Wolbrom, Częstochowę, przecinamy ostry zakręt Warty, łapiemy kolejowy dwutor pod Ostrowiem i wychodzimy na łańcuch jezior, za którym widać już spowity dymem Poznań z nadętą szklaną banią wieży Targów Poznańskich.

Na prawo za miastem garbią się przykucnięte dokoła lotniska hangary. Ślizg na lewo, na prawe skrzydło, cichnący poświat pędu i łudujemy pod wiatr. Pod wiatr północno-zachodni naturalnie, który nas trzymał w powietrzu przez dwie i pół godziny.

Wkrótce po nas ląduje w Poznaniu załoga warszawska: sekretarz generalny Aeroklubu RP płk. Chramiec z sędzią Grabińskim, następnie zaś — śląska: kpt. Gaździk z inż. Paczkowskim. Dowiadujemy się, że załoga gdyńska poleciała przez Szczecin, poznańska zaś (p. Fischer von Mollard z żoną) wyruszy dopiero za dwa dni ze swego majątku pod Jarocinem. Umawiamy się więc, że nasze trzy maszyny następnego dnia przybędą do Berlina jednocześnie. My na RWD-8, jako najpowszejsi, mamy startować o pół do pierwszej; za nami Śląsk i Warszawa (RWD-5) o pierwszej. A teraz — jedziemy do miasta nocować.

Nocować, to nie znaczy jeszcze spać. Zwłaszcza gdy się ma pod bokiem 3-ci pułk lotniczy, pełen starych kolegów i przyjaciół. Opuścimy jednak zastanę na te nocne sprawy, nienależące do weekendu. Dość, że w południe byłem niewyspany i trochę zmęczony.

Odprawa celna, formalności (bardzo zresztą przychylnie i szybko załatwiane przez naszych urzędników), dobiły mnie. Postanowiłem zdrzemnąć się w czasie lotu i, powierzony swojej osobie Opatrności, oddałem stery, mapę i busolę w ręce największego pilota turystycznego wśród lekarzy i największego lekarza wśród pilotów turystycznych.

— Berlin ma 4.000.000 mieszkańców — powiedziałem mu przed startem. — Nie wyląduj przypadkiem w Psiej Wólce zamiast w Tempelhofie.

Potem trochę spałem. Potem był Zbąszyń wśród lasów i jezior. Potem Kazimierz wyjął nos z mapy, wziął pod pachę tor kolejowy i pracowicie porałał się z wiatrem (naturalnie — zachodnim) aż do Frankfurtu nad Odrą. Potem spałem znowu, stwierdziwszy, że lecimy na właściwym kursie. Po-

tem zaś wylądowaliśmy na jakimś lotnisku, które wcale nie było Tempelhofem...

Zapytano nas grzecznie, czego sobie życzymy, dowiedziawszy się zaś, że przylecieliśmy z Polski na Flieger-Weekend, pokazano nam kierunek do Tempelhofu i machnięto uprzejmie startową chorągiewką.

Kazik nie chciał nadal ponosić odpowiedzialności za lądowanie na pozostałych sześciu czy siedmiu lotniskach Berlina, więc ja wziąłem stery. Lecieliśmy nad ogromnym miastem szarych murów, czerwonych dachów i zielonych, wysadzanych drzewami ulic. Zakuta w beton rzeka, jeziora pełne żagli, baseny pływakie w parkach, rdzawe prostokąty placów tenisowych, gmatwanina torów kolejowych na dworcach i pasma szyn, poprzeczane przez ulice. Radjostacje, kominy, wieże kościelne i wreszcie — Tempelhof z asfaltowym ośmiokątem jezdni dla samolotów dokoła lotniska.

Okrażamy je, czekając na chwilę, w której uda się nam wejść między lądujące maszyny. Jest ich kilka: pasażerskie z Holandji, z Danji i z Anglii; dwie nasze, które minęły nas tuż przed Berlinem, i wreszcie jedna jeszcze sportowa niemiecka.

Przypuszczałem, że ten tłok w powietrzu jest tylko chwilowy, ale później, w czasie powitalnego podwieczorka na dworcu osobowym największego portu lotniczego Europy, jakim bez wątpienia jest Tempelhof, miałem sposobność przekonać się, że takie natężenie ruchu trwa stale.

Hangary, zapchane samolotami komunikacyjnymi, prywatnymi i klubowymi wszelkich narodowości, nie mogą pomieścić nawet połowy lotniczego taboru: większość maszyn biwakuje na wielkich betonowych platformach obok hal. Przed główne wyjście dworca odlotowego co chwila podjeżdża kilkunastuosobowy Junkers, Fokker, De Havilland, czy inny jakiś smok i zabiera pełną porcję pasażerów do Amsterdamu, Londynu, Paryża, Pragi, do wszystkich niemal stolic europejskich i do wszystkich większych miast niemieckich.

Co kilka minut ukazują się nad portem samolot, przybywający z podróży. Co pół godziny ląduje Heinkel-Blitz — ostatni wyraz techniki lotniczej Niemiec — błyskawiczny samolot pasażerski, o szybkości 350 km na godzinę. Gna jak pocisk i wygląda jak uskrzydłony pocisk, bo jego podwozie w locie zostaje wciągnięte do wnętrza kadłuba, aby zmniejszyć opór.

Pijemy tymczasem herbatę, zapoznajemy się ze sobą i witamy się z przybywającymi jeszcze ciągle uczestnikami weekend'u. Przylatują dwie załogi z Danji (w tym jedna pani); pan Macpherson (który w polskich barwach startował w ostatnim Challenge'u), panna Slade i jeszcze jeden gentleman z Anglii; załoga czechosłowacka i węgierska, oraz kilka samolotów niemieckich.

Cztery nasze maszyny już są. Jest także prezes Międzynarodowej Fede-

racji Lotnictwa Sportowego (F. A. I.) książę Bibescu z p. Cantacuzene, ale bez samolotu, bo przy lądowaniu zdarzył im się przykry wypadek: jak się u nas mówi — „pilot zabardzo przeskadzał maszynie” i zetknięcie z ziemią wypadło tak gwałtownie, że... dalej niema już na czym lecieć. Książę i jego pilot wyszli zresztą cało z tej przygody.

Z gospodarzy są: znany pilot transatlantyki, prezes Aeroklubu Niemiec, Wolfgang von Gronau z żoną; główny gospodarz weekendu, pan Krogman z żoną; znany dobrze z Challenge'ów najgroźniejszy współzawodnik Żwirki, sympatyczny pilot Seidemann; pani Osterkamp, żona również znanego pilota challenge'owego i sama pilotka; słynny pilot-akrobata, znany ze swych popisów w Warszawie i z Challenge'u, Kropf; panna von Behling; pilotki: Hoffman, Pix i Beinhorn. Ta ostatnia znana z samotnego lotu dokoła Afryki. Jednym słowem — otacza nas śmietanka lotnictwa niemieckiego.

Von Gronau przemawia. Jest to człowiek jeszcze młody, najwyżej 38-letni, o typie sportowca, obdarzony dużą inteligencją i dowcipem. Na pierwszy rzut oka widać, że ma się do czynienia z wybitną indywidualnością, z pilotem o niepokonanej energii i odwadze. Mówi dobitnie i nieoczekiwanie strzela dobrym żartem, który bardzo skutecznie łamie pierwsze lody w międzynarodowym zebraniu lotników, budząc wesołość przy długim stole.

Towarzystwo wstaje wśród gwaru rozmów niemieckich, angielskich i francuskich. Na tarasie portu lotniczego fotografują nas reporterzy i — siadamy do samochodów, aby pojechać do hotelu.

Samochody... ach, jakie samochody! Wanderer, Opiel, N. A. G., Mercedes! Nie znam ich trwałości i wartości użytkowej; nie wiem, czy długo wytrzymałyby jazdę po naszych drogach. Wiem natomiast, że ich kształt aerodynamiczny jest o wiele ładniejszy od linji Forda i od kształtów wozów europejskich, które widuje się w Polsce. W dodatku taki wóz kosztuje dwa do trzech tysięcy marek.

Nasz hotel nazywa się „Exelsior”. „Największy hotel na kontynencie — 700 pokoiów, 50 łazienek” — jak głosi jego reklama. Reklama nie przesadza zresztą: „Exelsior” jest rzeczywiście luksusowy i przytem niedrogi: pojedynczy pokój wraz z pierwszym śniadaniem kosztuje 7—10 marek.

Mamy tylko tyle czasu, aby się wykąpać i przebrać, poczem zajeżdżają samochody i znowu jedziemy przez całe miasto do Berliner Wald na przyjęcie w klubie tenisowym Schwarz-Blau.

Neonowe światła olbrzymich kolorowych reklam płynie po śliskim, czarnym asfalcie jezdni. Wszystkie samochody pędzą z szybkością 60 km na godzinę, bezszelestnie hamują na skrętach lub zatrzymują się na skrzyżowaniach na sygnał policjanta w białym lakierowanym hełmie. Mijamy most na Sprewie i jedziemy jej brzegiem, tonącym w zieleni starych lip. Ruch-

Przy przeczeniu, bólach głowy, bezsenności, ospałości, przygnębieniu, uczuciu lęku, posiadamy w naturalnej wodzie gorzkiej Franciszka-Józefa niezawodny środek domowy do usunięcia wszelkich zaburzeń przewodnictwa pokarmowego w każdym jego odcinku.
Tg 1519

liwe ulice zostały za nami. Dzielnica willi i pałacików, pachnąca kwiatami ogrodów, przez którą teraz jedziemy, przypomina Bydgoskie Przedmieście w Toruniu ub Sołacz w Poznaniu, tylko jest wieleokroć od nich rozleglejsza.

I nagle wjeżdżamy do lasu. Nie do jakiegoś suchotniczego lasku podmiejskiego, ale do lasu, który tu w obrębie czteromilionowego miasta nie traci nic ze swego majestatu. To Berliner Wald.

Jeszcze dwa czy trzy zakręty i otwiera się przed nami szeroki podjazd do głównego pawilonu klubowego.

W głębi stoi za trzydziści lub czterdziści samochodów, z których każdy ma przynajmniej 100 HP pod maską. Nic dziwnego: Schwarz-Blau jest klubem ludzi bogatych. Urządzony jest wygodnie i kosztownie. Kilkanaście placów tenisowych, restauracja, pokoje recepcyjne, gabinety, biblioteka, łazienki, pływalnia ze wspaniałym basenem o jasno zielonej zachęcającej do kąpielii wodzie...

Przy stole siedzę obok pułkownika Mühlig-Hofmana, byłego komendanta łodzi podwodnej U-13. Jest to rasowy starszy oficer, o twarzy arystokraty, bardzo przystojny. Zdaje się, że jego łódź podwodną Niemcy musieli oddać aljantom po zawarciu pokoju. Została mu po niej piękna srebrna papierosnica z czarno emalowaną sylwetką U-13 i srebrne spinki z czarnymi trzynastkami.

Drugim moim sąsiadem jest książę Bibescu, bardzo dystyngowany pan, z którym mogę mówić po francusku. Idzie mi to o wiele sprawniej, niż niemiecki i widzę, że pułkownik jest co najmniej zgorzchnięty.

— Czy rodzina pana nie pochodzi z Niemiec, panie von Meissner?

Istotnie, pochodzi z Saksonji, lecz było to w czasach, gdy panował August Mocny.

— Jestem Polakiem z bardzo małą domieszką krwi germańskiej — deklaruję stanowczo.

Ale z panną Beinhorn i z panną Hoffmann muszę mówić po niemiecku. Nie jest to zresztą takie trudne: trzeba tylko mieć odwagę. Odważnie mieszałem tryby, czasy, przypadki i der-die-das'y, tworzę fantastycznie złożone słowa z tych niewielu, które znam i tylko w ostateczności posługuję się kieszonkowym słownikiem. Pod koniec wieczoru dzięki tej metodzie i kilku dużym kiełiszkom doskonałego reńskiego wina, jestem już na najlepszej drodze do flirtu z sympatyczną sekretarką Aeroklubu Niemieckiego, pułkownik zaś patrzy na mnie laskawszym okiem.

Po północy płyniemy czarnym asfaltem przez rozjarzone światła neonów do „Exelsioru”.

Marmurowe schody, puszyste dywany, wygodne łóżko i — nieodzowna w Niemczech pierzyna.

Spać!
(D. c. n.)
JANUSZ MEISSNER.

1. Wolfgang von Gronau, Prezes Aeroklubu Niemiec (za nim — pani v. Gronau). 2. Hans Seideman, najgroźniejszy współzawodnik Żwirki w Challenge'u 1932. 3. Prezes F. A. I. (Międzynar. Aeron.) książę Bibescu (Rumunja). 4. Załoga chińska. 5. Generalny sekretarz Aeroklubu RP. płk. Chramiec. 6. Załogi angielskie. 7. Sędzia Grabiński (Aeroklub Warszawski). 8. mjr. dr. Michalik (Aeroklub Krakowski). 9. Załoga węgierska. 10. Załoga śląska. 11. Załoga czechosłowacka. 12. sekretarka Aerokl. Niem.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Sierpień

15

CZWARTEK

Kalendarz rzym.-kat.

Czwartek: Wniebowzięcie N. M. P.

Piątek: Rocha i Jacka w.

Kalendarz słowiański

Czwartek: Jaclawa św.

Piątek: Domorada.

Słońca: wschód 4,33,

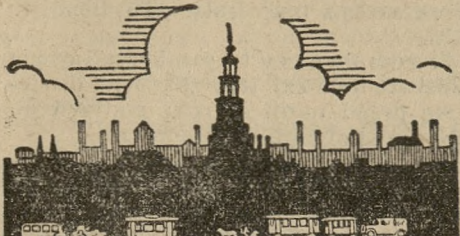
zachód 19,20.

Długość dnia 14 g. 47 min.

Księżyc: wschód 19,22; zachód 5,45.

Faza: 1 dzień po pełni.

Przepowiednia pogody na czwartek: Pochmurno i chłodno, miejscami deszcz.

KRONIKA POZNAŃSKA

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Nocna adoracja Najświętszego Sakramentu w kościele św. Marcina.** W rocznicę cudu nad Wisłą Wydział Eucharystyczny Sodalitacji Pań urządza nocną adorację Najśw. Sakramentu w kościele św. Marcina, która rozpocznie się w środę 14 bm. niesporami o godz. 7,30 wieczorem. Ze względu na odpust Wniebowzięcia Najśw. Marii Panny, adoracja trwać będzie aż do niespórów świątecznych do godz. 4 po poł.

WYCIECZKI

— **Pociąg popularny do Gdyni.** Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Poznaniu podaje do wiadomości, że uruchamia w dniu 16 bm. na zamówienie Ligi Popierania Turystyki pociąg popularny z Poznania do Gdyni.

Odjazd pociągu nastąpi dnia 16 b. m. o godz. 21,00 i przyjazd do Gdyni 17 b. m. o godz. 4,34; powrotny odjazd z Gdyni 19 b. m. o godz. 0,25 i przyjazd do Poznania 19 bm. o godz. 8,03.

Pociąg prowadzi wygodne wagony pulmanowskie, bufet i dancino.

Cena karty uczestnictwa wynosi w kl. III pociągiem popularnym z Poznania do Gdyni i z powrotem 12,20 zł.

Karty uczestnictwa są do nabycia w biurach podróży „Orbis” i „Wagons-Lits-Cook” w Poznaniu, a na prowincji we wszystkich kolejowych kasach biletowych.

Dyrekcja zastrzega sobie prawo odwołania pociągu na wypadek nie zgłoszenia się wymaganego minimum uczestników.

Uczestnikom z prowincji przysługują 80 proc. ulgi dojazdowej z wszystkich stacji odległych od 20—150 km od stacji wyjazdu pociągu popularnego.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— **Zarząd Kolei przestrzega przed zabieraniem nieznanymi dziećmi w podróż bezpłatną.** Kolej raz jeszcze przestrzega podróżnych, ażeby nie zabierali ze sobą nieznanymi sobie dziećmi w podróż bezpłatną i nie stwarzali przez następne porzucenie ich trudności organom kolejowym i policyjnym. Podobne postępowanie utrudnia możliwość powtórzenia tego rodzaju imprezy w przyszłości.

Zarząd kolei wydał surowe polecenie, ażeby bileterzy dokładnie sprawdzali, czy bilety kontrolne dla dzieci są wypełnione i podpisane przez opiekunów. Dzieci bez opiekunów i biletów kontrolnych, podpisanych przez opiekunów, nie będą bezwzględnie wpuszczane na perony i do pociągów.

Wydano również zarządzenia o usuwaniu ze stacji dzieci proszących przygodnych podróżnych o wzięcie ich ze sobą w podróż bezpłatną.

— **Pielgrzymka do Częstochowy.** Towarzystwo „Pielgrzym” zorganizowało trzydniową pielgrzymkę do Częstochowy. Pielgrzymkę prowadzi ks. Korcz z parafii św. Florjana na Jeźcach.

Wczoraj wieczorem o godz. 20,45 z kościoła św. Marcina wyruszyli nabożni patnicy, w liczbie około 600 osób, z chorągwiemi na czele, przy blasku pochodni, z pieśnią „Kto się w opiekę” na ustach, do cudownego obrazu Panny świętej na Jasnej Górze. (pt)

— **Nowe legitymacje szkolne.** Od dnia 1 września wprowadzane będą nowe jednolite legitymacje dla wszystkich uczniów szkół, będących na prawach szkół państwowych i publicznych. Zastąpią one różne zaświadczenia, matrykuły i legitymacje. Nowe legitymacje zapewnia jednolitość przy stosowaniu wszelkiego rodzaju ulg i pozwolą na lepszą kontrolę uprawnień. W okresie przejściowym dawne matrykuły i legitymacje oraz zaświadczenia zachowują ważność.

— **Przetargi na roboty miejskie.** Nr. 30 Oregdownika zarządu m. Poznania zawiera przetargi ofertowe na poważniejsze roboty dekarskie i blacharskie. Termin składania ofert 21 i 22 b. m.

— **Konkurs modeli latających i szybowcowych** urządził Obwód Miejski L. O. P. P. w Poznaniu w niedzielę 18 bm. o godz. 8 rano na lotnisku cywilnym w La-

Maszyna kanalizacyjna zabiła człowieka

Dziś przed południem o godz. 9,45 przy zbiegu ulicy Wielkiej i Wielkich Garbar, samochód - maszyna „Sentinell”, własność kanalizacji miejskiej, służąca do czyszczenia guzików, najechała 33-letniego Stanisława Mączyńskiego, zamieszkałego przy ul. Łąkowej nr. 18.

Mączyński został zabity na miejscu. Wezwany lekarz pogotowia związku lekarzy 55-55 stwierdził zgon.

Szofer „Sentinellu”, Michał Paszkowiak, został zatrzymany do czasu wyjaśnienia przyczyny wypadku.

Zwłoki przewieziono do kostnicy szpitala miejskiego

Tylko nieliczni przygodni świadkowie zaobserwowali dokładnie szczegóły tragicznego wypadku.

Sp. Stanisław Mączyński, zatrudniony w fabryce dykt klejonych p. Wł. Zakrzewskiego na Komandorji, pchał przed sobą ręczny wózek i zamierzał prawdopodobnie przejechać przez ul. Wielką na drugą stronę W. Garbar. Za nim jechała po prawej stronie, w pobliżu chodnika, parowa maszyna do czyszczenia kanalizacji, na którą zmarły prawdopodobnie nie zwrócił uwagi. Raczej skierował on uwagę

wicy. Konkurs będzie eliminacją do VI. wojewódzkich zawodów eliminacyjnych modeli latających i szybowcowych. Zgłoszenia zawodników na formularzach, które wydaje Ośrodek Miejski L. O. P. P. w Poznaniu przy ul. 27 Grudnia 19, należy złożyć w Ośrodku najpóźniej do dnia 16 b. m.

— **29 b. m. — konkurs psów myśliwskich.** Wielkopolski Związek Myśliwych informuje, że doroczny konkurs wyłów dowodnych psów tropowych i jamników, odbędzie się w czwartek dnia 29 b. m. w łowisku maj. Dusina pow. Gostyń, własność p. Jana Kurnatowskiego. Dojazd z Poznania autobusem Poznań-Gostyń o godz. 7,30 z drorca autobusowego w Poznaniu.

Równocześnie zawiadamia zainteresowanych, że W. Z. M. zakłada w końcu sierpnia rb. księgę rodowodów dowodnych psów myśliwskich, do której mogą być zarejestrowane tylko takie psy, których rodowody i użyteczność będą zbędne i udowodnione przez przedłożenie już zdobytych dyplomów zagranicą lub w kraju. Wszystkie psy oznaczone na tegorocznym konkursie, urządzanym przez W. Z. M., zostaną zarejestrowane w księdze rodowodów po przedłożeniu komisji sędziowskiej wszelkich dowodów o pochodzeniu danego psa.

Zgłoszenia ustne lub listowne przyjmuje do dnia 20 sierpnia rb. sekretariat Wielkopolskiego Związku Myśliwych, Poznań, ul. Młyńska 9, I pr. w godz. od 10—13,30. Tamże udziela się bliższych informacji dot. konkursu oraz rejestracji już oznaczonych psów myśliwskich. Po skończonym konkursie przeważną część psów będzie wystawiona przez hodowców na sprzedaż i dlatego reklektanci-nabywcy będą mile widziani i mogą również brać udział jako widzowie.

KRONIKA MIEJSCOWA

Komunikat Orbisu. DO GDYNI — DO GDYNI za zł 12,20. Wyjazd 16 sierpnia 21,00 wiecz. 2 dni nad morzem. Pullmany-Dancing-Bar. Bilety ORBIS, Poznań, plac Wolności 9 tel. 52-18. ng 13 750

— **Dlaczego nie Wały Zygmunta Augusta?** Ostatnio przystąpiono do naprawy jezdni na malej, nie znaczącej ulicy, znajdującej się pomiędzy Wałami Warneńczyka i Wałami Jagiellończyka, przy stajniach szwadronu zapas. 17 pułku ułanów. Ulica ta ani na planie miasta Poznania, ani przy pomocy tablic orientacyjnych nie jest nazwana. Poprostu ulica bez imienia, którą rzadko kiedy kto chodził lub jeździł, chociaż posiadała bruk. Dlaczego więc tę ulicę się naprawia, a dlaczego nie przystąpiono do wybrukowania piaskowej jezdni na Wałach Zygmunta Augusta? — Doprawdy wstyd, że w Śródmieściu mamy jeszcze taką wiejską ulicę bez bruku, bez chodników i — sądząc z kaluży po deszczu — bez odpowiedniej kanalizacji. (wel)

— **Może pan coś poradzić?** Jak nam donoszą z miasta, po ulicach kręci się dość przyzwoicie ubrany jegomość, podający się za Leona Urbaniaka, rzekomo bezrobotnego powstańca wkp., mającego na swem utrzymaniu żonę i troje dzieci. Zaczepia on przechodniów w ten sposób, że trzymając w ręku otworzoną kopertę, z której wygląda jakiś papier, mówi: „Przepraszam pana, czy nie mógłby mi pan poradzić?”. Ten i ów przechodzień myśli, że chodzi istotnie o poradę, zatrzymuje się i przekonywa, że ma do czynienia z nową formą żebractwa. Oto Urbaniak przedstawia pisaną na maszynie prośbę do społeczeństwa, któremu przedstawia ciężkie jakoby swoje położenie. Prośba ta ma być, jak mówi Urbaniak,

przed siebie, skąd autobus nadjeżdżał ul. Wielką, od strony mostu chwalińskiego. Sp. Mączyński zatrzymał się, aby odczekać przejazdu autobusu i wówczas wpadł na niego wielki parowy pojazd mechaniczny kanalizacji miejskiej. Przednim kołem najechał on nieszczęśliwemu na nogę. Sp. Mączyński upadł pod samochód, który tylnym kołem przejechał mu przez pierś, powodując natychmiastowy zgon.

Na miejscu wypadku zgromadziły się momentalnie olbrzymie tłumy przechodniów. Przybyłe władze zarządziły przewiezienie zwłok, celem opróżnienia bardzo ożywionego punktu komunikacyjnego.

Ś. p. Mączyński osierocił żonę z kilkotygodniowym dzieckiem. Dla rodziny jego wypadek jest tem tragicznym, gdyż ożenił on się przed niespełna rokiem. Od września ub. r. mieszkał zmarły ze swą rodziną przy ul. Łąkowej 18. Pracowity i uczciwy, cieszył się powszechnym poważaniem, to też nagła śmierć jego w tak smutnych okolicznościach wywołała głęboki żal u jego znajomych i dotknęła bardzo boleśnie młodą jego żonę.

odpisem złożonego przed dwoma tygodniami do województwa pisma, nie ma jednak żadnych pieczęci urzędowych, stwierdzających stan przedstawiony w piśmie. Na pytanie, czemu nie podał swego adresu, odpowiada, że mieszka na Grobli. Czy w przytulku, czy gdzie indziej — niewiadomo.

Jak stwierdziliśmy w województwie, wspomniane wyżej pismo nie wpłynęło, zachodzi więc podejrzenie, że mamy tu do czynienia ze zwykłym nacąganiem naiwnych „na poradę”, która kończy się datkiem na rzecz Urbaniaka. (sk)

— **Nieortograficzna tablica.** Jeden z naszych czytelników, który odbył wycieczkę podmiejską, zauważył w lasach, należących przypuszczalnie do nadleśnictwa w Mosinie, w odległości około 2 km. za Jarosławiem, w kierunku jeziora górskiego, tablicę z następującym napisem:

„Hodzenie Po Lesie i Palenie Tytoniu Surowo w Zbronione. Zarząd”.

Jakiś dowcipniś przekreślił napis na tablicy, a przy słowie „Zarząd” dopisał „niegramotny”.

— **Groźą sądem lub prasą.** W związku z komunikatem Tow. Opieki nad Zwierzętami, zawiadamiającym o niereagowaniu przez Tow. na skutek anonimów, warto zaznaczyć, że do inspektoratu Tow. nadchodzą też listy i telefony, zawierające groźby. Niekiedy z piszących strasza sądem, inni ogłoszeniem w prasie. Wszystkie te groźby świadczą, jak mało jest jeszcze u nas zrozumienia zasad Tow., które wzięło sobie za cel ochronę zwierząt przed dręczeniem ich przez człowieka. Miejmy jednak nadzieję, że wyteżona praca inspektoratu, dająca z każdym dniem coraz lepsze wyniki, znajdzie wreszcie należyte zrozumienie u wszystkich. (sk)

— **Zaniedbana ulica.** Nie tak dawno pisaliśmy o złym stanie ulicy Słowackiego; dziś trzeba zwrócić uwagę na mały tylko odcinek ul. Mickiewicza (od ul. Dąbrowskiego do ul. Słowackiego), ale jakże zaniedbany. W asfalcie, przeważnie po stronie numerów parzystych, pełno dziur, miejscami nawet dość dużych. Spodziewać się należy, że w związku z naprawianiem niektórych zniszczonych ulic i ten odcinek poddany zostanie gruntownej naprawie. (sk)

— **Jak się zabawia „młodzież pracująca”.** Z kół czytelników donoszą nam o niesłychanych „zabawach”, jakie codnia wcześniej rano urządzane są w świetlicy „Organizacji Młodzieży Pracującej” przy ul. 27 Grudnia 16, w podwórzu. Już przed godziną 6-tą rano rozpoczynają głośnik radjowy i przez cały dzień niszczą nerwy mieszkańcom. W tym samym domu jest 8 głośników, ale wszystkie razem nie czynią tyle hałasu, co ten jeden — owej „młodzieży pracującej”.

Dziś rano, około godziny 6-tej, z okien świetlicy na podwórze posypały się butelki, potem rozległy się krzyki i śmiechy rozbawionej młodzieży oraz piski kobiece — przy akompaniamencie rozpuszczonego głośnika radjowego. Gdy jeden z lokatorów przywołał posterunkowego, czterech młodzieńców uciekło z świetlicy, a reszta w towarzystwie kobiety zamknęła się na klucz. Jak nasz informator stwierdził, protokół z powodu zakłócenia spokoju, nie został spisany, więc spodziewać się należy, że beztrudnie „zabawy” młodzieży będą w dalszym ciągu uprawiane. (wel)

— **Z targu.** Dnia 14 b. m. na placu Sapiężyńskim płacono:

Za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,60—2,80 zł; 1 kg masła mleczarskiego 3,00—3,20 zł; 1 kg twarogu 50—60 groszy; za litr śmietany 1,40—1,60 zł; litr mleka pełnego 22—25 gr; 1 mdl. jaj 0,90—1,00 zł.

Za drób: kura 1,60—3,00 zł; kaczka 2,00—3,50 zł; gęś 3,50—6,00 zł; para gołębi

15-lecie 7 bataljonu saperów

Dziś, w środę, 7 bataljon saperów w Poznaniu obchodzi swoje 15-lecie. Uroczystość odbywa się w skromnych ramach, ponieważ bataljon w Poznaniu jest zdekompletowany. Większość żołnierzy i oficerów znajduje się we wschodniej Małopolsce, gdzie pracuje przy odbudowie mostów, zniszczonych przez zeszłoroczną powódź.

W dniu wczorajszym odbył się uroczysty capstrzyk za poległych. Po capstrzyku dowódca baonu, p. mjr. Krzywiec przemawiał pod pomnikiem poległych, wznoszącym się na dziedzińcu koszar. Dziś o godzinie 9-tej bataljon wysłuchał w kościele garnizonowym

Poczet sztandarowy 7 baonu saperów opuszcza kościół garnizonowy po odprawionem dzisiaj nabożeństwie żałobnem.

mszy żałobnej. Kościół garnizonowy był wspaniale ozdobiony kwiatami i zielenią.

W r. 1920, dawniejszy 14 baon saperów wielkopolskich został zamieniony na 7 pułk saperów, poczem w r. 1928 uległ przemianowaniu na 7 baon saperów. Sztandar 7 baonu saperów udekorowany jest krzyżem „Virtuti Militari” za udział w bitwie pod Okuniewem w czasie najazdu bolszewickiego. Dowódca 7 baonu saperów jest obecnie major Wincenty Krzywiec, zastępcą kap. Majewski.

0,90—1,00 zł; indyk 4,00—7,50 zł; para kurcząt 1,20—2,80 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1,80—2,00 zł; słoniny wędzonej 2,00—2,40 zł; wieprzowiny 1,40—2,00 zł; wołowiny 1,40 do 1,80 zł; cielęciny 1,20—1,80 zł; koziny 1,00—1,20 zł; skopowiny 1,40—1,60 zł; smalcu 2,00—2,40 zł.

Za ryby: 1 kg. szczupaka 2,60—2,80 zł; 1 kg okonia 1,60—2,40 zł; 1 kg lina 2,00—2,40 zł; karpia 2,40—2,60 zł; suma 2,60—3,00 zł; leszcza 1,40—2,00 zł; 1 kg białych ryb 1,00—1,80 zł; 1 kg sandacza 3,00—3,20 zł; 1 kg karasia 1,20—2,00 zł; 1 kg węgorza 2,40—2,80 zł. Za ryby śniecie płacono 40—60 gr mniej.

Za jarzyny: 1 kg mł. ziemniaków 8—10 gr; pietruszki 10 groszy; pepek cebuli 5—10 gr; pepek rzodkiewek 10—15 gr; 1 kg szpinaku 60—70 gr; 1 seler 10—20 groszy; 1 pepek buraków 15 groszy; 1 kilogram rabarberu 10—15 groszy; główka sałaty 5—10 gr; mdl. ogórków 0,40 do 0,60 zł; pepek kalarepy 10 gr; marchwi 8—10 gr; kalafior 10—60 gr; 1 kg. pomidorów 40—50 gr; fasoli 50—60 gr; główka kapusty białej 10—20 gr; włoskiej 15—30 gr; modrej 20—40 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,20—2,00 zł; czarnych jagód 0,80—0,90 zł; renklód 70—80 gr; jabłek 40—60 groszy; gruszek 30—60 groszy; porzeczek 60—70 gr; śliwek 40—80 gr; borówek 60—70 gr.

Za grzyby: 1 kg borowików 1,20—1,80 zł; kurków 0,80—1,00 zł (thu)

KRONIKA WYPADKÓW

— **Echa zgonu Walkowiaka.** W dniu wczorajszym biegły sądowy dr. Laguna przeprowadził w zakładzie medycyny sądowej sekcję zwłok Władysława Walkowiaka, znalezionej w przestrzelonej głowki, znalezionej w przestrzelonej głowki przy Tamie Berdychowskiej. Wyniki sekcji p. dr. Laguna przesłał sędziemu śledczemu.

Podobno w czasie obdukcji zwłok znaleziono przy Walkowiaku list pożegnalny, z którego wynika, że Walkowiak popełnił samobójstwo. (k)

Na Placu Wolności pracują cieśle.
Wczoraj pisaliśmy, że na reprezentacyjnym placu miasta naszego przed Bazarom znajduje się podziurawiony i mocno zużyty peron przy przystanku dorożek samochodowych. Z wielkiem zadowoleniem stwierdziliśmy dziś, że od rana pracuje dwóch cieśli nad remontem peronów. (pt)

KRONIKA POLICYJNA

Echa brutalnego pobicia Sobolewskiego. W dochodzeniach, prowadzonych w sprawie brutalnego pobicia p. Szczepana Sobolewskiego na łakach w pobliżu parku na Sołtacz ustalono, że Władysław Kaczmarek (ul. św. Wawrzyńca 22), Sylwester Kokot (ul. Kościelna 47) i Franciszek Mazurkiewicz (ul. Kościelna 58) nie brali udziału w napadzie na Sobolewskiego. — Dalsze dochodzenia w sprawie brutalnego pobicia trwają. (kl)

Pod zarzutem sprzeniewierzenia. Pod zarzutem sprzeniewierzenia 900 zł na szkole niemieckiej spółdzielni „Landwirtschaftliche Zentralgenossenschaft“ w Poznaniu przy Al. Marsz. Piłsudskiego 12 ujęto i osadzono w areszcie policyjnym 440-letniego robotnika Władysława Pohla (ul. Mostowa 13). Pohl otrzymał od wymienionej firmy 900 zł i miał je wpłacić w Banku Spółdzielczym. (kl)

KRONIKA SĄDOWA

Z widłami na policję. W dniu 19 lipca ub. r. leśniczemu państwowemu Lipskiemu w Rozwazynie (pow. wyrzyski) skradziono w nocy z pola około 100 snopów żyta. Ślady wiody do zagrody Piotrowskich. Leśniczy udał się tam wraz z policją. Piotrowscy zatrudnieni byli przy mieleniu żyta w stodole. Zboże Lipski rozpoznał jako swoją własność. Zabranio zboża Piotrowscy się przeciwstawili, rzucając się z widłami na policję. Pod osłoną bagnatów policja musiała się wycofać z obejścia i zaniechać interwencji.

Epilogiem tego zajścia był proces przed sądem okręgowym w Bydgoszczy, który w dniu 26 lutego 1935 r. skazał 28-letniego Czesława PiPotrowskiego i jego brata 23-letniego Władysława na kary po 6 miesięcy więzienia. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k)

Wracający z wojska szoferzy pobili konduktora. W dniu 13 września ub. r. w pociągu, zjeżdżającym z Gdyni przez Gdańsk do Tczewa, wracała grupa zwolnionych z wojska warszawiaków. W po-

Dochodzenia w sprawie ucieczki więźniów z Koronowa

Bydgoszcz. (Tel. wł.) Jak we wczorajszych telefonach podawaliśmy, z więzienia w Koronowie zbiegło 12 przestępców pospolitych, którzy przez podstęp pod kościołem zbiegli w bielizne i ukryli się w pobliskich lasach.

Natychmiast zaalarmowano władze policyjne, które przeprowadzają energiczne obławy celem ujęcia zbiegłych przestępców.

Do Koronowa przyjechał prokurator sądu okręgowego Łukawski z Bydgoszczy, któremu zakład w Koronowie bezpośrednio podlega. Prokurator Łukawski prowadzi dochodzenia celem ustalenia, w jaki sposób więźniowie zbiegli i kto ponosi za to odpowiedzialność. Z dochodzeń swych prokurator

Łukawski przedkłada telefonicznie relacje prokuratorowi sądu apelacyjnego Jaszczewskiemu w Poznaniu, który sprawuje ogólny nadzór penitencjarny nad wszystkimi zakładami karnymi na terenie Wielkopolski i Pomorza (okręg apelacji poznańskiej).

Obławy policyjne trwają i doprowadzą niewątpliwie do ujęcia zbiegów. Energiczna postawa władz rozproszyła niepokój okolicznej ludności przed zbiegłymi przestępcami.

Naczelnikiem więzienia w Koronowie jest kom. Nowakowski. Wiadomość o zawieszeniu go w urzędowaniu nie znajduje dotychczas potwierdzenia. (k)

Z WIELKOPOLSKI

Bydgoszcz. Wskutek przeprowadzania robót brukarskich zamknięta została dla ruchu kołowego ul. Hetmańska od ul. Kaszubskiej do ul. Sienkiewicza. Również zamknięta została ul. Cienna na odcinku od ul. Cichej do ul. Pierackiego.

Raporty policyjne wykazują codziennie liczne wypadki kradzieży. Złodzieje kradną wszystko, co się tylko da. Rower pozostawiony na chwilę pod sklepem, bielizne ze strychu, pieniądze i towary ze składu, okradają mieszkańcy, kradną kwiaty i owoce ze sadów, nawet cmentarze nie są wolne od profanacji. Funkcjonariusze policji obciążeni różnymi pobocznymi czynnościami nie mogą podjąć w pilnowaniu mienia obywatelskiego.

W Bydgoszczy ma powstać fabryka, wyrabiająca puszki do konserw z blachy cynowej. Narazie sprowadza się je z Gdańska, lecz obecnie zamierza się wybudować fabrykę w Bydgoszczy, w centrum przemysłu konserwowego i poważnym węzle kolejowym. Możliwość wybudowania fabryki jest tem większa, że w Bydgoszczy stoja już odpowiednie urządzenia.

Pierwszy krok wiosłarski odbył się w niedzielę, 18. bm. w Brdyjuściu. Startować będą załogi nowicjuszy. Zgłoszenia przyjmuje bydgoski komitet wiosłarski do dnia 16. bm. Program regat przewiduje biegi: czwórki półwioślicowe pań, czwórki nowicjuszy i czwórki półwioślicowe nowicjuszy, jedynki klepkowe,

Grodzisk. Doroczny koncert urządziło w ub. niedzielę miejscowe koło śpiewu „Harmonia“ w ogrodzie strzelniczym. Przybyły koła śpiewu z Wolsztyna z p. dyryg. Fliegerem na czele, z Nowego Tomysła i Opalenicy. Poszczególne chóry wykonały szereg pieśni. Na zakończenie odbyła się zabawa taneczna.

Inowrocław. Złotki kobiety, lat około 18, przejechanej przez pociąg 1328, znaleziono dnia 13. b. m. o godz. 6 rano na linii Wągrowiec — Inowrocław, szlak Stempuchowo — Damasławek w odległości 56. Nazwisko denatki Anna Cieluchówna, córka asystenta kolejowego w Damasławku. Jak wynika z pozostawionego listu, Cieluchówna popełniła samobójstwo z powodu nieporozumienia rodzinnego.

Kepno. Przejechane zostało przez pewnego furmana w Opatowie 2-letnie dziecko Piotra Góreckiego i doznało okaleczenia prawej nogi.

Święto rolnicze z dożynkami odbędzie się w Doruchowie w dniu 15. bm. z inicjatywy Kola Młodych Rolników.

Zamiast zabawy odbyła się walka na noże na zabawie pododdziału Zw. Strzeleckiego w Mękoszycach, która spowodowała jacyś osobnicy z Rybina. Ofiarą ich padł muzykant, który ugodzony został nożem w okolice serca. Rannego odstawiono niezwłocznie do szpitala. Sprawca okazał się niejaki Mak z Rybina, słynny z napadów nożowych.

55 p. p. wraca z ćwiczeń

W dniu 16 b. m. w godzinach pom. 12 i 14-stą, powraca z manewrów 55 p. piechoty.

Pułk będzie przechodził z muzyką przez ulicę: Fr. Ratajczaka, św. Marcin i Aleję marsz. Piłsudskiego, gdzie koło zamku gen. Wład. dowódca 14 dywizji, odbierze defiladę.

Samobójstwo wystrzałem z dubeltówki popełnił dzisiejszej nocy urzędnik gospodarczy folwarku Czekanów Kłoks. Powody nieznane.

Diamentowe gody obchodzili w tych dniach małżonkowie Jan i Marianna z Wasiaków Woźniakowie w Skalmierzycach.

Oborniki. Za szalbierstwo skazał sąd grodzki w Obornikach Żyda Fiszla Goldberga z Poznania na 25 zł grzywny.

Ostre strzelanie o cenne nagrody w strzelnicy Kurkowego Bractwa Strzeleckiego urządził w czasie od 11—15 bm. Pocztowe Przystopienie Wojskowe.

Mieszkaniec m. Obornik Władysław Szrama, łowca nad brzegiem rzeki Welny ryby, w pewnym momencie dostał napadu epileptycznego, wpadł do wody i z braku pomocy utonął.

Wzrostę szala 53-letni mieszkaniec Maniewa, Jan Zieliński, wtargnął podczas mszy św. do kościoła w Maniewie, gdzie rozbił kilka okien, wywołując tamsamem popłoch wśród wiernych. Szaleńca siłą ubezwładnili więźniacy. Zieliński w ostatnim czasie stawał się z dnia na dzień niebezpieczniejszym dla otoczenia i w związku z tem przekazano go do zakładu dla Umysłowo Chorych w Owinskich.

Przy rozbudowie domu Fr. Ig. Guźczyński z Obornik w czasie wkładania tragarzy odciął sobie 2 palce u lewej ręki robotnik Wł. Sychała z Obornik. W czasie przykrawania skóry za pomocą stancy uległ wypadkowi robotnik Tomasz Ignys, zatrudniony w miejscowej fabryce pantofli.

Rogoźno. Za spowodowanie pożaru skazał sąd grodzki w Rogoźnie na 3 miesiące więzienia robotnika Józefa Laszewskiego z Obornik. Kopianarza Józefa, robotnika z Mlynkowa za kradzież w trzech wypadkach na 6 i 8 miesięcy i 10 tygodni więzienia.

Podczas ostatniej odbytej zabawy Tow. Gimn. „Sokol” w Rogoźnie w ogrodzie p. W. Jarosza wystąpiły drużyny gniazda miejscowego i to drużyna męska z 18 członkami pod kierownictwem drh. Haupego, drużyna żeńska z 8 członkami pod kierownictwem drh. Dziembowski i drużyna młodych z 20 członkami pod kierownictwem drh. Skierczyńskiego z Obornik. Popisy gimnastyczne wypadły znakomicie, to też publiczność nie szczędziła dzielnym sokołom oklasków.

METROPOLIS

Od jutra, czwartku 15 sierpnia br.
Seanse 5,15, 7,15, 9,15
Bilety od 60 gr

Król operetki
FRANCISZEK LEHAR
i mistrz reżyserów
KAROL LAMACZ
prezentu a film nad filmami
(produkcji austriackiej)

FRASQUITA

z udziałem najsłynniejszych gwiazd filmowych Wiednia
JARMILA NOWOTNA
H. Bohmann, Hans Moser, H. Rühmann i inni
SALA CHŁODZONA

blizu stacji Pszczółki do przedziału wszedł konduktor kolejowy Bronisław Ciepłiński celem przeprowadzenia kontroli biletów. Ponieważ jeden z mężczyzn, Michał Migdał, okazując bilet ulgowy, nie chciał okazać legitymacji wojskowej, konduktor zatrzymał mu bilet. Wówczas z energiczną interwencją wystąpił dwaj jego kole-dzy, szoferzy warszawscy 24-letni Marjan Królak (Warszawa, Boryszewska 9) i 24-letni Antoni Zdroik (Warszawa, Garczewska 3), którzy konduktora pobili i słownie znieważyli. Konduktor oddał ich w Tczewie w ręce policji, która spisała protokół.

Sąd okręgowy z Chojnic skazał Marijana Królaka na 7 miesięcy więzienia, Antoniego Zdroika na 6 miesięcy więzienia, przyczem wykonanie kary zawieszono im warunkowo na przeciąg lat 4.

Sprawę tę ponownie rozpatrywał sąd apelacyjny w Poznaniu, który wyrok o-rzeczonny przez sąd okręgowy w całości zatwierdził. (k)

Wydzilił smoking. W dniu 22 marca ub. r. do mieszkania Antoniego Różki w Bydgoszczy (Małachowskiego 6) zgłosił się 22-letni Feliks Drzycki do odbiór smokinga i dwóch innych ubrań, stanowiących własność Rajmunda Bukowskiego, który po wyprowadzeniu się rzeczy te Różdce oddał na przechowanie. Drzycki okazał się szfalszowanym listem od Bukowskiego, rzeczy te odebrał. Sprawa szybko się wydała i Drzycki stanął przed sądem okręgowym w Bydgoszczy wraz ze swym przy-jacielem 25-letnim buchalterem Ryszardem Popiołkiem, który list Bukowskiego sfabrykował. Sąd okręgowy w Bydgoszczy skazał ich za to na kary po 9 miesięcy więzienia. Sąd apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k)

Pociąg rozbił wóz

Dziś rano około godz. 3.30 pociąg towarowy 5971, kierowany przez maszynistę Lubińskiego z Gniezna, zjeżdżający do Gniezna na szlaku Trzemeszno—Jankowo Dolne, wpadł w pobliżu budki strażniczej 35 na naładowany wóz, zaprzęgnięty w dwa konie i rozbił go doszczętnie.

Ciężko obciążonego wozu nie mogły konie przy przejeździe przez tor kolejowy przy budce 35 uciągnąć i gdy woźnica spostrzegł zbliżający się pociąg towarowy, miał tyle przytomności, że zdążył odprząc od wozu konie, schodząc z toru kolejowego na moment przed nadejściem pociągu. Z osób nikt szwanku na szczęście nie poniósł. (br)

czwórki półwioślicowe pań, dwójki podwójne i czwórki dla tych, którzy nie wygrali żadnego biegu. Wreszcie czwórki półwioślicowe dla towarzystw powstałych w ostatnich 5 latach.

Budzyń. W ubiegłym tygodniu mistrz kowalski p. Edward Schroeder obchodził jubileusz 25-lecia złożenia egzaminu na mistrza kowalskiego. Z okazji tej p. Schroeder otrzymał liczne gratulacje od znajomych i kolegów.

Czarnków. Pożar wybuchł w zabudowaniach p. Godawy w Gulczu. Spłonęły chlew i szopa.

Zebrań uczestników powstania wlkp. odbyło się w niedzielę w sali „Strzechy Ogrodowej”. Na zebraniu postanowiono zorganizować komitety lokalne w różnych miejscowościach powiatu celem spisania historii o powstaniu wielkopolskim oraz celem zebrania

Urząd pocztowo - telegraficzny będzie w dniu jarmarku czynny w dziale nadawczym bez przerwy od godz. 8 do 18 za wyjątkiem okienka kasowego, które czynne będzie jak zwykle.

Zlot okręgowy sokółów w Drawsku, w pow. czarnkowskim, odbył się w ub. niedzielę. Na intencję odbyło się nabożeństwo. Po mszy św. odbyła się defilada. poczem bieg okrężny.

Po południu na boisku Sokola powitalne przemówienie wygłosił delegat dzielnicy p. Rozkosz. O godz. 14 rozpoczęły się ćwiczenia i pokazy gimnastyczne, a o 20 nastąpiło ogłoszenie wyników i zamknięcie zlotu z przemówieniem p. dyr. Sokółowskiego. Na zakończenie zabawa taneczna.

Gniezno. Doroczne popisy gimnastyczne „Sokoła” w Gnieźnie odbyły się w ubiegłą niedzielę. Wymarsz na boisko nastąpił z hotelu Europejskiego. W pochodzie brały udział reprezentacje gniazd z Powidza, Trzemeszna, Witkowa i Wrześni. Popisy gimnastyczne wypadły dobrze, a wzięło w nich udział około 150 duchen, druhow i młodzieży.

W Kędzierzynie, powiat Gniezno, w czasie bitki pomiędzy Walerjanem Wolnym a Feliksem Górnym z Osificą otrzymał Wolny od Górnego kilka ciosów nożem, skutkiem czego odstawiono go do szpitala miejskiego w Gnieźnie.

Pomór świni stwierdzono u p. Wacława Grocholskiego w Siemianowie i w zagrodzie Kazimierza Prymasa w Małachowie Złych Miejsc. Do okręgu zapowietrzonego wcielił powiatowy lekarz weterynaryjny wioski Małachowo Kepe, Wierzbiczany, Szemborowice i Złych Miejsc.

W gminie żydowskiej w Gnieźnie toczą się spory pomiędzy prezesem gminy p. Lipnowskim a częścią członków gminy przybyłych z Kongresówki. Niezadowoleni żydzi wnieśli skargi do M. W. R. i O. P. oraz do województwa, w których zarzucają oni nieprzebranie przepisów religijnych i faworyzowanie rabina, nie umiejącego po polsku.

Waberski w Gnieźnie

Gniezno. (Tel. wł.) Dzisiaj rano o godz. 8 przytransportowano z Warszawy do Gniezna Maksymiljana Waberskiego, poczem przewieziono go niezwłocznie do więzienia sądownego. (br)

Zabawę letnią urządziła ochotnicza straż pożarna w Lubczynie w ogrodzie p. Jokla. Wieczorem odbyły się ćwiczenia z pochodniami, a następnie zabawa taneczna.

Nieszczęśliwy wypadek zdarzył się przy rabaniu drzewa w Opatowie. Odpryskujące drzewo ugodziło w oko Józefa Wróblowa. Skutek uderzenia był tak fatalny, że Wróblowa oko utraciła.

Odpust Przemienienia Pańskiego odbył się w Węglowicach przy udziale szerokich rzesz parafian.

Leszno. Wskutek przebudowy mostu na szosie państwowej Nr. 16/4 na odcinku Leszno — Rawicz pod Rydzyną zamyka się szosa w km 22 do 25 na czas od 7. 8. — 1. 11. 1935 r.

Mosina. Z racji 10-lecia Kola śpiewackiego „Głos z nad Warty” w Rogalinu, odbędzie się w nadchodzącą niedzielę w Mosinie „Dzień pieśni”, połączony z popisami okolicznych chórów w liczbie przeszło 10. Będzie to pierwsza w ciągu dziejów Mosiny impreza śpiewacza.

Międzychód. Zabawa letnia Tow. „Sokol” w Międzychodzie odbyła się w niedzielę, 4. bm. po południu w ogrodzie p. Zickermanowej a wieczorem na sali zabawa taneczna. Publiczność niestety nie dopisała.

Dom z piekarni przy Al. Marsz. Piłsudskiego nabył mistrz piekarski p. Nawrocki za 8 000 zł.

Nakło. Zjazd powstańców z byłych Straż Ludowych, Rad Ludowych, Rad Żołnierskich i Tajnych Organizacji z Powstania Wielkopolskiego 1918/19 roku oraz kobiet, które brały udział w czerwonym krzyżu podczas wymiennego powstania, odbędzie się w Nakle, dnia 18. bm. w lokalu pana Kalużewicza.

Nowy Tomysł. Inspektor szkolny w Nowym Tomyslu objął p. Antoni Lubiński z Kościerzyny.

Niemiecka straż graniczna aresztowała rolnika Brunona Fajbana, Niemca obywatela polskiego, który przejechałszy przez granicę rzekomo dla uprawy roli, sprzedał tam swoje konie.

Listonoszowi, pełniącemu służbę w Sato-pach, skradziono z przed oberży rower. Złodzieja dotąd nie ujęto.

Odnaką honorową P. C. K. III stopnia odznaczony został wiceprezes oddziału nowotomyskiego p. Ludwik Garszkowiak.

Nieszczęśliwym wypadkowi uległa półtoraroczna córka gospodarza Witcheha. Dziecko utonęło w dole kłocznym.

Ostrów. Zawody eliminacyjne modeli latających i modeli szybowców odbędą się na tutejszym lotnisku 15. bm. o godz. 12.30. Organizuje je powiatowe L. O. P. P., wstęp bezpłatny.

Skradziono obligacji pożyczki konwersyjnej na nom. sumę 488 zł z mieszkaniem Sylwestra Krumki przy ul. Raszkowskiej. — Z poczekalni lekarza dr. Chmiela skradziono 2 serwety stolowe. — Czternaście królików skradli złodzieje Józefowi Bryli.

Międzynarodowy mecz piłkarski Kalisz — Ostrów zakończył się zwycięstwem naszych piłkarzy w stosunku 2:1.

Pierwsze rozgrywki jesienne A-kl. między „H. C. P.” i „Ostrovia” odbędą się tu 15. bm. W niedzielę, 18. bm. rozegra tu mecz piłkarski B-kl. „Polonia” (Kepno) z „Ostrovia” i b.

Śrem. Proboszcz parafii śremskiej ks. dziekan radca Michalski powrócił z urlopu wypoczynkowego i objął zarząd parafii.

Z POMORZA

Grudziadz. Zuchwałego napadu dokonano na ul. Mikołaja Zrypska. Nieznany napastnik wyrwał p. K. tekę z gotówką i dokumentami i zbiegł. Po 2 godzinach aresztował napastnika, którym okazał się niejaki Gracjan Szamocki z Oosia, jeden z funkcjonariuszy urzędu śledczego. Złodziejowi odebrano łup i zwrócono właścicielowi.

Inspektor szkolny Wacław Siciński przeniesiony do Grudziadza z Nowego Tomysła rozpoczął z dniem 10. bm. urzędowanie. Z Grudziadza do Wrześni przeniesiony został prof. Karcewski.

Zniwa w powiecie grudziadzkim i powiatach sąsiednich są naogół ukończone. Dobre plony wydało żyto, a pszenica i zboża letowe zostały krótkie w słomie i lekkie w ziarnie. Naogół zbiory nie wypadły tak dobrze jak się spodziewano.

Nowe n/W. Pożar wybuchł w Gajewie pod Nowem w zabudowaniach rolnika Romana Dygusa, którego pastwą padły; dom mieszkalny wraz z przybudowaną stajnią. Powstałe szkody wynoszą około 4.000 złotych; przyczyna pożaru jest nieznana.

Toruń. Przed sądem okręgowym toczyła się rozprawa przeciwko Żydowi Dawidowi Zysmanowi, który był oskarżony o kradzież aparatu fotograficznego i o podrobienie trzech przepustek wojskowych. Po przeprowadzeniu rozprawy sąd skazał Zysmana na 8 miesięcy więzienia.

Tczew. Przekradającego się przez zieloną granicę Franciszka Ceglowskiego z Głodo-wa, pow. Świecie, b. przodownika policji i niebezpiecznego przemytnika, zatrzymał w dniu 8. b. m. strażnik graniczny na pograniczu polsko-gdańskim w Czatkowach Michalski. Pomoczą przemytnikiem a strażnikiem wywiązała się walka, w czasie której przemytnik usiłował wyrwać strażnikowi nabyty rewolwer, powodując wystrzał, który ugodził przemytnika w bok. Rannego odstawiono do szpitala św. Wincentego w Tczewie, gdzie znaleziono przy nim 19 zapalniczek, 290 kamieni oraz większy zapas niemieckich cygar. W ub. sobotę groźny przemytnik Ceglowski stanął przed sądem okręgowym w Tczewie, oskarżony o opór władzy i przemytnictwo. Sąd skazał go na 7 tygodni bezwzględniego aresztu i 1.650 zł grzywny.

Torebkę wyrwał nieznany sprawca podczas targu na Pl. Br. Pierackiego emigrante polskiej z Francji p. Walerji Damrath, zamieszkałej w Berlinie (Francja). Łupem złodzieja padło 100 franków i 80 zł w gotówce oraz 6 biletów kolejowych powrotnych do Francji. Złodzieja nie ujęto.

Przejechaniu uległ 60-letni robotnik szosowy Józef Szulc, zamieszkały w Wądnicy, pow. Tczew. Szulc wracał do domu i na szosie tranzytowej Tczew — Starogard pomiędzy wsiami Swaróżnym a Szpogawskiem pod Tczewem samochód osobowy nr. rej. Riga 3536, prowadzony przez znanego przemysłowca lotawskiego Brodersa z Rygi, przejechał nieszczęśliwego tak, iż w stanie bardzo poważnym przewieziono go do szpitala św. Wincentego.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ŻYCIE KULTURALNE

TEATR

Lódzki Teatr Letni w dawnej „Bagateli” według doniesień naszego korespondenta lódzkiego (wp) wystawia farsę Tomasza Brandona p. t. „Studentzi” z udziałem Kazimierza Szuberta, Relewicz-Ziembińskiej, Iny Benity, Malejówny, Fidera, Łabędzkiego, Urbańskiego i Zurowskiego.

Aktorka i autorka czeska. Olga Scheinplugova, kórej „Okienko” było grane w Poznaniu w teatrze Polskim, ukończyła nową komedię p. t. „Chłodne światło”.

LITERATURA

Morze i góry w literaturze. W ostatnim zeszycie „Głosu” zbiegły się dwa artykuły z zakresu tematyki literackiej. Jednym z nich jest ciekawa recenzja J. Bielatowicza o ostatniej pracy Michała Pawlikowskiego pt. „Człowiek w obliczu gór”. Drugi artykuł, to kilka uwag A. Bukowskiego pt. „Morze w literaturze współczesnej”. Zaznaczywszy zainteresowania morzem w literaturze staropolskiej, wymienia autor miłośników polskiego wybrzeża w czasach ostatnich: B. Chrzanowskiego, nazywającego „Chalubińskim polskiego wybrzeża”, wielkiego piewca morza, S. Żeromskiego w „Wiśle”, „Wiatrze od morza” i „Między morzem”, a dalej wylicza Jerzego Bandrowskiego, Stefana Balickiego, A. Ossendowskiego, M. Kuncewiczową, S. Grabińskiego, M. Jarosławskiego, gen. M. Żaruskiego i innych autorów powieści i nowel morskich. Na scenie morze występuje w dramacie Szaniawskiego „Żeglarka” i w komedii obyczajowej J. Rączkowskiego „Nad polskim morzem” oraz w operze F. Nowowiejskiego „Legenda Baltyku”. (lp)

Ulica Rodziewiczówny. Z Gdyni donoszą: W nowopowstającym mieście ogrodzie Rumji - Zagórze w pow. morskim, jedną z ulic nazwano imieniem znakomitej powieściopisarki, Marji Rodziewiczówny. (vl)

Litewska nagroda literacka. Rząd litewski ustanowił państwową nagrodę literacką, przeznaczając na ten cel pięć tysięcy litów rocznie. (zl)

CO SŁYCHAĆ PRZEZ RADJO?

Wiersze Sz. Nawrockiego na poznańskiej fall. Radjostacja poznańska nada w dniu 22 bm. o godz. 18 min. 10 audycję literacką, w której m. in. wygłoszony będzie wiersz Szymona Nawrockiego bardzo uzdolnionego, choć rzadko występującego na widowisku i unikającego rozgłosu pisarza. Eksperymentalną sztukę Nawrockiego „Korona z papieru” widziliśmy przed kilku laty na scenie poznańskiego Teatru Nowego; jego wiersze, doskonałe szkice historyczno-literackie, reportaże i nowele zjawiają się raz po raz na łamach „Kurjera Poznańskiego” i „Ilustracji Polskiej”. (cr)

MUZYKA

Jubileusz salzburskich festivalów. Muzyczne festiwale w Salzburgu odbywają się w tym roku po raz już piętnasty. W związku z piętnastolecieciem tej ważnej imprezy artystycznej odbyła się w Salzburgu wielka uroczystość z udziałem prezydenta Austrii i wielu dostojników państwowych. (mz)

U OBCYCH

JAK WŁOCHY DBAJĄ O SWOJE SZKOLNICTWO

Obecny minister oświaty włoski De Vecchi di Val Cismon wygłosił niedawno w parlamencie przemówienie, w którym zestawiał najważniejsze problemy w swoim resorcie i podał szereg bardzo pouczających dat i faktów. Warto tu kilka z nich przytoczyć, aby mieć wyobrażenie o tem, co się dzieje we Włoszech na tem polu roli. Jeśli chodzi o organizację pracy naukowej, to w ostatnim czasie wszystkie tow. historyczne złączono w 4 wielkie współdziałające grupy: a) historia starożytna, b) średniowieczna, c) nowożytna oraz d) bardzo obecnie żywotna grupa, zajmująca się historią t zw. Risorgimenta włoskiego, oparta o szereg bibliotek i muzeów lokalnych. Na ukończeniu znajdują się gmach wielkiej biblioteki narodowej we Florencji, pierwszorzędnie wyposażony, w toku są prace nad przebudową weneckiej Marcjany i turyńskiej księżnicy. Ale wszystkie te książnice przewyższy wielką bibliotekę centralną w Rzymie — której plany już są na warsztacie. Na instytutu i laboratorja uniwersyteckie wydał rząd w ostatnich latach 600 milionów lir. W jesieni zostanie otwarty wielki kompleks gmachów uniwersytetu rzymskiego. W uniwersytetach włoskich pracuje około 1.400 profesorów i 3.000 sił pomocniczych. Na szkoły powszechne wydaje rząd corocznie ponad miliard lir; pracuje w nich 105.000 sił nauczycielskich; liczba uczniów dochodzi do

NAUKA

Listy Scotta. W roku jubileuszowym Sir Waltera Scotta znany historyk literatury H. J. C. Grierson rozpoczął wydawnictwo listów poety. Niezmiernie płodny twórca powieści historycznej i pod tym względem dokazał cudów. Obecnie po czterech latach, materiał nie został jeszcze wyczerpany. Wyszła niedawno tom VIII („The Letters of Sir Walter Scott, 1823-25”. Londyn, Contsable, 1935). Grierson, jak widzimy z karty tytułowej, był zmuszony przybrać sobie paru pomocników, między którymi są Davidson Cook i W. M. Parker. (W. T.)

MUZA W SŁUŻBIE POLITYKI

Jeden z ostatnich komunikatów Instytutu Śląskiego w Katowicach (nr. 39) porusza bardzo ciekawy temat, a mianowicie: „Społeczne i polityczne tendencje w niemieckich śpiewnikach z ostatnich trzech lat”. Omawiając zarówno wygląd zewnętrzny (obrazki na okładkach), jak i samą treść, dochodzi autor komunikatu, Feliks Sachse do wniosku, że w propagowaniu bojowych pieśni partji narodowo-socjalistycznej dominuje dążenie, ażeby przez pieśń krzewić duch i kulturę niemiecką. Przykładem tego jest refren pewnej pieśni „Będziemy maszerować dalej, choć wszystko wali się w gruzy, dziś jesteśmy panami Niemiec, a jutro całego świata”, lub inny „Gdziekolwiek brzmi mowa niemiecka i Bóg swe śpiewa pieśni — te kraje — dzielny Niemiec, uważaj za swoje”. Podnosi także autor inną tendencję, a mianowicie umieszczanie pomorskich lub śląskich pieśni ludowych w niemieckich śpiewnikach z tekstem niemieckim tak dobranym, że istotnie odnosi się wrażenie, iż lud śpiewający je to szepce germański! Dwa dalsze wydane w ostatnich czasach przez Instytut Śląski komunikaty omawiają rozwój konserwatorium muzycznego w Katowicach (nr. 39), oraz broszurę czeską o ludności polskiej w Czechosłowacji (nr. 40). Jest to broszura tendencyjna, pełna zakłamania i wyraźnej złości. Broszurę tę wydał czeski Instytut Badań Spraw Narodowościowych w Pradze. (J. St.)

OCHRONA ZABYTKÓW

Dar dla Wawelu. Donoszą nam z Krakowa: Do zbiorów wawelskich przybyło kilka nader cennych przedmiotów zabytkowych: piękna szafa gdańska z końca XVII wieku oraz trzy wielkie wazy holenderskie z XVII wieku. Złożyła je p. E. Póbob-Rutkowska, zgodnie z zapisem śp. Augusta Witke-Jeżewskiego. Nazwisko ofiarodawcy znane jest dobrze w Wielkopolsce, z hojnego choćby zapisu dla poznańskiego Towarzystwa Przyj. Sztuk Pięknych. Zapis ten tworzy fundację, z której corocznie zakupuje się szereg dzieł sztuki, rozlosowywanych następnie pomiędzy członków Towarzystwa. (kt)

VARIA

Mistinguette contra Miss Tinguett. Donoszą nam z Paryża: Krótkimi tylko wzmiankami doniosła prasa paryska o procesie wytoczonym przez ex-gwiazdę, Mistinguette, w życiu prywatnym mlle Bourgeois, przeciwko firmie konfekcyjnej w Nicei, „Miss Tinguette”. Artystka oskarżyła ową firmę o używanie jej pseudonimu w celach reklamowych. Sąd przyznał rację Mistinguette, zabronił „Miss Tinguette” używania tej nazwy i skazał firmę na zapłacenie tysiąca franków tytułem zadośćuczynienia dla poszkodowanej. (vz)

4.700.000. Ale spora liczba dzieci w wieku szkolnym jeszcze ze szkoły nie korzysta (w r. 1923 było takich dzieci przeszło milion, obecnie około pół miliona). W tym roku otwarto 1.600 nowych szkół powszechnych. Bardzo poważną oraz większą rolę w szkolnictwie powszechnym gra tzw. Opera Ballila, organizacja, opiekująca się kulturą fizyczną i moralną diatwy szkolnej. Powstało około 100 pokaźnych domów tej organizacji. Do szkół technicznych uczęszcza obecnie 286.000 młodzieży, do innych szkół średnich 162.000. Do tych cyfr trzeba dodać 60.000 młodzieży, korzystającej ze szkół średnich prywatnych.

Tych kilka cyfr wystarczy, aby dać obraz wielkiego wysiłku rządu włoskiego, który zmierza do wychowania młodego pokolenia w warunkach nierównie lepszych, niż dawniej, obraz olbrzymich prac około stworzenia wielkich instytucji i sum, złożonych na te cele.

Dr. R. P.

Książki nadesłane

Ignacy Myszczyński: „Krótkie wiadomości o zabezpieczeniu praw własności na wynalazki, wzory i znaki towarowe w kraju i zagranicą”. Warszawa 1935. Nakł. Autora.

GIECZ — STARY GRÓD PIASTOWSKI

Kto dziś pamięta o Gieczu, dawnym Gdeczu? — A był to niegdyś trzeci według znaczenia gród w Wielkopolsce! — Różne przechodził dzieje — Co pozostało z tej dawnej świetności? — Szczątki obronnego zamku — Jeden z najstarszych w Polsce kościołów romańskich — Zamkowy kościół — Góra Ludgardy — Giecz jest dziś tylko niewielką wioską.

Wśród starożytnych a sławnych niegdyś miejscowości w Wielkopolsce do najbardziej zapomnianych należy Giecz. Mało kto orientuje się wogóle gdzie ta miejscowość leży, w jakiej stronie należy jej szukać. Szczęśliwie Gniezno, szczęśliwa Kruszwica, Mogilno, Strzelno — miasta szeroko znane! Los nie był dla Gieczy tak łaskawym. Małeńka to dziś zaledwie wioska, położona o 5 km na południe od stacji kolejowej w Nekli przy linii Poznań — Września. Przeszłość jednak tej miejscowości jest nadzwyczaj ciekawa.

Giecz należy do najdawniejszych i największych osad Polski piastowskiej. Nazwa jest starsza — Gdecz, pochodzi od imienia Gdek. W czasach Bolesława Chrobrego — jak nam mówi o tem najstarsza kronika polska Galla — był trzecim miastem w Wielkopolsce obok Poznania i Gniezna. Będąc zaś zarazem ośrodkiem wielkiej jednostki administracyjnej, rozciągającej się od dzisiejszych lasów czerniejewskich na północ, po Wartę na południu i zachodzie, a po Wrześnię i Pызdry na wschodzie, dostarczał z tego terytorjum 300 pancernych i 2000 tarczowników na wojnę. Była to więc stolica ziemi ludnej, oddawna zamieszkałej, odpowiadającej ośrodkami w Poznaniu, Gnieźnie, Łądzie i Sremie. O starożytności zasiedlenia świadczą ślady licznych grodzisk i zameczków okalających wieńcem Giecz: w Dzierżnicy, Chłapowie, Gułtowym, Nawojewie. Lud nazywa te szczątki szwedzkiemi szaniami.

W Gieczu znajdował się gród książęcy — punkt centralny później powstałej kasztelanji, ośrodek wojskowo-administracyjny. Gród ten w r. 1038 zdobywa ks. czeski Brzetysław w swoim najeździe na Polskę, burzy go a mieszkańców sąsiedniej miejscowości uprowadza i osiedla w Czechach, gdzie do dziś istnieje osada Gedczany. Od XII wieku (r. 1155) Giecz staje się siedzibą wielkiej kasztelanji, będąc zarazem czołem opola gieckiego.

Znaczenie Gieczy utrzymuje się przez cały wiek XIII. Tu w r. 1253 zjechali się książęta wielkopolscy Przemysław i Bolesław Pobożny i podzieliли ostatecznie Wielkopolskę między siebie. Cios znaczeniu Gieczy zadaje napad krzyżacki w 1331 r., niszczący zamek, który nie podniósł się już od tąd z ruin. W ciągu XIV wieku kasztelanja zaczyna się rozpadać, dzieląc się na mniejsze, jej ośrodek przenosi się z czasem do Pызdr. Ostatniego kasztelana gieckiego spotykamy jeszcze w r. 1395.

Od tego czasu Giecz znika i roztopia się wśród szeregu innych nieznanych miejscowości. Piszący w XV wieku historję Polski Długosz mówi już o Gieczu: „... Giec góra wysoka i obszerna między Gniezmem i Poznaniem, gdzie dawniej był zamek książęcy, dziś jest kościół...”. Nie było już wtedy wiele śladów po zamku.

Dzisiejszy Giecz, to mała wioska położona w bezleśnej i płaskiej okolicy nad rzeczką Maszkawą (żrenicą), zwaną w starych dokumentach Rosnicą. Wysoczyzna dyluwjalna wznosi się tutaj około 100 m n. p. m., a ubrana jest niewielkimi wzgórzami morenowymi w okolicy Gułtowych i Nekli. Wias, dawne podegrodzie gieckie, leży na lekkim sklonie pół ku dolinie rzeczki Maszkawy na jej lewym brzegu. Zachowała jeszcze stary swój kształt ulicówki, skierowanej drogą na bród przez Maszkawę i na zamek książęcy, leżący z drugiej strony rzeki. Siatka dróg, rozchodzących się z wioski na wszystkie strony świata, mówi o znaczeniu Gieczy jako punktu, gdzie zbiegały się kiedyś interesy okolicznej ziemi.

Ale uboga ta wioska jeszcze dziś może wzbudzić szczerze zainteresowanie turysty czy krajoznawcy. Posiada ona na ostatnim wzgóreczku wsi, tuż blisko rzeczki jeden z najstarszych kościołów w Polsce. Kościół ten pod wezwaniem M. Boskiej i św. Mikolaja założeniem swoim sięga czasów Mieszka I i Bolesława Chrobrego. Obudowany późniejszymi dodatkami jest budowa w założeniu

swem niewielką o czworokątnej nawie i okrągłej absydzie. Jest to budowa romańska wykonana z granitu o grubych murach, małych i wysoko umieszczonych okienkach, zachowanych w pierwotnym swym kształcie z prawej strony nawy. W przedsionku zachowała się niewielka kropielnica romańska wykonana z jednego kamienia w kształcie kielicha. Mury tej czcigodnej świątyni osuwają się dziś i pełkają tak, że wymagają bardzo czujnej konserwacji. Kościół ten jest niewątpliwie jednym z najcenniejszych i najciekawszych naszych romańskich kościołów.

Z kościoła na podegrodziu powinien turysta dalej skierować swe kroki, poprzez łąki i mostek drewniany na Maszkawie, ku dawnemu grodowi książęcu. Dawny gród giecki leży z drugiej strony rzeczki, przyczem trzech pozostałych boków broniły błota i jeziora (t. zw. błota Radyczy). Powstał on jako sztuczny nasyp na dawnych bagnach usypany, dziś jeszcze widoczny jako owalne wzgórze o średnicy 120 metrów. Krawędzie tego nasypu są podwyższone i tworzą w połowie jeszcze zachowane waly, dochodzące do 6 m wysokości. Są to jedyne pozostałości po zamku. We wnętrzu tej niejako sztucznej misy na jej północnym skraju stoi dawny zamkowy kościół pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela — dziś parafjalny w Grodziszczku. (Giecz stanowi osobną parafję.) Istniał on już w XIII wieku (r. 1240) a w obecnym swym kształcie odnowiony po pożarze w 1713 roku jest drewnianym kościołem XVIII wiecznym. Na wale zamkowym obok kościołka umieszczono 2 stare późnogotyckie dzwony, z tych jeden z 1515 roku. W głównym ołtarzu znajduje się obraz Matki Boskiej z XVI zapewne wieku z ciekawymi wotami pobożnych parafjan. Całość jaką tworzy kościółek wraz z wałami dawnego grodu jest bardzo miła i oryginalna. Jeszcze dziś widoczne, podmokłe tereny oraz rzeczka podnoszą obronność tego miejsca. Giecz wart jest niewątpliwie, by zainteresowały się nim szczerze koła turystyczno-krajoznawcze, rzesze miłośników naszych zabytków.

Dwa kilometry na wschód wznosi się jeszcze jeden ciekawy punkt: odosobnione wzgórze, t. zw. góra Ludgardy (dziś Górzno). Szczyt wzgórza zarosły pięknym, gęstym lasem, nosi ślady ludzkiej na nim pracy. Wznosił się tutaj kiedyś, w zamierzchłej przeszłości, jakiś zameczek o nieznanym przeznaczeniu. Ze wzgórza rozpościera się daleki widok na całą okolicę gieckiego opola, aż po widoczną na horyzoncie Wrześnię. Nawiedzana niegdyś przez Czechów i Krzyżaków, niszczone przez wojny i grabiona przez najeźdźców okolica, dziś leży cicha, pełna zieleni, spokojna i zapomniana.

Mag. Zdzisław Kaczmarezyk

W następnym Dziale: OGRÓD PRZY DOMKU SZOPENA

przez

dr. Lecha Niemojewskiego

Pisma nadesłane

„Ruch Charytatywny”. Nr. 7/8. Treść: „Historja mistrzyni życia” — Ks. dr. S. Abt: „Istota i cechy miłosierdzia” — Prof. dr. M. Zdziechowski: „Przeszłość drogową wskazać” — Dr. W. Fiedler: „Ubogi w perspektywie wieków” — Ks. dr. J. Łucyński: „Caritas w barbarzyńskiej nawałnicy” — „Św. Wawrzyniec a akcja charytatywna” — Z. Krzyżanowska: „Nagroda cnoty” — S. Chmara: „Rycerz utopii społecznej” — Dr. A. Niesiołowski: „Wychowanie charytatywne” — Z. Zaleska: „Caritas w szkołach warszawskich” — Bł. Skarski: „Obowiązek miłosierdzia” — „Błędnego koła” — Ks. H. Zimm: „O Caritas wiejską” — A. Lubieńska: „Długa wizyta w Bojanowie” — J. Konieczny: „Opieka prawna nad dzieckiem” — Międzynarodowy Kongres Pań Miłosierdzia — Więści z kraju — Varia — Wydawnictwa — Adr. Red. Poznań, ul. św. Marcjana 8, II.

Młodzież murzyńska w Stanach Zjedn. Ameryki mocno się entuzjazmuje na rzecz Abisynji, jak o tem świadczy między innymi także niniejszy obrazek.

Życie — dla wiedzy!

Studenci w szklanej gablocie — Dobrowolne tortury — Niezdzięczna ludzkość

Na uroczystej akademii w pałacu Buckinghamskim w Londynie, otrzymał z rąk królewskich wysokie odznaczenie honorowe dr. Hope Fowler z Edynburga, wybitny radjolog. Dr. Fowler, który przy doświadczeniach laboratoryjnych postradał prawą rękę — to jeden z tych cichych bohaterów nauki, którzy w walce z wrogami ludzkości, narażają się na kalectwo, a nieraz na utratę życia.

W związku z tem odznaczeniem uczonego, jedno z angielskich pism medycznych pisze:

Wśród naszych mężów nauki nie zabraknie nigdy ochotników gotowych uczynić z siebie ofiary, gdy temsamem mogą przyczynić się do ulżenia cierpień ludzkości. Niedawno temu, w jednym z wielkich londyńskich szpitali, badacze zapotrzebowali „ludzkiego materiału doświadczalnego”, dla ustalenia wpływu zepsutego powietrza na organizm. Niezwłocznie zgłosiło się kilku studentów-medyków. Umieszczono ich w szklanej gablocie tak szczelnej, że świeże powietrze nie mogło do niej absolutnie przeniknąć. Po upływie kilku godzin, gdy powietrze zostało całkowicie zużyte, młodzieńcy poczuli się dusić, znoząc niesamowite męki, podczas gdy profesorowie, obserwując ich reakcje, uzyskiwali ważne dane, bez których prace ich nie mogłyby posunąć się naprzód.

W niejednym wypadku, doświadczający uczonej sam poddaje się okrutnym eksperymentom, wobec których, rzecz można, bledną okropności inkwizycji hiszpańskiej. Profesor Haldane z Cambridge już nieraz zadawał sobie różnego rodzaju tortury, gdy prace doświadczalne tego wymagały. Jednego razu kazał się zamknąć w komorze, gdzie temperatura była tak wysoka, że uczonej, w całym tego słowa znaczeniu, piekło się żywcem, i po wyjściu z celi, skóra płatami odpadała z ciała. — Przy innej sposobności, eksperymentując z gazami trującymi, omal nie postradał życia.

Inny znów uczonej, zajmujący się problemem „zmęczenia fizycznego” skonstruował sobie stacjonowany bocyk, na którym „jeździł” aż do ostatecznego wyczerpania sił, podczas gdy obecny przy tym

„sporcie” asystent, czynił odnośne zapiski. Ale największymi męczennikami wiedzy byli pionierzy w dziedzinie rentgenologii. Każda oparzelina jest bolesna, lecz oparzenia spowodowane promieniami X, są najstraszniejsze ze wszystkich, bo nieuleczalne, i doprowadzające do utraty członków, ślepoty, a nawet śmierci. Jeden z tych pionierów rentgenologii, dr. Edward Hall, zaprzestał swych doświadczeń dopiero wtenczas, gdy owe straszne a zarazem cudowne promienie strawiły mu obie ręce i wypaliły oczy.

I jak wynagradzamy tych naszych bohaterów i męczenników nauki? — pyta cytowane pismo i kontynuuje:

Zwycięzki wódz otrzymuje wysokie szlachectwo i solidne wynagrodzenie pieniężne, a co czyni się dla uczonego, któremu powiodło się po wielu latach uciążliwej i życiu zagrażającej pracy doświadczalnej, zwyciężyć któregoś z okrutnych wrogów ludzkości?

Oto odpowiedź: Zmarły niedawno sir Ronald Rose, który odkrył istotę malarji, umożliwiając przez oczyszczenie od moskitów strefy panamskiej budowę kanału między dwoma oceanami i ratując od niechybnej śmierci miliony istnień ludzkich — oto ten wielki dobroczyńca ludzkości — umarł w nędzy, gdyż parlament angielski odmówił mu zapomogi, o którą się ubiegał.

Być może — kończy pismo medyczne — że gdyby Rose był zwycięskim generałem, który czasu wojny zabił tylu ludzi, ilu jako uczonej uratował życie, być może, powtarzamy, że wtenczas Rose nie umarłby na barłogu nędzarza. K. r.

Najmłodsza podróżniczka „na gapę”

Dwunastoletnia mieszkanka Nowego Jorku Joan Daylay jest bezsprzecznie najmłodsza pasażerka „na gapę”, jaką kiedykolwiek przewoził wielki okręt transoceaniczny. Spragniona niecodziennych przygód, dziewczynka, należąca do poważanej i znanej rodziny nowojorskiej, ukryła się na pokładzie „Normandie”, na kilka chwil przed odjazdem wielkiego parowca, w drodze powrotnej do Europy. Okręt znajdował się już na pełnym morzu, gdy mała Joan zjawiała się przed komendantem i oświadczyła dumnie: „Jestem pasażerka na gapę”. Oficer, ze względu na wiek dziewczynki, sądził w pierwszej chwili, że to żart, wkrótce jednak się przekonał, że nazwisko dziewczynki nie było umieszczone na liście pasażerów.

Joan oświadczyła, że znalazła się na pokładzie „Normandie” jako zwiedzająca i że, korzystając z chwili nieuwagi swej guwernantki, zdołała się ukryć w umywalni kuchennej, gdzie doczekała się odjazdu parowca. W parę godzin później nadeszła depecha iskrowa z Nowego Jorku, z zapytaniem zrozpaczonej rodziny, czy mały trzpiot nie znajdował się czasem na pokładzie. Komendant radjowa drogą uspokoił rodziców, którzy natychmiast przekazali 100 dolarów celem uiszczenia opłaty za przejazd swej „pociechy”. Mała pasażerka nie wylądowała jednak we Francji, gdyż nie posiadała paszportu, a policja w Hawrze nie udzieliła jej odnośnego zezwolenia. Tego samego dnia mała Joan zaprowadzono na pokład innego parowca, odpływającego do Nowego Jorku — i tak się zakończyła niezwykle przygoda odważnego brzdąca. Dziennikarzom, którzy pospieszyli na jej przywitanie, dziewczynka oświadczyła: „Odbylam cudowną podróż, stolowałam się przy stole komendanta i tańczyłam z oficerami!”. S. F.

Tajemnicze skarby Burów

Od czasu do czasu pojawiają się w prasie zagranicznej sensacyjne rewelacje o słynnych skarbach republiki Transwaalu, jakie stary prezydent Krüger rzekomo zdążył ukryć przed najazdem angielskim. Mówiono w swoim czasie, że nie chcąc, by skarby zawaładnęli Anglicy, Krüger kazał je zakopać w miejscu sobie tylko znanem. Schroniwszy się następnie do Holandji, Krüger po kilku latach umarł, zabierając swą tajemnicę do grobu. Anglicy, przez szereg lat potem poszukiwali legendarnych skarbów, jak dotąd jednak zawsze bezskutecznie.

Obecnie, jak donosi amsterdamski „Telegraph”, pewien stary kolonista niemiecki, Karol Hens, który 45 lat swego życia spędził w Transwaalu, a obecnie mieszka w Amsterdamie, miał powiedzieć, że wszelkie przypuszczenia dotąd wysuwane o skarbach Krügera są mylne. Skarbów nie zakopano w Afryce, lecz przewieziono je do Europy. Skarb składał się z 1500 kg. złota w sztabach, umieszczonych w 50 skrzyniach, które nocą w wielkiej tajemnicy załadowano na statek niemiecki „König”, odpływający do Holandji. Hens wspominał, że dyrektor filji banku holenderskiego w Transwaalu, gdzie on również pracował, nazwiskiem Marquers, stawiał do dyspozycji uciekającego Krügera duże łodzie, celem przewiezienia cennego ładunku z wybrzeża na statek. Hens przypomina sobie, również nazwiska komendanta i jego zastępcy, którzy kierowali statkiem. Pierwszy z nich kapitan Sobera mieszka obecnie w Berlinie, drugi Meisling zdaje się że umarł.

„Telegraph”, który podał do wiadomości publicznej wynurzenia starego kolonisty, wyraża nadzieję, że rewelacje Hensa przyczynią się do wyświeślenia tajemnicy, od dziesiątek lat otaczającej skarby republiki Transwaalu i jej ostatniego prezydenta. S. F.

Niedorzeczność jedzenia o zakład

Niedorzeczność obiadania się z powodu zakładu nie jest jeszcze, pomimo ostrzeżeń i wyjaśnień, zupełnie wytopiona. Fałszywa próżność skłania ludzi do imponowania swym przyjaciółom, ile ich żołądek wytrzyma może, przyczem pragną oni pobijać „rekordy” w tym względzie. Jeden zobowiązuje się zjeść odradu kopę jaj ugotowanych na twardo, drugi zakłada się że zje 3 kilogramy kielbasy w ciągu wieczora, trzeci pragnie osiągnąć najwyższy wyczyn i polyka w ciągu „jednego posiłku” dwadzieścia dużych porcji gulaszu. Może ta niedorzeczność minąć ostatecznie jako tako i znaleźć wreszcie zakończenie swe w katarze żołądka, jednak obiadanie się takie kończyło się nieraz ciężkimi, długotrwałymi chorobami, kończącymi się nawet śmiercią.

O takim wypadku śmierci z powodu zakładu wspomina dr. Boss w szwajcarskim czasopiśmie lekarskim. Dwudziestoletni rekrut, zdrowy i fizycznie bardzo wytrzymały, najszybszy biegacz z przeszkodami, założył się, że poza zwykłą swą wieczerzą zje jeszcze dwa funty chleba. Rzeczywiście dokonał tego przy obfitym dodatku masła i konfitur. W nocy, około drugiej, towarzysze jego śpiący w tejsamej sali, zbudzeni zostali jękami i spostrzegli rekruta poruszającego rękami, jakgdyby mu brakło powietrza. Rozgniewani przebu-

Młody Roosevelt, syn prezydenta Stanów Zjedn. A. P., jest taksamo zapalonym wędkarzem, jak jego ojciec. A oto łup jego niedawnej wyprawy wędkarskiej.

dzeniem, wstrząsnęli nim koledzy w półzarcie, poczem się chory nieco uspokoił. O piątej rano — znaleziono go martwym. Sekcja zwłok wykazała silne przepelnienie strawą kiszek cienkich, przekrwienie w wysokim stopniu organów brzusznych, umiarkowany brak krwi w mózgu i sercu. Stan reszty budowy ciała wskazywał, że człowiek ten, pomimo pozornie kwitnącego stanu zdrowia, był konstytucyjnie mało wartościowy. Przedstawiał typ podlegający łatwo śmierci z przyczyn niezbyt ważnych.

Przykład ten poucza nas, że nawet pozornie „końskie natury” mogą tragicznie skończyć przy objadaniu się o zakład. Hajot

PROPOZYCJA

— Wierzą mi — zwraca się wuj Fred do swego siostrzeńca — trudniej administrować dużym majątkiem, niż zdobywać nowy.

— Tak? Zrobię ci zatem propozycję, wuju: oddaj mi zarządzanie twoim majątkiem, a zdobywaj nowy. (Punch)

Kobiety — LOPP. istnieje dla waszej obrony! Popierajcie ją! Zapisy do Kół Kobiecych LOPP. przyjmuje Ośrodek Propagandy LOPP. przy ul. 27 Grudnia 19 i Biuro Okręgu Wojew. LOPP. przy ul. Fredry nr. 9, m. 4 I. p.

Na TARGI WIEDENSKIE

1. 9. — 7. 9. z 95,— (paszport, wiz, przejazdy). Dojazdowe zniżki kolejowe.

Zapisy i informacje: **WAGONS LITS/COOK** Poznań Br. Pierackiego 12

Tg 1 524

Lotnik angielski Campbell Block wystartował z lotniska Hatfield koło Londynu do Kapstadu w Afryce i z powrotem. Lotnik zamierza dokonać lotu w ciągu 5 dni. Na zdjęciu Block żegna się ze swą małżonką.

Modna suknia popołudniowa z czarnego w biały desę jedwabiu na dni chłodniejsze. Jako przybranie duże guziki, złączone łańcuszkami.

DZIAŁ GOSPODARCZY

O odrodzenie wsi polskiej

Do smutnych, zaiste, wniosków dojść trzeba, porównując stopień zainteresowania, z jakim do zagadnienia chłopskiego odnosi się opinia publiczna w Niemczech i w Polsce.

Na dnie całego dążenia hitleryzmu leży mistyczna tęsknota powrotu do niemieczyny możliwie pierwotnej, dokopania się do świętych źródeł tej niemieczyny („Am heiligen Quell deutscher Kraft“). Jakże drogi prowadzi do tego źródła pra-niemieczyny? Przedewszystkiem — zagroda dziedziczna (Erbhof), jako podstawa niejako biologiczna, jako gwarantka czystości i ciągłości rasy, jako przywrócenie zachwianej równowagi między miastem i wsią. Z tej racji w Niemczech rolnictwo — to chłopstwo, z tej racji interesy społeczno-gospodarcze chłopstwa są niejako „opancerzone“ i idą przed innymi.

A u nas, w Polsce? Wybierzcie sobie setki tematów jak dla przykładu: żywoty sławnych mężów, albo hodowlę koni, lub eksploatację węgla, albo rewolucję francuską — a znajdziecie w bibliotekach dziesiątki dzieł, w których tematy te opracowano wszechstronnie. Ale o życiu chłopów polskich, o ich myślach, tęsknotach, potrzebach, dążeniach, znajdziecie mało, bardzo mało...

Tymczasem: czem są chłopci dla Polski? Urzędników mamy 441.000, robotników w wielkim i średnim przemyśle — 325.000, pracowników umysłowych — 460 tysięcy, zaś ludności chłopskiej — 23.859.000. Tak znaczny, jak w Polsce, odsetek ludności, żyjącej poza miastami, mają tylko Rosja i Bułgaria.

Ludność chłopstwa Polski to olbrzymi rezerwoar niewykorzystanej energii, to ogromny rynek zbytu, prawie niekultury. Przyjmijmy ilość chłopów-żywcicieli rodzin tylko na 10 milionów. I przebiegnijmy pamięcią wszystkie nasze zajęcia codzienne, wszystkie przedmioty użytku od kawałka mydła przy myciu porannym, do żarówki, zapalanej wieczorem, i ciągle dopisujemy do każdej miary siedem zer. Wydajecie 1 zł dziennie? Gdyby chłopci tę złotówkę wydawali codziennie, to powstałby w ciągu roku obrót 3.650 milionów złotych. Ogrom!

O chłopach polskich pomyślał Instytut gospodarstwa społecznego, wydając w jednym, 700-stronnicowym tomie 51 „Pamiętników Chłopów“. W książce tej przemówiła wieś polska. Głosy są różne: jedne zrezygnowane, inne zrozpaczone, inne wreszcie zawzięte. Z wszystkich jednak przebija niedola chłopstwa.

Rzecz charakterystyczna: mniej w „Pamiętnikach Chłopów“ utyskiwań z powodu kryzysu i biedy gospodarczej, aniżeli poczucia krzywdy, wyrządzonej człowiekowi przez człowieka. Dominuje wezwanie do rewizji stosunków międzyludzkich na wsi, zwłaszcza stosunku drobnej administracji pu-

blicznej do chłopca, do tego typowego „szarego człowieka“. Przewlekłość „toku urzędowania“, drożyna opłat administracyjnych, skomplikowany system zarządzeń porządkowych, sanitarnych itp., łatwość popadnięcia z tego tytułu w konflikt z władzą, niewłaściwe traktowanie chłopca — wszystko to spleta się w harmonijną całość z krytyką władz. A podatki! „Každy z nas rozumie — pisze jeden z autorów — że państwo potrzebuje po-

Przed kodyfikacją polskiego prawa morskiego

Jak się dowiadujemy, Komisja Kodyfikacyjna zamierza podjąć prace nad przyszłym polskim prawem morskiem. Zamierza ona usunąć istniejącą do dziś (w teorii) rozbieżność międzydzielnicową niektórych zasad prawa morskiego oraz stworzyć nowe prawo, któreby lepiej odpowiadało potrzebom współczesności, aniżeli obecnie obowiązujące ustawy. Te bowiem ustawy datują z czasów zamierzchłych.

Stosunkowo najwiecej jest prawo morskie, zawarte w IV księdze niemieckiego kodeksu handlowego z r. 1897, obowiązujące na ziemiach zachodnich i tamsam na całym naszym wybrzeżu morskiem. Natomiast w b. Królestwie i w Małopolsce obowiązują po dziś dzień prawo Napoleońskie z r. 1807.

Jakkolwiek prawo księgi IV kodeksu handlowego niem. obowiązują formalnie tylko w Polsce Zachodniej, to w praktyce jest ono u nas ogólnie stosowane, gdyż jest ono prawem naszego wybrzeża tj. siedziby naszej żegluga morskiej. Poza tem sprzyja stosowaniu tego prawa polskie prywatne prawo międzydzielnicowe. Wreszcie regułą jest, że transakcje handlowe morskie zawierane są w Gdyni i w Gdańsku, gdzie obowiązuje wspomniana IV księga niem. K. H. Tak więc, w praktyce fakt-nej ujednolicenia zasad prawa morskiego nie daje się życiu gospodarczemu we znaki. Natomiast daje się odczuwać przestarzałość niektórych postanowień zachodniopolskiego prawa morskiego.

IV-ta księga niem. k. h., jako wydana w r. 1897, nie jest dostosowana do współczesnego rozwoju żegluga, idącego w kierunku tworzenia wielkich przedsiębiorstw żeglugowych o charakterze spółek handlowych, jakoteż w kierunku utrzymywania regularnych połączeń okrętowych, jak wreszcie — IV księga k. h. nie uwzględnia zdobytych w zakresie telegrafii kablowej i radiowej, umożliwiających szybkie poro-

datki, ale to podatki sprawiedliwe, a nie takie jak się obecnie praktykuje — że grzywny różne przewyższają kilkakrotnie sam podatek“.

Obok tego bardzo żywe jest poczucie krzywdy, jaką chłopom wyrządza żydostwo. Z tej racji znaczny jest pęd do zakładania spółdzielni rolniczych, by ratować chłopca przed wyzyskiem.

Chłopci, jak wynika z ich pamiętników, czują się obywatelami drugiej kategorii. Jest to bardzo źle. Trzeba będzie im przywrócić poczucie równości ich w stanowieniu o przyszłości Narodu, którego są elementem największym i najzdrowszym.

zumiewanie się osób, zainteresowanych w przewozie. To też byłoby, oczywiście, rzeczą słuszną, aby nasze prawo handlowe znolizować, t. zn. odświeżyć i wzbogacić o nową treść. Jednak już z góry trzeba stwierdzić, że ewentualne zasadnicze zmiany prawa morskiego w Gdyni powinny być równocześnie przeprowadzone i w Gdańsku, jeżeli nie ma powstać chaos prawny w obu portach, szkodliwy dla polskiego handlu zagranicznego, którego 72,2 proc. idzie przez wspomniane porty.

O ile zmiana zasad prawa morskiego — krajowego nie będzie nastrożać większych trudności, o tyle inna, bardzo dla handlu morskiego pożądana reforma, mianowicie unifikacja międzynarodowego prawa morskiego zapewne jeszcze długo da na siebie poczekać.

Gdy statek wyjeżdża poza krajowe wody terytorjalne, zmiana jego faktycznego położenia pociąga za sobą zmianę jego sytuacji prawnej. Statek znajduje się często w sytuacjach, w których niewiadomo, jakim normom prawnym wogóle podlega. Np. gdy się znajdzie na pełnym morzu, niepodlegającym niczyjej suwerenności. Otóż rzeczą międzynarodowego prawa morskiego jest stwarzanie zasad prawnych, któreby umożliwiały usuwanie powyższych wątpliwości.

Niestety, prawo międzynarodowe jest słabo rozwinięte. Dowodem tego choćby definicja statku: niektórzy uważają statek za nieruchomość, inni za ruchomość, inni wreszcie za „quasi-osobę“. Zależnie od takiej czy innej definicji, proponuje się stosowanie t. zw. prawa bandery, czy też prawa miejsca, gdzie statek przebywa, czy też prawa miejsca zawarcia umowy. Trudno o bardziej skomplikowany stan prawny! Niestety, poszczególne kraje morskie są zbyt owiane partykularyzmem, aby chciały zgodzić się na jednolite prawo międzynarodowe.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Brak imienia lub adresu na odwołaniu.** Min. skarbu okólnikiem z dnia 18. 5. 1935 r. L. D. V 15953/135 wyjaśniło, że odwołanie, które płatnik podpisał tylko imieniem i nazwiskiem lub tylko nazwiskiem, nie podając wcale adresu lub podając go niedokładnie, nie może być pozostawione bez dalszego biegu, jeżeli mimo tych braków można niewątpliwie ustalić osobę odwołującego się. (k)

Z KRAJU

(k) **Stosunek Polski do międzynarodowego kartelu stali.** Prasa zagraniczna podkreśla fakt, że Polska w wyniku konferencji brukselskiej, otrzymawszy od międzynarodowego kartelu stali kontyngent wywozowy w wysokości 350 tys. tonn rocznie stali surowej, zobowiązała się nie brać udziału w dostawach na rynek angielski. Na uwagę zasługuje również fakt, że producenci polscy nie są dotychczas członkami międzynarodowych kartonów sprzedaży. Jednakże w toku dalszych rokowań, które rozpoczyna się jesienią, zapewne do nich przystąpią. W chwili obecnej Polska nie jest w swym wywozie skrepowana ani co do kierunków, ani co do cen.

(k) **Gdynia będzie miała własną chłodnię śledziową.** W związku z rosnącym stale importem śledzi przez Gdynię, przystąpiono w porcie rybackim do budowy specjalnej chłodni śledziowej, która jest obliczona na magazynowanie 30 tys. dużych beczek solonych śledzi. Chłodnia śledziowa zaspokoi nie tylko wzrastający import tego artykułu przez Gdynię, lecz również potrzebę przechowania śledzi, pochodzących z własnych połowów. Pomieszczenie chłod-

nicze będą obsługiwały maszyny obecnej chłodni rybnej.

(k) **Rekordowa praca portu rybackiego w Gdyni.** Obroty portu rybackiego w Gdyni w tygodniu od 5 do 11 b. m. były tak znaczne, że w niektórych dniach pracowano bez przerwy całą dobę. Wyładunek w tygodniu sprawozdawczym przewyższył przeszło dwukrotnie import, dokonany w ciągu całego lipca, i dorównał przeciętnemu importowi śledzi w okresie ożywionych miesięcy zimowych, osiągając 2.150 tonn. W tygodniu tym wysłano koleją 127 wagonów śledzi, w tem 4 wagony do Rumunii. Większość ładunków stanowiły solone śledzie szkockie.

(k) **Dziesięcioletnia działalność Państwowego Banku Rolnego, oddział w Poznaniu w dziedzinie parcelacji.** Założony w 1925 r. oddział P. B. R. w Poznaniu zaważył dość poważnie na stosunkach rolniczych Wielkopolski przez swoją działalność parcelacyjną. Obejmuje ta działalność obszar około 28 tys. ha, którego większa część została w swoim czasie nabyta przez bank na własność, część zaś przejęta do parcelacji na innych podstawach. Na obszar ten składają się z większych obiektów dobra krotoszyńskie, dawniej własność ks. Thurn i Taxi, dobra bralinie w pow. kępińskim (dawniejsza własność ks. Birona), dobra runowskie (własność Bethmana Holwega) i szereg dalszych obiektów. Parcelacja całego tego obszaru jest dziś już na ukończeniu, co przyczyniło się do powstania około 700 nowych gospodarstw samodzielnych i do upelnorolnienia około 2 tys. gospodarstw już przedtem istniejących, w drodze parcelacji adiacentalnej. (AZ)

(k) **Przetargi na roboty i dostawy.** Izba przemysłowo-handlowa w Poznaniu po-

daje do wiadomości, że Okręgowy urząd budownictwa nr. VII w Poznaniu ogłosił na dzień 17 sierpnia 1935 r. nieograniczone przetargi na przebudowę klatki schodowej oraz na roboty dekararskie. Dyr. okręgowa kolei państwowych ogłosiła nieograniczone przetargi na dostawę poduszek maźniczych, tygli grafitowych marki „Grafos“ pasów zapędowych skórzanych, skór różnych gatunków, mioteł brzożowych, rur żelaznych i narzędzi. Przetargi te odbędą się w dniach od 23 sierpnia do 13 września br. Szczegóły dot. powyższych przetargów ogłoszone są w Monitorze Polskim“ z 27. 7. 1935 r.

(k) **Rzemieślnicze związki gospodarcze.** Nowa znolizowana ustawa przemysłowa przewiduje, jak wiadomo, likwidację cechów i powołanie w to miejsce t. zw. związków gospodarczych, które pozwoliłyby rzemieślniczemu organizacjom rozwinięciu szerszej działalności niż to było możliwe w ramach statutów cechowych. W kołach rzemieślniczych nie jest opinia co do pożyteczności tych nowych form wcale przesądzona pozytywnie. Niektóre koła obawiają się słusznego połączenia z żydowskim rzemiosłem, które mogłoby chrześcijańskie zmajoryzować w wielu działach na terenie warszawskim oraz w innych miastach woj. centralnych. Zdaje się, że nawet koła urzędowe nie mają jeszcze ustalonego poglądu co do szczegółów statutów, któreimi rządzić winny się te nowe organizacje. Związek izb rzemieślniczych oczekuje wydania przez min. przemysłu i handlu statutu wzorowego. Trzeba sobie jednak zdać sprawę z tego, że nawet najlepsze formy organizacyjne nie pomogą, nie rzemiosłu, jeżeli nie potrafi ono zmobilizować odpowiednio uzdolnionych ludzi do kierowania nowymi związkami. (l)

Z ZAGRANICY

(z) **Spadek dolara w oświetleniu city londyńskiej.** Paradoksalne osłabienie dolara ogólnie przypisują znacznej podaży dolara, wywołanej zakupami srebra przez Stany Zjednoczone. Wielu przedstawicieli angielskich sfer giełdowych i bankowych nie uznaje jednak tego wyjaśnienia za wystarczające, wskazując, iż europejskie zakupy papierów amerykańskich powinny skompensować większą podaż dolara. Niektórzy znawcy spraw walutowych przypuszczają, iż kapitałiści amerykańscy, przestraszeni możliwością zwiększenia podatków w Stanach Zjednoczonych, rzucili na rynki europejskie znaczną ilość dolarów, przeznaczonych na zakup franków francuskich oraz funta szterlinga.

(z) **Sytuacja na angielskim rynku bекonów, szynek, smalcu i jaj.** W dniu 9 sierpnia na giełdzie londyńskiej notowane były następujące ceny bekonów w szylingach za 1 cwt.: angielski 84—95, irlandzki 80—96, kanadyjski 78—82, duński 88—93, holenderski 84—90, estoński 82—84, lotewski 81—83, litewski 79—84, polski 78 do 82, szwedzki 84—90. Rynek zamknięto przy tendencji stałej. Za nasze szynki peklowane osiągnano cenę 92—94 szylingów za 1 cwt. (50,8 kg). Sytuacja na rynku szynek w puszkach pozostała bez zmiany. Wskutek mocnej tendencji na rynku, cena na smalec uległa zwykle. Cena smalcu polskiego wynosiła w dniu 9 sierpnia na giełdzie londyńskiej 72 szyl. za 1 cwt. Cena jaj polskich wahała się w granicach od 6 szyl. 6 d. do 10 szyl. za 120 sztuk.

(z) **Przyczyny słabszej tendencji srebra w Londynie.** Cena srebra w gotówkowych transakcjach na rynku londyńskim — po długim okresie, w którym nie wykazywała żadnych zmian, — spadła ostatnio o 1/4 pensa z powodu zmniejszonej ceny zakupów srebra, dokonywanych przez Stany Zjednoczone na rynku londyńskim. Sfery giełdowe zastanawiały się, czy Stany Zjednoczone zdecydowały się ustalić cenę nabywania srebra po 68 centów, czy 30 i 1/2 pensa. Dzień wczorajszy wykazał, iż rząd Stanów Zjednoczonych przyjął za podstawę cenę zakupu srebra 68 centów amerykańskich. Spowodowało to pewne rozczarowanie w Londynie, gdyż obecnie wydaje się, że cena srebra w Londynie będzie zależna od kursu Nowy Jork — Londyn. Osłabienie dolara spowodowało obniżenie się ceny srebra na giełdzie londyńskiej.

(z) **Nowe zasady w handlu zagranicznym Z. S. R. R.** Rada komisarzy ludowych upoważniła przedsiębiorstwa i trusty państwowe do zawierania bezpośrednio transakcji handlowych z zagranicą, bez uciekania się do pośrednictwa komisariatu dla handlu zagranicznego i przedstawicielstw handlowych Z. S. R. R. zagranicą. Odpowiedzialność za umowy w ten sposób zawarte nie będzie oczywiście obciążać ani komisariatu dla handlu zagranicznego ani przedstawicielstw handlowych.

(z) **Stany Zjednoczone nawołują do liberalniejszej polityki handlowej.** Sekretarz stanu Stanów Zjednoczonych Hull, zalecając w ostatnim wygłoszonym przemówieniu konieczność odbudowy zaufania — zamiast niecierpania się do wojny w regulowaniu nieporozumień między krajami — oświadczył, że świat odczuwa potrzebę oświeconej politycznej, gospodarczej i finansowej poprawy świata byłaby przyszłością, gdyby poszczególne kraje wyraziły chęć zastąpienia dotychczasowych metod wojny handlowej przez liberalniejszą politykę gospodarczą.

Krótkie informacje gospodarcze

— Min. rolnictwa i reform rolnych zwróciło uwagę samorządów miejskich na możliwość zakupu tłuszczów na rynku krajowym dla celów utylizacyjnych; zalecenie to ma duże znaczenie dla krajowej produkcji mydła.

— Import do Polski wełny galanterijnej i przędzy wełnianej do użytku domowego (np. robót ręcznych, chustek, swetrów i t. p.) uległ daleko idącej redukcji. Ewolucja idzie w kierunku całkowitego wyeliminowania tego importu.

— Tegoroczne Targi Lipskie trwać będą od 25 do 29 sierpnia b. r. Zarówno wystawcy, jak i zwiedzający Targi otrzymają 33% zniżki na kolejkach polskich i niemieckich.

— Na podstawie statystyki urzędu pracy Rzeszy liczba bezrobotnych w Niemczech spadła w ciągu lipca o 122 tys. osób i wynosi obecnie 1 754 tys.

— Na Węgrzech wprowadzono specjalną opłatę od zezwoleń na dodatkowe transakcje eksportowe w wysokości 4 promille. Opłata ta służy na pokrycie kosztów propagandy eksportowej i wydatków manipulacyjnych.

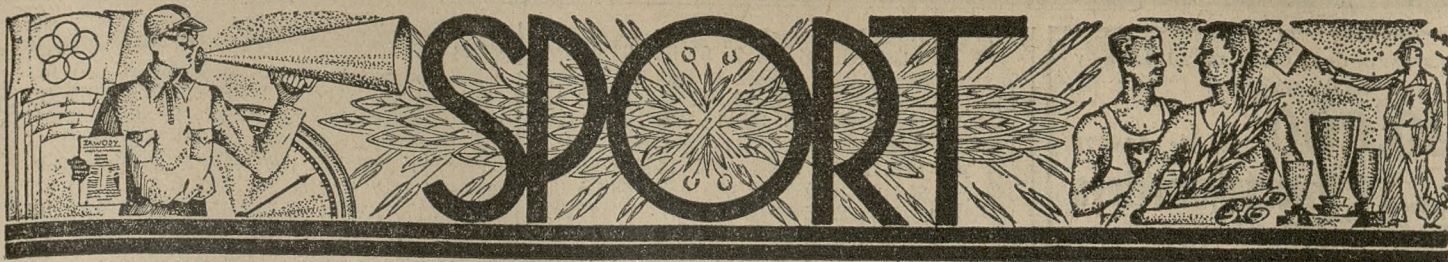
— W Belgii zniesiono opłaty od pozwoleń na przywóz smalcu z zagranicy. Natomiast przywrócono analogiczną opłatę na przywóz pszenicy z krajów egzotycznych.

— Rząd turecki postanowił znieść zezwolenia przywozu towarów dla szeregu krajów, których import do Turcji przekracza znacznie wartość wywozu tureckiego.

— Persja wprowadziła ostatnio wysokie cła importowe (6% ad valorem i nadzwyczajny dodatek w wysokości 160% kwoty cła) na przywożone do kraju maszyny włókiennicze. Dotychczas maszyny te zwolnione były całkowicie od cła.

— Rząd japoński postanowił kontrolować przemysł samochodowy przez wprowadzenie systemu koncesyjnego.

Czwartek na boiskach piłkarskich

W klasie A odbędą się w czwartek trzy spotkania, z tego jedno tylko w Poznaniu, dwa na prowincji.

O godz. 15 na boisku własnym przy ul. Chociszewskiego rozegra „Korona” swoje pierwsze spotkanie w czołowej klasie naszego okręgu z „Ostrowskim K. S.” i dołoży zapewne wszelkich starań, żeby zwyciężyć i udowodnić, że miejsce w klasie A, o które przez kilka lat walczyła, słusznie jej się należy. „Ostrowskiemu Klubowi Sportowemu” trudno będzie ambitnie grających gospodarzy pokonać, którzy są również lepsi technicznie.

W Ostrowie o godz. 15 „Ostrowia” spotyka się z silnym zespołem „Cegielskiego”. Zawody te budzą duże zainteresowanie i ściągają na boisko niewątpliwie dużo sympatyków sportu piłkarskiego. Zespołem wyrównanym i technicznie lepiej się przedstawiającym jest „Cegielski”, „Ostrowia” na własnym terenie gra ambitnie i trudna jest do pokonania.

W Kościanie o godz. 16 „Unja” gościć będzie rezerwy „Warty”. Kto tutaj zwycięży trudno przewidzieć. Lepiej przedstawia się odmłodzona drużyna poznańska; widać u niej znaczną poprawę formy co jest niewątpliwie zasługą trenera „Warty” p. Rietego.

W klasie B. O godz. 16 na boisku na Śródcie „Poznań” gościć będzie „Szamotulski K. S.”, silny zespół prowincjonalny, z którym rozegrała w czerwcu r. b. spotkanie towarzyskie w Szamotułach, ulegając gospodarzom.

W klasie C. O godz. 11 na stadionie przy ul. Bukowskiej „Sokół” Jezyce — „Legja” Środa. O tej samej godzinie w Zabikowie „Stella” Luboń — „Orkan” Fabianowo.

Na prowincji. W Lesznie o godzinie 13.30 „Sokół” II — „Czempiński Klub Sportowy”. O godzinie 15 w

Piłka nożna

Wyniki o mistrzostwo klasy B z dn.

11. 8.: „Szamotulski K. S.” — „HCP” II 3:0 (3:0), „Blask” — „KPW” II walkower dla „KPW” z powodu nieprzybycia na czas drużyny „Blasku”; zawody towarzyskie 1:3 (1:2), „Polonia” II (Leszno) — „Rawicki K. S.” 1:4 (1:3), „Sokół” I (Leszno) — „Śremski K. S.” 2:1 (1:0), „Kościański K. S.” — „Unja” II (Kościan) 2:0 (2:0).

Wynik o mistrzostwo klasy C z dn.

11. 8.: „Czarni” (Wolsztyn) — „Korona” (Bukowiec) 0:3 (0:1), „Strzelec” (Środa) — „Unja” (Swarzędz) 3:5 (1:4), „Legja” (Środa) — „Naprzód” (Poznań) 6:1 (1:1), „Sokół” (Mosina) — „Strzelec” (Luboń) 2:4 (2:2), „Orkan” (Fabianowo) — „Stella” (Zabikowo) 2:0 (0:0), „Sokół” II (Leszno) — „Sokół” I (Rawicz) 1:4 (1:2), „Kościański K. S.” II — „Pogoń” (Śmigiel) 1:4 (1:3), „Naprzód” (Ostrów) — „Sokół” II (Kępno) 3:3 (3:1), „Raszko-wianka” (Raszków) — „Strzelec” (Wieruszów) 3:1 (1:1), „Polonia” II (Kępno) — „Wiktorja” (Ostrzeszów) 3:2 (0:0), „Admira” II — „Pentatlon” II 1:2 (1:1), „Obra” (Zbąszyn) — „Promień” (Opalenica) 2:1 (2:1), „Strzelec” (Wronki) — „Szamotulski K. S.” II 0:3 (0:1), „Dyskobolja” II (Grodzisk) — „Sokół” (Wolsztyn) 1:1 (0:1), „Nielba” (Wagrowiec) — „Concordia” (Mur. Goślina) 4:3 (2:1), „Sokół” (Opalenica) — „Polonia” (Nowy Tomyśl) 3:2 (2:0).

Zawody towarzyskie: „Grom” (Poznań) — „Britania” (Poznań) 4:7 (1:3).

Niefortunne zakończenie strajku włoskiego w drużynie piłkarskiej. Wydział gier i dyscypliny lwowskiego okręgu rozpatrywał sprawę głośnego strajku włoskiego drużyny piłkarskiej „Lechji” lwowskiej. Jak wiadomo, „Lechja” na meczu o mistrzostwo ligi okręgowej z „Czarnymi”, niezadowolona z usunięcia kapitana drużyny przez sędziego Przybylskiego zastosowała, jako protest strajk włoski polegający na statystowaniu na boisku i pozwoleniu przeciwnikowi strzelania dowolnej ilości bramek. „Czarni” z tego pozwolenia skorzystał 16 razy, w rezultacie mecz zakończył się w niezwykłym stosunku 16:2.

W wyniku przeprowadzonego dochodzenia wydział gier i dyscypliny ukarał kapitana drużyny „Lechji” 1-miesięczną dyskwalifikacją, a pozostałych piłkarzy — 8-tygodniową dyskwalifikacją. Wynik meczu został zweryfikowany, zgodnie z rezultatem na boisku.

Niezależnie od tego zarząd „Lechji” wychodząc z założenia, że podobny rodzaj protestu przeciwko orzeczeniom sędziego jest niedopuszczalny, zdyskwalifikował wszystkich uczestników strajku włoskiego do końca bieżącego roku.

Gnieźnie „Sokół” Gniezno — „Sokół” Mogilno. W Swarzędzu „Unja” — „Grom” Poznań.

O godz. 16 w Środzie na boisku Sokola „Pogoń” Środa — „Sława” Poznań.

Zawody towarzyskie. O godz. 11 na boisku w Górczynie przy dworcu Iazarskim „Admira” i „San”. W Lesznie o godz. 17 o puchar Klimka, „Sokół” i „Polonia”.

Regaty wioślarskie w Kruszwicy

III regaty propagandowe na Gopie odbyły się w niedzielę. Przy pięknej pogodzie zgromadziło się bardzo wiele publiczności miejscowej i z okolicy. Łoże, trybuny i miejsca stojące były szczerze wypełnione. Biegi rozpoczęły się punktualnie o godz. 15 i następowały ściśle według ułożonego programu. Tor wyścigowy, pozwalający na śledzenie biegów od samego startu. Trasę podzielono na 5 torów. Inicjatywa Kruszwickiego Klubu Wioślarskiego „Gopło” do zorganizowania regat na Gopie jest pochwalnie godna i zasługuje na poparcie. Organizacja regat bezbagnana, zaco należy się gospodarzom pełne uznanie.

W regatach brały udział: Bydgoskie Tow. Wiośl. Bydgoszcz, Kolejowy Klub Wioślarski Bydgoszcz, Tow. Wioślarskie Włocławek, Tow. Wiośl. „Polonia” Poznań, R. K. S. „Prąd” Warszawa, Policijny Klub Sportowy Bydgoszcz, Wojskowy Yacht-Klub Włocławek, Klub Wiośl. „Gopło” Kruszwica, Bydgoski Klub Wioślarek Bydgoszcz, Grudz. Tow. Wiośl. „Wisła” Grudziądz, Klub Wioślarski Toruń, Klub Wioślarski Barcin.

Kaliskie Tow. Wioślarskie Kalisz, które w regatach szeslorocznych zdobyło aż 5 nagród, w tym roku się nie zgłosiło.

Wynik zawodów był następujący: czwórki nowicjuszy: 1. Kolejowy Klub Wioślarski Bydgoszcz w czasie 7:34, 2. B. T. W. Bydgoszcz 7:40. Na skutek protestu B. T. W. i Tow. Wiośl. Włocławek bieg został unieważniony i „Polonia” Poznań oraz Kol. Klub Wioślarski Bydgoszcz zostały zdyskwalifikowane, za zajeżdżanie

toru, drugie za start nieuprawnionego wioślacza.

Przy powtórzeniu zwyciężył B. T. W. w czasie 7:40, zostawiając T. W. Włocławek o 6 długości. „Prąd” Warszawa wycofał się.

W dwójkach podwójnych półwyścigowych zwyciężyła zdecydowanie Polonia Poznań w czasie 9:36 zostawiając przeciwnika „Prąd” Warszawa o 4 długości.

W czwórkach półwyścigowych zwyciężył K. W. „Gopło” w czasie 8:27 przed Policijnym Klub. Sportowym Bydgoszcz 8:46.

W czwórkach młodszych: 1. „B. T. W.” 7:33 o 2 długości przed „Kol. K. W.” Bydgoszcz.

Czwórki półwyścigowe pań — 1200 m: 1. „B. K. W.” 5:57, 2. „Grudz. T. W.” 6:10. — „B. K. W.” wygrał wyścigi po raz trzeci i nagroda przeszła na własność.

Czwórki półwyścigowe nowicjuszy: 1. „B. T. W.” 7:56, 2. „K. K. W. Bydgoszcz 8:26. Jedyński: 1. „Polonia” w czasie 9:03 o 8 długości przed T. W. Włocławek. „B. T. W.” się wycofał.

Czwórki półwyścigowe: 1. „Polonia” 7:10.3, przed „Gopłem” 7:10.8.

Czwórki bez ograniczeń: 1. „K. K. W.” Bydgoszcz 7:33.7 przed „B. T. W.” 7:33.9.

Trasa wynosiła 2.000 m, w biegu pań 1.200.

W ogólnej klasyfikacji zwyciężyło Bydgoskie T. W. (34 pkt.), „K. K. W.” Bydgoszcz — 22 pkt., „Polonia” Poznań — 21 pkt., „K. W. „Gopło” — 12 i pół pkt., „T. W. Włocławek — 5 pkt. i „Prąd” Warszawa 4 pkt.

W klasyfikacji pań, pierwsze miejsce zajął „Bydgoski Klub Wioślarek” — 8 pkt. wr.

Kajakarstwo

W ostatnim dniu międzynarodowych regat w Sopocie, odbył się wyścig na trasie Hel — Sopot (23 km.). Polacy w tym wyścigu nie odegrali żadnej roli. W biegu jedynek zwyciężył Niemiec Rhein z Dueseldorfu w czasie 2:20:23. W biegu dwójek zwyciężyła para austriacka Kainz — Dorfner. W biegu jedynek eskimoskich zwyciężył monachijczyk Walter Armin.

Kolarstwo

Na kolarskie mistrzostwa świata szosowe w Brukseli wyjechał we wtorek wieczorem szosowiec Napierala. W środę udaje się do Brukseli drugi reprezentant polski Kielbasa. Wyjazd Oleckiego prawdopodobnie nie dojdzie do skutku, ze względu na trudności paszportowe. (PAT)

W środę odbył się na szosie Obornickiej start kolarzy do dwuetapowego wyścigu „Dokoła Ziemi Wielkopolskiej” na dystansie 400 kilometrów.

Trasa pierwszego etapu (225 km.) prowadził przez Oborniki, Czarnków, Ujście, Chodzież, Wągrowiec i Żnin do Inowrocławia. W czwartek kolarze wyruszą do drugiego etapu (175 km.) przez Kruszwice, Strzelno, Trzemeszno, Gniezno, Niekle, Środę i Kórnik do Poznania około godz. 18 na metę, która znajdować się będzie na stadionie miejskim.

Na starcie biegu stanęło 71 kolarzy, wśród nich 12 kolarzy „Drużyny Narodowej”: Zieliński (Skoda Warsz.), Ignaszak (Prąd Wwa), Lipiński (Skoda), Bober (Orkan), Kapiak J. (Prąd), Targoński (Legja Wwa) Konopczyński (Swit Wwa), Starzyń-

ski (Legja), Kudlak (Prąd), Michalak (Fort Bema Wwa), Galeja (HCP Poznań), i Więcek (Resursa Łódź). Nie startują Kielbasa, Napierala i Olecki, którzy wyjechali na mistrzostwa kolarskie świata do Brukseli.

Motocyklizm

W mistrzostwach Polski na torze żużlowym w Bydgoszczy zawodnicy poznańscy udziału brać nie będą. „Unjacy” przygotowują się już bowiem do „Tourist Trophy” który odbędzie się przy końcu bm. w Wiśle. (wz)

Pięściarstwo

P. Z. B. zaangażował do końca miesiąca tytułem próby p. Szydło, który po zilkwidowaniu swej szkoły pięściarskiej w Paryżu, przeniósł się do Polski. Jeżeli próba ta wypadnie pomyślnie, P. Z. B. zamierza zaangażować p. Szydło jako trenera objazdowego.

Przed meczem Polska — Niemcy. Wczoraj odbyła się w Warszawie konferencja prasowa, na której zapoznano przedstawicieli prasy z organizacją meczu bokserskiego Polska — Niemcy, który się odbędzie 1 września na stadionie Wojska Polskiego w Warszawie. Ogółem stadion obliczony jest na 20 tysięcy miejsc, z tego 10 tysięcy siedzących, a 10 do 12 tys. stojących. W razie potrzeby ilość miejsc może być powiększona o dalsze 10 tysięcy.

Zawody odbędą się przy świetle elektrycznym o godz. 19.30. O godz. 19.15 bramy stadionu zostaną zamknięte, tak, że spóźniający się nie zostaną już wpuszczeni na zawody. Bilety wstępu, drukowane są w różnych kolorach, dla każdego wejścia na

stadion obowiązywać będzie inny kolor biletów, co ogromnie ułatwi służbie orientacji i utrzymaniu porządku.

Inowacją będzie zarządzana przez W. O. Z. B. t. zw. próba widzialności. Na kilka dni przed zawodami specjalni „specje” sprawdzą czy ze wszystkich miejsc na stadionie mecz będzie widoczny i oczywiście w razie potrzeby zarządzane będą poprawki. Dopiero na zasadzie tej próby ustalone będzie miejsce, gdzie stanie ring.

Ogółem koszt organizacji meczu pochłona około 15 tys. zł.

Organizatorzy na zasadzie porozumienia z „Orbisem” organizują szereg pociągów popularnych do Warszawy z Poznania, Katowic, Bydgoszczy, Torunia i ewentualnie Łodzi. Sprawa przyjazdu pociągów specjalnych z Berlina i Królewca nie jest jeszcze wyjaśniona ze względu na obowiązujące w Niemczech ograniczenia dewizowe.

Przed sprzedaż biletów rozpocznie się mniej więcej na 2 tygodnie przed meczem.

Piłka wodna

Wicemistrz Polski „AZS” Warszawa, będący równocześnie najlepszą polską drużyną piłki wodnej, zgłosił swoje uczestnictwo w turnieju błyskawicznym, zorganizowanym w czwartek o godz. 15 na pływalni miejskiej przez „Unję”. Sympatyczna drużyna warszawska grała już w Poznaniu dwukrotnie. Pierwszy raz w 1932 roku akademicy mimo najsilniejszego składu, musieli się poważnie wysilić, by zwyciężyć „Unję”. W ubiegłym roku „A. Z. S.” brał udział w turnieju, zajmując pierwsze miejsce przed „Unją”, z różnicą dwóch punktów. Przyjeżdżają oni w swym obecnie najsilniejszym składzie z Karpińskim, Makowskim, Matysiakiem, Gumkowskim na czele.

Duże zainteresowanie wzbudza również pierwszy start w turnieju tegorocznego benjaminka kl. A poznańskiego „Sokoła”, który dzięki swej szybkości i ambicji zdołał nietypowo jako jedyna poznańska drużyna odebrać punkt „Unji”, ale zdobył wice-mistrzostwo okręgu. Trzecią drużyną biorącą udział w turnieju jest poznański „A. Z. S.”, odznaczający się doskonałą taktyką i techniką. Czwartą i ostatnią drużyną jest zespół gospodarzy, siedmiokrotny mistrz okręgu, który robi wszystko, by wobec warszawian godnie bronić barw Poznania.

Poza sześcioma meczami turniejowymi piłki wodnej odbędą się zawody pływackie z udziałem gości warszawskich.

Kawę na ławę (80)

W tych dniach nasz rodak z Paryża, Antoine, do Polski przyjechał; Lecz, że go damy przyjęły Zbyt chłodno — zpowrotem odjechał.

A przecież powinny mu śpiewać Hymny podziękii dozgonne: Bo on to wynalazł fryzurę, Co zwie się „à la Garçonne”.

Przysłowie stare twierdziło, Że panie, to ród miłutki, Lecz że mają włosy długie I rozum dlatego krótki.

Ta krzywda bolała Antoine'a. Do góry nogami obrócił Przysłowie i mądrość narodów — I włosy kobietom skrócił.

Czy rozum wydłużył im także?... Nie wiem... Lecz co zrobić z głową, Gdy włosy, chociaż skrócone, Wciąż odrastają na nowo?

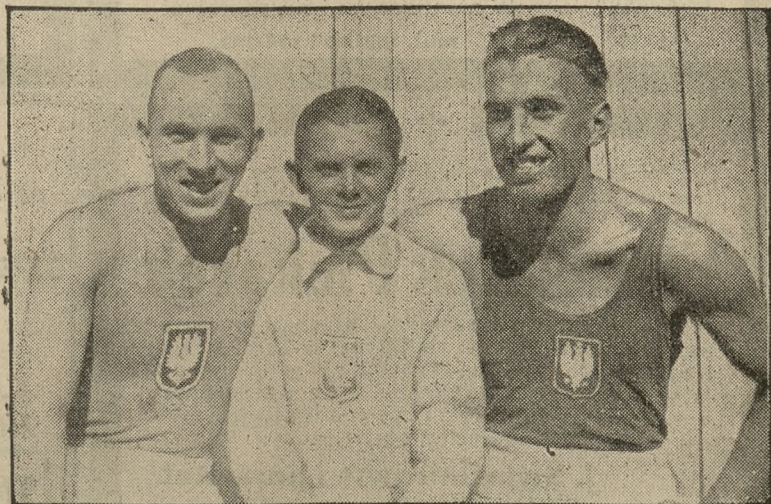
ARTUR MARJA.

33 Loteria Państwowa

(Nieurzędowa i bez gwarancji).

W pierwszym dniu ciągnięcia 3 klasy, wygrane padły na numery następujące:

- 50.000 zł na nr. 47209.
- Po 20.000 zł na nr. nr.: 101463 164999.
- Po 5.000 zł na nr. nr.: 11442 33125 73279.
- Po 2.000 zł na nr. nr.: 25095 42957 120505 169667.
- Po 1.000 zł na nr. nr.: 27547 70239 110364 118798.
- Po 500 zł na nr. nr.: 31964 81724 82436 82610 93119 96607 99027 119864 124310 144519 164332.
- Po 400 zł na nr. nr.: 14070 15861 38930 76363 79247 86632 101274 105411 111793 114429 116554 127046 133980 136768 155117 160568 168126 174167 174686 176099 179929.
- Po 300 zł na nr. nr.: 4573 7794 34505 36570 46891 50716 64484 68509 74637 75513 78014

Poznańska dwójka ze sternikiem Leporowski (od lewej), sternik Bacler i Kuryłowicz.

92275 103972 117206 133573 137827 148491
152981 153364 160896 165029 173386.
Po 250 zł na nr. nr.: 1734 6268 8481 9830
14659 23852 24215 24808 25843 27665 29888
33896 36626 42056 43296 46655 68632 70446
72074 72777 73314 81470 98328 110091 112919
113276 113890 118422 122763 123980 124394
125714 135317 136645 148181 155481 155735
157573 158288 162244 162596 174042 178516
179461 183348 184611.

Po 200 zł na numery:

195 267 76 1235 3109 919 4166 224 665 67
5669 6630 781 835 7511 23 8121 818 9485 10965
92 11147 765 12092 250 903 13895 904 14166 347
902 15405 16171 321 751 858 17060 170 276 771
924 18719 19185 300 20179 21281 670 780 804
22888 982 23013 459 645 707 84 893 962 24112
617 704 51 976 25107 307 88 475 884 26098 308
63 83 736 27063 469 707 28556 939 29010 379
30772 895 31421 517 655 826 32551 98 33089 130
327 90 699 844 34026 200 498 770 35235 419 29
547 63 723 24 935 36023 413 53 651 703 819 71
37188 208 594 711 43 60.

38424 561 685 39103 639 66 40225 303 41303
598 696 736 904 42118 371 72 642 955 43081 177
338 941 92 44056 264 369 568 45081 120 233 336
956 46054 249 407 699 707 47607 723 872 48446
562 49000 36 106 309 729 846 926 50107 53 51797
900 52030 255 469 562 690 53006 558 657 54036
245 75 990 55248 304 45 642 56103 348 603 833
58073 172 647 890 91 59317 431 714 958 60018
82 243 71 495 601 6 61028 31 176 222 320 418
587 747 91 909 62476 63128 34 64103 848 65724
922 66136 808 42 944 67095 125 453 705 68364
522 615 806 69258 406 95 967 70084 343 775
71216 99 382 496 637 72458 582 73162 216 37
57 498 542 620 826 53 62 925 56 74794 75064 163
358 582 815 959.

76869 934 77042 72 432 61 798 845 963
78468 691 908 79254 492 576 80 925 44 80567
81025 300 82085 450 590 778 83608 807 74 983

W pierwszym dniu ciągnięcia III. klasy
padła wygrana

zł 20.000 na Nr. 119074

w kolekturze J. Dzierżanowskiego
Gniezno, Chrobrego 2.
Te 1525

84845 85044 281 643 753 86042 70 320 28 692
87014 153 763 825 88336 859 925 89009 497
759 865 90580 870 988 91758 832 92542 618 73
741 93183 410 635 730 945 81 83 94212 95482
610 96000 421 576 07527 49 671 719 98168 304
438 613 813 45 99019 384 402 532 668 83 810
930 100002 935 411 757 843 74 76 101346 618
102191 336 445 620 103151 68 370 617 104465
896 911 105328 98 446 505 35 731 74 106635
984 107028 75 280 399414 29 810 108095 123
331 638 42 767 109604 20 737 110163 548
111040 118 386 695 932 112084 172 467 571
898 113376 507 744 77 930.

114512 809 28 65 115053 395 641 836 925
116030 556 810 118137 721 88 988 119061 161
633 120061 614 714 212373 767 961 122054 114
92 94 301 540 776 851 123060 526 88 673
124174 672 125935 126066 333 51 74 710 940
127749 901 128028 495 589 606 737 129370 784
846 76 130384 503 704 813 131069 546 73 602
6 796 132092 149 412 705 133134 221 328 511
88 931 36 134188 590 738 135109 347 437 523
914 136094 126 330 556 653 57 842 137496
138267 673 882 139050 132 573 618 48 347
140083 155 417 29 141195 335 142005 143777
900 144264 377 145018 131 340 62 589 821
146144 273 443 677 916 147530 32 148451 613
761 149505 57 744 150064 112 304 14 52 862

151114 737 880.
152210 388 86 496 634 75 97 957 93 153207
923 154066 518 726 155029 43 508 614 817 95
156011 43 354 79 701 34 42 947 157358 73 473
158301 613 159510 848 160513 706 161144 274
459 750 162088 194 248 411 874 907 163132
241 409 164512 648 165374 987 166018 88 265
383 728 806 20 167022 97 385 536 168235 639
169522 170175 220 786 97 171000 496 172019
856 173168 73 76 343 51 71 419 790 861 67 932
174033 182 228 62 313 49 175184 216 685 723
945 176408 1 59 730 910 177704 93 881 178535
36 756 838 978 179536 180104 498 181547 637
182083 389 405 626 183215 595 973 184057 409
26 580 622 40 948 90.

Po 50 zł na N-ry:

346 535 633 1 73 863 2054 4031 240 498
6073 7146 8141 767 11652 12368 13289 378 449
869 14348 479 804 15166 280 17072 236 722
18341 546 720 921 19030 87 650 67 537 20061
211 748 21928 91 24163 501 790 901 25039 142
375 672 27330 769 28102 69 336 476 509 740
29192 318 650 722 30682 31357 834 32643 815
33170 420 47 952 34462 70 35077 507 36091
537 37625 99 827.

38151 658 856 39136 234 358 595 601 755
816 40000 276 745 42379 853 949 43106 83 237
372 596 795 44587 708 993 45310 87 413 592
46509 694 782 47223 326 439 549 777 891
48136 70 333 46 49 755 49657 737 812 50404
57746 844 52242 51 75 568 683 53720 54065
148 264 673 834 86 965 55055 270 624 803 909
56687 57406 679 954 58274 59311 26 421 662
742 60007 117 263 78 334 61136 51 638 62138
425 757 92 991 63070 554 676 64217 902 65007
55 409 511 73 600 18 785 926 31 66140 614 91
67773 68704 826 922 69648 70022 117 576 605
810 71262 73 880 72183 241 442 818 73560 736
74 858 72 91 74336 409 29 509 720 921.
76133 368 609 847 77181 890 78061 94 294

758 79494 932 80440 651 86 857 81155 600
82301 829 72 83028 84164 85446 888 958 86028
88322 459 631 95 89462 90062 307 84 428 964
71 91188 237 696 92013 706 800 925 93079 122
502 656 94209 318 888 95057 716 89 96437 697
984 97036 152 252 54 405 69 908 98931 54
99042 90 249 464 100114 507 687 996 101090 95
699 835 981 102193 237 492 614 87 809 973
103030 209 104501 48 634 67 95 741 105102 701
106466 517 107557 764 805 986 108379 438
91 549 77 746 60 80 109932 110184 522 30 887
111163 987 112009.

114100 401 115027 233 576 735 813 116094
260 354 802 67 967 68 117638 70 118197 210
365 495 910 119018 456 857 120353 424 521
716 854 121255 58 824 919 93 122565 935
123311 590 124894 125028 102 209 738 986
126405 715 127439 637 946 128687 129559 741
901 78 130174 667 956 131019 108 316 77 478
840 133035 563 786 99 927 134091 271 83 624
135211 137306 621 50 138218 27 450 723 839
141115 248 615 30 34 701 89 814 96 143085
137 789 867 969 144035 55 56 145094 608
146080 176 377 433 552 938 147722 46 148360
149034 617 150067 94 208 11 305 614 863 99
151329 538 905.

153004 98 103 304 842 70 154003 116 654
155031 39 274 406 39 564 855 85 156326 450
931 157253 91 158229 469 894 159351 88 909
160571 635 843 161082 361 778 162148 58 88
293 435 605 55 881 901 163508 83 164807 79
907 23 165202 72 302 526 90 95 661 711 895
910 166192 589 970 167494 992 168015 223 95
479 169921 170054 207 408 837 90 171041 269
680 797 172283 963 173315 416 758 176050 111
345 416 508 707 62 841 986 177248 72 404 25
99 543 80 774 178415 791 179315 569 738
180055 442 686 181087 244 342 943 182521 767
183317 632 990 184162 364 438 864.

Dnia 13 sierpnia 1935 r. o godz. 18,30 zasnął w Bogu opatrzony Sakramentami św. w 52 roku życia mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy ojciec, s. p.

Antoni Rachwał

komornik Sądu Grodzkiego

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16 bm. o godz. 16 z kostnicy Szpitala Miejskiego na cmentarz parafjalny kościoła św. Florjana na Jeżycach. Nabożeństwo żałobne odprawi się w sobotę, dnia 17 bm. o godz. 9 rano w kościele św. Florjana.

W głębokim smutku pogrążeni
żona i dzieci.

dg 3 574

Przewielebnemu Duchowieństwu, Ks. Prałatowi Taczakowi, Ks. Dziekanom Hasemu i Kalkowskiemu, Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku Ludowego w Poznaniu, Tow. „Sokół”, Klubowi Wioślarskiemu r. 1904, Dyrekcji Tow. Przemysłowego (Stary Przemysł), Związkowi Fabrykantów Papy Dachowej w Poznaniu, Tow. Handl. dla Przemysłu Koksowego, Firmie J. Thielmann, Wszystkim Klientom, Personelowi Biurowemu i Pracownikom Fabrycznym naszej Firmy. Wszystkim Przyjaciółom, Znajomym i Krewnym za oddanie ostatniej przysługi i za złożenie tak licznych wieńcy, a zarazem tym Wszystkim, którzy okazali w ciężkim bólu: naszym tyle serca i współczucia po stracie naszego najdroższego Meża, Ojca, Brata i Wujka, s. p.

Seweryna Wrzesińskiego

składamy tą drogą serdeczne

Bóg zapłać!

dg 3 560

Zona z córką i rodziną.

Dnia 13 sierpnia 1935 r. zasnął w Bogu po ciężkich cierpieniach mój najdroższy mąż, ukończony ojciec, brat, szwagier i wuj, s. p.

Berthold Jahns

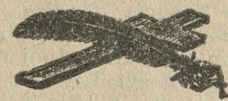
przeżywszy lat 55.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16 bm. o godz. 5 popołudniu z kostnicy cmentarza św. Pawła przy ul. Grunwaldzkiej.

W ciężkim smutku pogrążona
żona, córka i rodzina.

dg 3 569

Poznań, Berlin, Grünberg, dnia 14 sierpnia 1935 r.

Dnia 11 sierpnia 1935 r. o godz. 15,35 zasnął w Bogu po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzony Sakramentami św. nasz najdroższy ojciec, teść i dziadek, s. p.

Artur Eicke

przeżywszy lat 75. Obrzęd pogrzebowy odbędzie się w czwartek, dnia 15 bm. o godz. 18 z kostnicy cmentarza farnego. Nabożeństwo żałobne za spókoj duszy Drogiego Zmarłego odprawi się nazajutrz o godz. 7 rano w kościele farnym.

W ciężkim smutku pogrążona

rodzina.

Poznań, ul. Szewska 13. dg 3 569
Zakł. Pogrzeb. St. Jaśkiewicz, Klasztorna 14. Tel. 35-86.

W.GIERCZYŃSKI & S^{ka}
POZNAŃ, ŚW. MARCIN 13. TEL. 18-85

nr 11 595

DRZEWO budowlane,
stolarskie
poleca dg 8128
G. Kowalkiewicz, Poznań, Strzelecka 14a Tel. 14-38

Dnia 13. 8. 1935 r. zmarł długoletni członek naszego Bractwa s. p.

Berthold Jahns

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16 bm. o godz. 17 z kostnicy cmentarza św. Pawła przy ul. Grunwaldzkiej.

Szanownych Członków prosimy o liczny udział w pogrzebie, zaś Członków Straży Honorowej wzywamy do obowiązkowego stawienia się w mundurze bez broni. Pz 5 184-33.19
żesz Jęgo pamięci!

Zarząd Bractwa Kurkowego Poznań
zał. 1253 r.

Dnia 11 sierpnia 1935 r. zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św. nad wszystko umiłowana żona i córka, s. p.

z Kozaków

Irena Michoniowa

przeżywszy lat 28. Pogrzeb odbędzie się w czwartek, dnia 15 bm. o godz. 17,15 z kaplicy przedpogrzebowej Wąły Jana III, na cmentarz farny ul. Bukowska.

W nieutulonym bólu pogrążeni
mąż, matka i rodzina.

zg 11 615

W dniu 12 sierpnia 1935 r. zmarł po krótkiej lecz ciężkiej chorobie, opatrzony Sakramentami św. s. p.

Franciszek Piekarek

lat 29. Wzorową i nawskróś uczciwą pracą, zaszczytnie zdobył sobie pełne zaufanie, a jako kolegę i współpracownika zachowamy Go w dobrej pamięci. Pogrzeb odbędzie się w dniu 15 sierpnia b. r. o godz. 4 min. 30 po poł. z kostnicy cmentarza Zmarłych wstańców na Dębcu.

J. Światlakowie i personel.

Świerczewo.

zg 11 617

W pierwszą bolesną rocznicę śmierci s. p.

ks. Jana Donata

b. proboszcza w Mieszkowie

odbędzie się

Msza św. żałobna

w kościele św. Florjana na Jeżycach w piątek, dnia 16 sierpnia 1935 r., o godzinie 9, na którą zaprasza

zg 11 616

matka z rodziną.

We wtorek, dnia 13 sierpnia 1935 r. rozstał się z tym światem nasz nieodżałowany szef, s. p.

Berthold Jahns

kupiec

W Zmarłym tracimy rzadkiej dobroci pracodawcę, który z największą życzliwością odnosił się do wszystkich naszych potrzeb życiowych, nie odmawiając nam nigdy swej świetnej rady i ofiarnej pomocy. To też bardzo boleśnie odczuwamy Jęgo odejście. Pamięć o Nim w sercach naszych nigdy nie wygaśnie.

Personel firmy Centralny Dom Tapet
Sp. z o. o.

Poznań, Toruń, dnia 14 sierpnia 1935 r. dg 3 570

Wróciłem
DR. BOCHYŃSKI
Specj. chorób skóry i dróg moczow.
Poznań, Plac Wolności 18. m. 10. - Tel. 31-32
godz. przyj. 10-12 i 4-6.
(w soboty po poł. i dni świąt, tylko za poprzed. uwiad.) dg 8378

Wróciłam
Dr. Parczewska
Mickiewicza 22 Teleton 76-40

Mareckiego
— mieszanki, dropsy i śmietankow
groszowe towar pożądany i wyróż
niany przez klienta
Fabryka Cukrów St. Marecki, Poznań
nr 13 492

15 TANICH DNI

w Domu Konfekcyjnym R. i C. Kaczmarek
Zakupione wielkie partie materiałów czysto wełnianych i konfekcji sprzedawać będziemy od dziś do końca miesiąca

Za bezcen!!

MATERJAŁY czysto wełniane	dawniej z 3,50	4,-	4,50	teraz z 2,50
MATERJAŁY czysto wełniane	z 4,80	5,50	6,-	z 3,50
MATERJAŁY czysto wełn. 130 cm. szer.	z 6,50	7,50	8,50	z 4,50
MATERJAŁY płaszczowe letnie	z 8,50	9,50	10,-	z 6,90
MATERJAŁY płaszczowe zimowe	z 7,50	8,50	9,50	z 7,50

Za bezcen!!

Materiały męskie 10 do 20 proc. taniej
Konfekcja męska — damska i dziecięca
Płaszcz damskie letn. już po z 11,50
Płaszcz damskie letn. wełn. „ „ 19,50
Płaszcz damskie zimowe z futrzonym kołnierzem „ 29,50
Płaszcz męskie letn. już po z 11,50
Płaszcz męskie gabar. „ „ 24,-
Płaszcz męskie zimowe „ „ 25,-

TANIO!

Mundurki szkolne dla dziewcząt i chłopców

R. & C. KACZMAREK

DOM KONFEKCYJNY
POZNAŃ — Stary Rynek 98/100

ng 13 731/33

ZAWIADOMIENIE!

Szanownej mojej Klienteli podaje niniejszem do łaskawej wiadomości, że przeniosłem mój skład żelaza, okuć budowlanych, meblowych i sprzętów kuchennych na

ul. Św. Marcin 27

Dziękując za łaskawe dotychczasowe życzliwe poparcie polecam się nadal łask. względem.

Z poważaniem

Stanisław Wewiór

Skład żelaza

specj. okucia budowlane i meblowe

d 3 548/9/50

Prokurator, emeryt,

zdrowy, dobrze wychowany, przyimie od października kierownicze stanowisko, wymagające zaufania i uczelności. Zgłoszenia do eksp. Kurjera Pozn. pod dg 3 566

Meble

od najtańszych do najlepszych.

Fabryka Mebli

Poznań, Rynek Śródecki

oraz Żydowska 4. Kilkadziesiąt pokoi gotowych. d 3378

ORYGINALNE PROSZKI

„MIGRENO-
NERVOSIN“
R.M.S.W. 121599
ZNAK FABR.
z KOGUTKIEM
SA ŚRODKIEM
KOJĄCYM BÓLE
ZASTOJOWANIE:

BÓLE GŁOWY
MIGRENA, NEURALGIA
BÓLE ZĘBÓW

GRYPA, PRZEZIĘBIENIA
BÓLE: ARTRETYCZNE,
STAWOWE, KOSTNE I T.P.

ŻĄDĄCIE ORYGINALNYCH PROSZKÓW
ZE ZN. FABR. KOGUTEK
SPRZEDAJA APTEKI

ng 13 644

Wszyscy znawcy wiedzą, że:

największą sensację wśród najnowszych modeli stanowią rewelacyjne samochody

Chevrolet

Opel

o średnim litrażu

o małym litrażu

wyposażone w liczne udoskonalenia właściwe tylko samochodom wysokiej klasy
przednie osie lamane, przednie resory specjalnej konstrukcji, tylne resorowanie ulepszone, wzmocnione ramy, znaczne obniżenie zużycia benzyny

bezpieczeństwo - komfort - niskie ceny
bezkonkurencyjne

podwozia ciężarowe i autobusowe nośności 1 1/2 - 4 ton z podwójnymi tylnymi resorami, z nadwoziami wszelkich typów

Dostawa natychmiastowa

Prosimy żądać ofert

BRZESKIAUTO S. A.

Poznań, ul. Dąbrowskiego 29 - tel. 63-23, 63-65

Kupna okazjone samochodów używanych części zamienne — przybory — garaże

Potrzebny jest od zaraz lub 1. 9. młodszy,

dzielny ekspedjent i dekorator

Zgłoszenia piśmienne z odpisem świadectw, podaniem pensji i fotografii

F. K. Jarocinski ng 13 728

właśc. A. Drzewiecki,

Gniezno, ul. Chrobrego 1

Magazyn blawatów i towarów krótkich.

Chcesz być 100% mężczyzną?

Chcesz imponować paniom

na plaży poznańskiej, w Kiekrzu, Juracie czy Ostendzie? Niezawodnie tak! Ale czy umiesz pływać by się czuć na lądzie? Jeżeli nie, to wiedz, że

w 12 lekcjach

nauczysz się pływać

na kursie organizowanym przez „UNJE” dla naszych abonentów i ich rodzin. Informacje otrzymasz w administracji naszej, **św. Marcin 70.**

3 pomocników z branży wódczanej

powyżej 26 lat, do wyszynku. Oferty z odpisami świadectw do Kurjera Pozn. zg 11 614

Przyjechałem

Dr. T. Kleczkowski

okulista

ul. Podgórna 8.

dg 3 565

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-linowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 3695, z 21 025, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświąteczne przyjmuje się do godz. 11,00.

1. DOMY-PARCELE

Kupię

domki w Poznaniu zaraz, wpłaty 4-5000 tylko właścicieli. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 240

Sprzedam

dom czynszowy w najlepszym położeniu stolicy Pomorza. Cena 190 000 zł, wpłata 90 000 zł. Pośrednicy wykłuzeni. Poważni rezydentanci przesyła oferty Stanisław Kisieliński, Toruń, Jana Olbrachta 3/5. zdg 30 162

Kamienicę

nowoczesną Jeżyce, dochód 10 000 cena 85 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 647

Parcele

budowlane 2 lub więcej w jednym kompleksie kupie za gotówkę. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 665

Dom

ekspozycyjny przy wpłacie 10 000 zł kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 30 711

Kamienica

III. piętrowa bez stempla, blisko centrum, cena 70 000, dochód 6 500 10 000 amortyzacja sprzedawca. Zielka, Górna Wilda 54. zdg 30 715

Kamienicę

śródmieściu wpłata 50 000, pośrednicy wykłuzeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 722

Dom

nowoczesny składem, 20 000 kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 606

Najtańsze parcele budowlane przy Osiedlu Warszawskim
bardzo korzystnie położone, światło, wodociąg, Matecki, Droga Debińska 11. Telefon 11-90. Pr 4 564-28.9

Uczennica

branży rzeźniczej, Zupańskiego zdg 30 730

Wille

Poznań. Puszczykowie Puszczykowie kupię gotówka, agenci wykłuzeni. Szczegółowe oferty cena Kurjer Poznański zdg 31 004

Kamienica

składem 25 000, wpłaty 20 000. — Bloch, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 15. zdg 30 805

Wille

amortyzacyjna, komfortowa, dwu mieszkaniowa, ogrodem sprzedam wpłaty 26 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 732

Większy dom

zaprowadzony skład papieru, galanterii, muzyki, duży ogród w mieście, gdzie gimnazja, seminarjum, wszelkie szkoły spowodu choroby sprzedam, cena podług umowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 730

Sprzedam

willek pięciopokojowa, ogród, — półmorgowy, Jeżyce przy tramwaju, cena 16 000, wpłaty 10 000. Zgłoszenia św. Wawrzynca 85. zdg 30 882

Kamienica

czteropiętrowa, wpłaty 30 000, — przejęcie 30 000 amortyzacji.

Kamienica

nowa, dochód 3 600, cena 26 000, wpłaty 18 000. Karalus, Poznań, Marszałka Focha 25. zdg 30 877

Kupię

nieruchomość, wpłata 8 000 amortyzacja 10-20 000 zł rentowna w dogodnym punkcie, możliwe nowa. Ewnt. przyjąć propozycje korzystniejszego zarobku. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 780

Kupię dom — wille w Poznaniu

najchłodniej nowa, wpłata 20 do 30 tys. Agenci wykłuzeni. Oferty Kurjer Poznański dg 3 558

Sprzedam w Inowrocławiu kamienicę
dwupiętrowa przy rynku za zł 12 tys. gotówka. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 705

Dom

z ogrodem w Poznaniu, w którym jest skład spożywczy i wyszynk wódek sprzedam lub wynajmę. Adres Kurjer Poznański zdg 30 840

Willa

na sprzedaż, amortyzacja, pośrednicy wykłuzeni. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 029

2. PIENIĄDZ

Pożyczki Narodowej

obligacji poszukuje. Poznań, Poznańska 52, m. 4. zdg 30 068/9

Szukam

pożyczki na pierwszą hipotekę na dom wartość 150 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 167

2 000,—

prosze propozycje, współpraca ręczna lub umysłowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 637

Marki

ruble złote, spowodu budowy sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 31 009

Przezorni

kapitałiste! lekujcie swe kapitały w majątkach ziemskich. Okazyjnie kupna, przy wpłacie sto tysięcy poleca Adm. Dóbr. Zgłoszenia Kurjer Poznański Tg 1527

3. LETNISKA I UZDROWISKA

Letnisko

pięknie nad Wartą położone, dobrem utrzymaniem, wszelkimi wygodami 2,50-3,00 zł dziennie. Zgłoszenia piśm. Kurjer Pozn. zdg 30 764

Jurata

perla Bałtyku, pierwszorzędny pensjonat „Helunia”, nowoczesny skanalizowany, bieżąca i ciepła woda, poleca pokoje na złota jesień — sierpień i wrzesień — z wykwiutną kuchnią za zł 8 dziennie. ng 13 741

Promno

pokój utrzymaniem od zaraz. — Zgłosz. Bzyl. Św. Marcin 66/67 zdg 29 551

Gdynia - Kam. Góra Pensjonat Polonja

pokoje z utrzymaniem albo bez. Dobra kuchnia. Ceny znacznie niższe. ng 13 740

Muszyna - Zdrój obok Krynicy

ogłasza tani, jesienny sezon rycałowy od 1 września do 15 października. 3-tygodniowe utrzymanie pensjonatowe, porada lekarska, tańsza klimatyczna, nieograniczona ilość naturalnych kąpieli kwaso-węglowych i borowinowych — ryczałtem 140 zł. Klimat podalpejski. Wielkie lasy. Poprad z plażą. Zgłoszenia: Zarząd Miejski, Muszyna. zdg 3552

4. OSOBISTE

Krem „Orlidal”

jest najidealniejszym środkiem kosmetycznym przeciw piegom

pryszczom

skólk 2,50 : 1,30 sprzedają wszystkie drogerie. Firma „Orlidal”, Kantaka 8/9. Telefon 53-58. dg 3222

Trwałą ondulację

farbowanie włosów, manicure peruczki i t. d. wykonuje fachowo — Salon de Coiffure — Muszyńskiego, 27 Grudnia 4 — 3 Maja 3. Proszę zwać na firmę. ng 12 046

Wszystkie nowości

w pięciu językach poleca Czytelnia Dippa, plac Wolności 11. zdg 30 942

„Romana”

prosze podać dokładny adres, dalsze osobicie Kurjer Poznański zdg 30 889

6. OZENKI

Kawaler

lat 35, posiada własną kamienicę poszukuje starszej panny lub wdowy cośkolwiek majątkiem. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 643

Urządnik

państwowy, lat 37, przystojny, mający 2500 gotówki poślubi pannę sympatyczną do lat 30. Poważne oferty Kurjer Poznański zdg 30 661

Kawaler

lat 34, kupiec, kat., posiadający kamienicę i skład w pow. mieście poszukuje panny wzgl. wdowy celem ożenku. Dla wspólnego dobra, gotówka pożądana. Zgłoszenia fotografija do Kurjera Pozn. zdg 30 382

Panna

lat 44, posiadająca dom, trzy morgi ziemi, laka, ogród na prowincji, pozna pana, emeryta lub kolejarza, gotówka. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 380

Wdowa

bezdzienna przed 50-tką, przystojna, dom i skład wartości 15 000 — z powodu zmiany w rodzinie poszukuje emeryta lub kupa-przemysłowca do lat 53, przystojnego, kulturalnego, solidnego, pogodnego usposobienia. Bardzo szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 30 254. Pośrednicy wykłuzeni.

Wdowa

z mieszkaniem pozna starszego pana lub emeryta, cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. zdg 31 015

2 panienki

blondynka, 22, brunetka 20 poszukują mężów. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 937

Kawaler

lat 40, na stanowisku kierowniczym, wzrostu średn., stan średni, pozna panią do lat 38, z gotówką celem ożenku i usamodzielnienia się. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 749/50

Urządnik

państwowy, realność, ogród, poszukuje samotnej pani do lat 38, zdecydowanej z gotówką ewnt. emerytki. Cel matrymonialny. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 30 729

Nauczycielka

etat. młoda, przystojna, nawiąże znajomość z inteligentnym panem. Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Pozn. dg 3495

Panna

niezależna, ładna, szuka znajomości z panem na stanowisku. — Cel matrymonialny. Oferty Kurjer Poznański dg 3494

Rzemieślnik

kawaler, lat 27, poszukuje milej i gospodarniej do lat 26, cel matrymonialny. Oferty możliwe z fotografija do Kurjera Poznańskiego zdg 30 783

Która

z pań pożyczmy młodemu, przyłojnemu oficerowi rezerwy 300 złotych. Zastaw meble. Ożenek niewykłuzony. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 799

Administrator dóbr

przystojny kawaler ożeni się z panną przystojną, posiadającą 150-200 000 zł, celem kupna okazjonego majątku 5000 morg. Łaskawe oferty fotografija Kurjer Poznański Tg 1526

Urządnik

bankowy nawiąże znajomość z młodzieńką cud dziewczętką. Cel małżeństwo. Oferty fotografija Kurjer Poznański zdg 31 036

Wdowa

lat 36, przystojna, dwupokojowym mieszkaniem, ogrodem szuka męża na stałej posadzie. — Oferty Oredownik, Poznań zdg 30 718

7. SPRZEDAŻE

Fryzjerzy
żelazka ruch. Deuss para 15 zł.
Fony. Radiouxy. Maszynki elektryczne. Brylity, nożyczki, niezrównane poleca okazynie Wenzlik. Aleje Marcinkowskie-go 19. dz 1701

Pianina
nowe i używane z gwarancją na dogodnych warunkach. B. Sommerfeld. Poznań, ul. 27 Grudnia 15. dz 13 009

Ford - Limuzyna
rocznik 28 w dobrym stanie z powodu przeprowadzki korzystnie do nabycia. Zgłoszenia A. Pawlak. Krotoszyn. dz 3 557

300
rozebranych samochodów zakup. sprzedaz używanych części samochodowych, podwozia na mlecarki. Autosklad, Dabrowskiego 89, tel. 46-74. dz 3 556

Na cały świat
wysylam swoje pianina, fortepiany. Największa, najlepsza fabryka w Polsce B. Sommerfeld. Poznań, ul. 27 Grudnia 15. ng 13 048

Kafle
biale szmelcowe oraz kafle kolorowe i deseniowe dostarcza w znanej dobrej jakości M. Perkiwicz. Zakłady Ceramiczne, Ludwikowo, p. Mosina. Pg 5 175-33.4

Sprzedam
dom piętrowy, 8 ubikacji, pół morgi ogrodu przy szosie poznańskiej, dworca 5 minut, cena według umowy. Stanisław Czarnecki Swarzędz, ulica Marszałka Piłsudskiego. dz 30 756

Skład
delikatesowo - wędzany. Oferty Kurjer Poznański dz 30 878

Sprzedam
limuzyne Chevrolet sześć cylindrowe, bardzo dobrym stanie lub zamienie na kaworkę. Oferty Kurjer Poznański dz 30 979

Piece
wanny kąpielowe najtaniej. Koska. Dominikańska 5. nr 12 767

Rury
kanalizacyjne, wodociągowe najtaniej. Koska. Dominikańska 5. nr 12 766

Abażury
nowoczesne - celonowe wykonuje pracownia „Celon”
Ratajczaka 18. Wielki wybór. dz 3 505

Apteka
dobrze prosperująca, w mieście około 6 000 mieszkańców, wojew. zachodni, jest pod korzystnymi warunkami na sprzedaż. Poważni, a szybko decydujący refleksanci zechcą swe zgłoszenia przelać do Kurjera Pozn. dr 3 532

Okazja
Jadalnia 6 osobowa, debowa, bufet, kredens z kryształowym szkłem, krzesła skórzane, cena 180 zł, obejrzeć firma „Przewóz”, ul. Wieszowa, składnica. dz 30 544

Dom
zabudowanie masywne 1/2 m. ogrodu na sprzedaż. Budzyna, pow. Chodzież, ul. Margonińska 207. ng 13 719

Dom
rodzaj willi 12 ubikacji, 4 morgi roli w tem rzeźnictwo, skład blatów na dużej wiosce przy kole sprzedam natychmiast lub zamienie na rzeźnictwo w mieście dopłata. Stefan Tarzecki, Jarocin. dz 29 298

Gięzka
platforma na 100 cent. stosowna dla spedytora sprzedamy tania. Szewska 16. dz 29 245

Wózki
tania, wybór. Trafczyńska, Pięćckiego 11, podwórze. dz 29 693

Zakład fryzjerski
sprzedam. Adres Kurjer Pozn. dz 30 658

Smoking
średnia figure okazja. Bukowska 41, m. 9. dz 30 670

Kolonjalke
dobrze zaprowadzona sprzedam korzystnie. Fabryczna 30. dz 30 699

Autobus
„Chevrolet”, 6 cyl., 2 ton. w dobrym stanie korzystnie. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dz 30 723

Z powodu wyjazdu do sprzedaży w Poznaniu, w mieście ponad 20 000. mieszkańców, głównej ulicy

Skład towarów krótkich
z nowoczesnym urządzeniem. Pewna egzystencja. Oferty nadsyłać Kurjer Pozn. dz 30 163

Prasę
ekscentryczna, frezarkę, szlifierkę, transmisję sprzedam. Poznańska 27 a. m. 3. dz 30 629

Kasę
National sprzedam. Kolonjalke. Półwiejska 15. dz 30 636

Kiosk
spożywczy z pokojem spowodu choroby spiesznie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. dz 30 684

Lanie
sprzedam. Stefan Biedny, Mała. dz 30 688

Łózka
R. Szymańskiego 9 - 11. dz 30 692

Garnitury klubowe
gobelinie bardzo tania. Froterka elektryczna Elektrolux - odkurzacz elektryczny.

Salon Ludwika Filipa
mahoniowy, dobrym stanie, waga analityczna, waga do skrobi - transparent elektryczny - tapczan

Urządzenie składowe
towarów krótkich tania Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5179-33.16

Elegancki nowoczesny gabinet polerowany
Jadalnie dębowa Skrzydło czarne

krótkie krzyżowe okazynie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5180-33.15

Powózkę
(polowczyk) i konia sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 31 051

Urządzenie
fryzjerskie. Marszałka Piłsudskiego 5. dz 31 035

Większy teren
przy ul. Pocha korzystnie na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dz 31 043

Baczność reemigranci!
skład kolonjalny powodu choroby korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański dz 31 044

Jazzband
tania sprzedam. Wierzbicice 30. m. 28. dz 31 018

Magiel
używany, wóz piekarski, sprzedam. Kiosk, Wolnica. dz 30 693

Rowery
turystyczny 95. balonowy 105. 5 lat gwarancji - tylko firmie Nowaczyk Poznań. Górna Wilda 30. ng 13 593-4

Meble
Baranowski
Poznań Podgórna 13. Pg 3227/8

Meble
polecą najkorzystniej
K. Bakoś, Stary Rynek 51 dz 3439/40

Pluskowy wytepia „Gazolit”
nowowynaleziony plyn gazowy. dz 29 625/6

W Ostrowie Wlk. sprzedam
Kamienicę 2-piętrową,
2 składy, 12 lokatorów, wpłata 50-000 zł
wielkie zabudowania handlowe
nadające się na każdy większy przemysł, bardzo korzystnie położone, sprzeda lub wydzierżawi właściciel. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 30 925/6

Szkolne fartuski, berety, pończoszki, swetry, bieliznę
polecą
Stanisław Schulz,
Stary Rynek 80/82. P 4 958/9-33.8/9

Dom
pięciobikacyjny, dwumorgowy, owocowy 7 000. Frankowski. Zabikowo, Poniatowskiego 10. Poznań. dz 30 794

Meble
najtaniej wprost z fabryki
Szczaniecki
Tama Garbarska 3. dz 30 944

Sypialnia
debowa. Matejki 6. m. 6. dz 30 940

Drogerja
centrum Poznania, tania. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dz 30 892

15 mórg ogrodu
z ładnym, kilkopokojowym domem, zabudowaniami gospodarczymi z marmurami i żywym inwentarzem we ws. ogrodniczej w Piątkowie, tuż przy Poznaniu za gotówkę 25 tysięcy sprzedam. Wygodna i częsta komunikacja autobusowa szosa Obornicka. Oferty do Admin. Kurjera Pozn. dz 30 716

Fryzjerna
z pokojem, dobrze zaprowadzona, tania. Oferty Kurjer Poznański dz 30 896

Maszyna
pisania biurowa. Marcina 15 - 5 dz 30 876

Meble
wprost z fabryki, specjalność kuchnie. Skład Fabryczny, Półwiejska 22, podwórze. dz 3561

Linoleum
25 kwadratowych mtr., deseni parkietu, sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 30 971

Sprzedam
najchętniej
zamienię
na odpowiednią kamienicę doważny, czysto pszenny
młyn parowy
przeziemu 600 otr. na dobe. Blisko Wisły, w pełnym biegu. Hipoteka 4-letnia. Zgłoszenia do Kurjera Pozn. dz 30 708

Maszyny
okretkowe uniwersalne, Mundlos, Magdeburg wykonuje 40 rozmaitych prac. Gierczyński S-ka, Poznaniu, św. Marcina 13. dz 30 916

Likwidacyjna wyprzedaż! Sypialnia
brzoza polerowana, szafa z lustrem, gotowania, umywalnia, solidne wykonanie, kompletna, bardzo tania.

Gabinet
męski masywny dębowy dobrze utrzymany

Stołiki kawiarniane
marmurowe, foteliki wiedeńskie krzesła.

Kasy „National”
kelnerska na sześć obslug, kilka innych sprzedam okazynie.

Garnitur
klubowy mokiet francuski, dobra praca 175.-

Sypialnia 240,-
kompletna, białe marmury dobrze utrzymana, rzadka okazja.

Salonik 125,-
stylowy okazja, różne inne meble używane, jak biurka, szafy, krzesła, fotele, kanapy, lustra, obrazy

Wielka 20
Okazyjny Skład. ng 13 171

Motocykl
500. aparat fotograficzny 9x12 w bardzo dobrym stanie zaraz tania na sprzedaż. Zgłoszenia Kurjer Poznański ng 13 735

Najlepsza lokata kapitału!
15% rocznie, dom czystowy, większym powiatowym mieście, centrum, skład 17 lokatorów, przeszło 5000 dochodu, natychmiast spowodu wyjazdu sprzedam 36 000, wpłaty 19 000. Zgłoszenia Kurjer Pozn. ng 13 736

Dom
dwupiętrowy, z składem, wjazdem i ogrodem (w powiatowym mieście) Kościan (z 7 lokatorami) zaraz na sprzedaż, cena według umowy. Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego K. Minciewicz, Kościan, ul. Poznańska 31. ng 13 737

Osiemnastoosobowy
sztućce srebrny, dwunastoosobowy „Frazet”, inne srebra, drobniaki, okazynie „Lamus”, Strzelecka 1. dz 31 011

Salonik mahoniowy, biblioteki, serwantki, komody, stołki herbaciane.

Kryształ
belgijskie likwidacji mieszkania tania, „Lamus” Strzelecka 1. dz 31 010

Lustro
duże, stół, umywalnia marmurowa, lustro, bujaki, wanna debowa. Chelmońskiego 20, Św. Wsławski. dz 31 008

Składowe
urządzenia, gablotki, Mylna 10. dz 30 956

Ogród z terenem
pod willą Łazarz sprzedam. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego dz 31 047

Pierze, puch, pościele
Parowa Czystałnia Pierza. W. Żak
Poznań, Wronecka 24, tel. 37-71. dz 31 048

Drogerja
najlepszy punkt Poznania, dobrze zaprowadzona, obszerne ubikacje na Burtownie tania. Oferty Kurjer Poznański dz 30 866

Sprzedam
zegar stojący Beckera. Rybaki 10 - 5. dz 30 844

Skład
kolonjalny sprzedam. Adres wskaże Kurjer Poznański dz 30 995

Kuchnię
biała duży bufet. Mazowiecka 62. Solacz. dz 30 993

Wielka wyprzedaż
mebli używanych kilkanaście pokojów kompletnych oraz pojedynczych, tapczany, leżanki, fotele, kanapy, maszyny damskie, gramfony, zegar stojący, elektrolux jak nowy, canac do masowania, maszyna do prania oraz różności

tylko Wielka 25
Tani skład komisowy. dz 30 984

Motocykl
tania 3/4 konny. Aleje Marszałka Piłsudskiego 24, m. 4. dz 30 983

Łózko
żelazne, leżanka tania. Słowackiego 84 - 5. dz 30 965

Kolonjalke
towarem ładnym mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Pozn. dz 30 964

Sprzedaz komisowa mebli używanych!
uskuteczniła szybko - tania - umienniemie Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pg 5184-33.14

10. MAJĄTKI
Majątek
ziemski przepięknie położony, nad rzeką wśród lasów, 3 kilometry miasto powiatowe i koleje sprzedam lub zamienie na kamienicę, willę w Poznaniu, Krzywie, Krynicy. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 30 291

11. KUPNA

Meble - Pianina
dywany używane kupuje, sprzedaje Podgórna 6. Magazyń Mebli. dz 28 000

Pokój stołowy
używany, elegancki, niski bufet kupie. Oferty Kurjer Poznański dz 30 644

Zaprowadzona
kolonjalke lub kiosk kupie. Zydowska 33 - 2. dz 30 648

Kupię
centralne ogrzewanie używane w dobrym stanie. Oferty Kurjer Poznański dz 30 655

Dom lub willę
z mniejszym mieszkaniem kupie za gotówkę do 40 000. Oferty szczegółowe Kurjer Poznański dz 30 666

Ramę
(szasy) ciężarówki cylindr. Chevrolet, długie z kardaniem kupie. Oferty Kurjer Pozn. dz 30 689

Teren
budowlany dobrem położeniu, śródmieścia lub głównych ulic kupie gotówką. Oferty cena Kurjer Poznański dz 29 256/7

Dubeltówkę
tania kupie. Oferty z podaniem ceny Kurjer Poznański dz 30 941

Meble używane
wszelkie kupuje. Woźna 16. Nowy Dom Komisowy. ng 13 172

Krzesła
wiedeńskie kupi - podaniem ceny - Hotel Polski, Leszno. ng 13 730

Srebro,
złoto, brylanty, kwity lombardowe kupuje „Lamus”, Strzelecka 1 dz 30 012

Kupię
lub wydzierżawie skład owoców, cukierków, delikatesów, papieru. Szczegółowe oferty Kurjer Pozn. dz 31 045

Kupię
szafę leżankę, stół. Oferty Kurjer Poznański dz 30 867

Zegar
kupie okazynie w stylu barokowym dobrze idący. Oferty Kurjer Poznański dz 30 864

Lodownię
kupie w bardzo dobrym stanie, średniej wielkości. Oferty Kurjer Poznański dz 30 863

Pokój meski i jadalnię
w stylu półgdańskim, bardzo eleganckie, używane, lecz dobrze utrzymane, kupie za gotówkę. - Oferty z podaniem ceny i adresu Kurjer Pozn. dz 30 856

Biurko
amerykańskie i inne też z krzesłami, szafę do książek kupie. Oferty Kurjer Pozn. dz 31 001

Rower
używany w dobrym stanie kupie. Oferty z podaniem marki i ceny do „Par” pod 33.13. Pg 5181-33.13

Rower
dobrze utrzymany kupi „Zelazopol”, Sw. Maćcin 26. Pg 5182-33.12

Kupię
wille wzgl. dom więcej mieszkańowy w Poznaniu, możliwie ze składem, wpłaty 25 000. Oferty Kurjer Poznański dz 31 030

Silnik
KM. 5 prad staly oraz rozrusznik kupujemy. Oferty Kurjer Pozn. dz 31 050

Kupię
dom z ogrodem okolica Poznania. Cena 5 000 zł. Oferty Kurjer Poznański dz 31 028

12. DO WYNAJĘCIA

Trzypokojowe
I elektryczność, kanalizacja, płatnym miesiecznie. Wiadomość Palacza 70. m. 5. dz 30 311

9 pokojowe
mieszkanie z przynależnościami, centralnym ogrzewaniem, słoneczne, II ptr. w centrum wprost od gospodarza od 1 października r. b. do wynajęcia. Zgłoszenia przyjmuje gospodarz Sew. Mielżyńskiego 5 m. 4 dz 30 540

Mieszkanie
4 pokojowe, słoneczne, komfortowe z balkonem i wszelkimi przynależnościami, zupełnie odnowione, centrum Poznania, wprost od gospodarza natychmiast do wynajęcia. - Adres wskaże Kurjer Pozn. dz 30 547

7-pokojowe
czyste, komfort, centralne. Chelmońskiego 9. dz 29 791

Pięciopokojowe
komfortowe, III piętro. Marsz. Focha 29. Informacje stróż od 14-16. dz 29 999

Łazarz
4 i 5 sonecznych zaraz. Zgłoszenia Kurjer Pozn. dz 30 864

Komfortowe
5 pokojowe z łazienką i kuchnią, z centralnym ogrzewaniem, 120 złotych miesiecznie, 155 przez cały rok z ogrzewaniem. Zgłoszenia Dr. Piechocki, Chelmońskiego 21, m. 4. dz 30 617

Dwupokojowe
komfortowe dużym balkonem, - Płowicka 12, boczna Grunwaldzkiej. dz 30 612

Pokój
kuchnia. Chwaliszewo 9, m. 3. dz 30 624

Pokój
kuchnia przynależnościami, słoneczna, sutereny, Solacz tylko solidnym bezdzietnym do wynajęcia. Oferty Kurjer Poznański dz 30 639

2 duże
jeden mały pokój z komfortem, 1 września.

3
jeden mały, 1 października. Emilijszczyńskiej 5. dz 30 690

2 pokoje
na biura wszelkie mieszkanie od zaraz do wynajęcia. Śródmieście. Oferty Kurjer Pozn. dz 30 798

Pokój
gospodarz. Wiśniowa 75. dz 30 946

3
pokojowe komfortowe I. okolica Wilsona. Zwrot kosztów remontu zaraz urzędnikowi odstąpię. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 31 006

Skład
próżny na delikatesy z pokojem, nowy dom, ruchliwy punkt. G. Wilda 48, m. 5. dz 20 740

2
pokojowe I piętro, elektryczność, gaz, kanalizacja wolne. Miesiecznie 45.- Listopadowa 51. dz 30 904

Trzypokojowe
komfortowe 61, centrum, dwupokojowe 35. Pokój kuchnia, 25.- wynajmie „Pawilon”, Focha 15. dz 30 897

Pokój
próżny, używaniem kuchni, komfortowy, II. wygodami, centrum 45 zgóry, bezdzietnemu urzędnikowi. Wielkie Garbary 2, m. 9. dz 30 832

3 pokoje
komfort (Jeżyce) wynajmie. - Woźna 16, m. 5. dz 30 881

3
pokoje, komfort, Bydgoska 2. - m. 4 I. dz 30 775

Mieszkanie
8-pokojowe z komfortem przy Alejach Marcinkowskiego na III. piętrze jest od zaraz korzystnie do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 30 772

Pokój
kuchnia Górczyn czynsz miesieczny zaraz gospodarz. Oferty Kurjer Poznański dz 30 745

Siedmiopokojowe
komfortowe, słoneczne, orzwowanie wodne. Matejki 48, portier. dz 30 742

Czteropokojowe
komfortowe I piętro, Woźna 26, zaraz odda gospodarz dz 30 972

Dwupokojowe
komfortem. Hetmańska, 70 zł. pól roku zgóry, wprost od gospodarza do wynajęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański dz 31 014

Dwa
pokoje kuchnia, willi bez podatku, 75 mies. Solacz, Ślaska 11, Wawrzyniak. dz 30 852

Najsolidniejsze biuro
mieszkań
Pięciopokojowe
Słowackiego, czteropokojowe - Marcina, trzypokojowe Jeżyce „Jur” dz 30 843

4
pokoje słoneczne I. piętro centrum 90 gospodarz. Oferty Kurjer Poznański dz 30 999

Czteropokojowe
komfortowe od gospodarza. Aleja Hetmańska 42. dz 30 992

Dwa
pokoje kuchnia. Kozia 15, m. 7. dz 30 982

Trzypokojowe
komfortowe. Focha 137. dz 30 890

13. SZUKA MIESZK.

2
lub 3 pokojowego przynależnościami 1-szem piętrze, śródmieściu, Jeżyce, Łazarz, blisko tramwaju, kocioła 1 października poszukuje. Ewentualnie zamienie moje mieszkanie 4-pokojowe. - B. Kłosa, Przechyła 12. dz 30 053/

1-2 pokojowego
mieszkania lub dwóch pokoi, ewentualnie pokoju, z przedpokojem - poszukuje solidny pan. Oferty Kurjer Pozn. dz 30 567

2 pokoi
(kuchnia) ewtl. 3 pokoi poszukuje wprost od gospodarza pewny płatnik emeryt. na uboczu miasta. Oferty Kurjer Poznański dz 30 649

2 lub 3
pokojowe mieszkanie pos

Pokój
utrzymaniem. Wąły Jana 12 — m. 13. zdg 81 041

Frontowy
czysty, Łazarz, Spokojna 27. — m. 9. zdg 81 042

Pokój
tanio. Wierzbicice 30, m. 28. zdg 81 017

Półwiejska
2 — 6 (utrzymaniem) także dni. zdg 81 019

Grudnia
5 — 8. zdg 81 022

Panom
Strzelecka 23/24. — 7. zdg 81 024

20,—
Grobla 19 — 12. zdg 81 025

Pokój
Strzelecka 23/4 m. 8. zdg 81 027

Ładny
panu. Marsz. Pocha 23 — 18. zdg 80 875

Pokoik
lepszy. Wierzbicice 58 — 17. zdg 80 879

Umeblowany
Piekary 20/21. 7. zdg 80 793

Pokój
solidnemu. Skarbowia 6, m. 3. zdg 80 792

Pokoik
Wierzbicice 11 — 9. zdg 80 791

Kamienicę
nowoczesna kupie wprost od właściciela. wpłace 85 000. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 787

Uczeń
możliwie z praktyką potrzebny zaraz do drogerii. św. Marcin 18. zdg 80 930

Centrum
wysoki parter, telefon także przyjeżdżnym. Aleje Marcinkowskie 2 — 1. zdg 80 931

Pokój
Ozrodowa 12 — 11. zdg 80 943

Ratajczaka
27 — 5 ewentl. próżny frontowy, także biuro. zdg 80 902

Dwuosobowy
Szewska 15 — 10. zdg 80 949

Dwuosobowy
Wrocławska 3, m. 7. zdg 80 950

Pokój
Pocztowa 22, m. 9. zdg 80 929

Niekrepujący
jedno dwuosobowy zaraz. Grudnia 10 — 2. zdg 80 927

Przy Zamku
niekrepujący nobliwy, elektryczność. Wąły Jana III. 11 — 4. zdg 80 927

Matejki
7 — 17, jedno-, dwuosobowy, słoneczny, czysty, elektryczność. zdg 80 816

Z
klatki schodowej. Strzelecka 5 — m. 5. zdg 80 807

Pokój
dla panów — utrzymanie. Stroma 28, m. 5. zdg 80 733

Próżny
i umeblowany. Młyńska 12 — 4. zdg 80 731

Elegancki
panu. Mielżyńskiego 28, I prawo. zdg 80 727

Plac Wolności
14 a, m. 10. pokoje umeblowane. zdg 80 726

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 6, m. 15. zdg 80 903

Długa
13 — 9. zdg 80 901

Szkolna 6
m. 1 I. duży, czysty, telefon, łazienka. zdg 80 899

Niekrepujący
panu. Ozrodowa 12 — 10. zdg 80 900

Pokój
frontowy duży. Plac Sapieżyński 10 b, I p., m. 3. zdg 80 895

Klatki
utrzymaniem. Ratajczaka 9 — 8. zdg 80 893

Pokój
Pierackiego 8 — 12. zdg 80 888

Pokój
1 do 2 panom, czysty, łazienka, elektryczność. Strzelecka 25 — 6. zdg 80 884

Przy Zamku
niekrepujący. Zygmunta Augusta 1 — 10. zdg 80 873

Próżny
lub umeblowany. Dąbrowskiego 88, m. 6. zdg 80 872

Pani
18. — elektryczność. Żydowska 26, m. 6. zdg 80 778

Jasna
8 — 8. zdg 80 777

Pokój
dwóch panów. Rybaki 20 a, m. 7. zdg 80 774

Parter
1-2 osob. Woźna 14 a, m. 6. zdg 80 736

Wspólny
panienke. Żydowska 5 — 16. zdg 80 014

Pokój
Aleja Piłsudskiego 29, m. 1. zdg 80 883

Pokój
niekrepujący. Skarbowia 4. — 15. zdg 80 922

Elektryczność
1-2 osobowy W. Świętych 8 — 6. zdg 80 920

Pokój
Mickiewicza 16 — 6. zdg 80 917

Pocztowa
10 — 4 utrzymaniem. zdg 80 760

Klatki
Wrocławska 35 — 3. zdg 80 753

Wygodny
niekrepujący. Matejki 3 — 3. zdg 80 752

Elegancki
niekrepujący. Kreta 5/9. zdg 80 747

Panienkom
używaniem. Łakowa 7, m. 12. zdg 80 983

Śniadeckich
18 — 8. zdg 80 939

Słowackiego
39 — 9. zdg 80 963

Słowackiego
34 — 5. zdg 80 962

Dąbrowskiego
36 — 7. zdg 80 961

Niekrepujący
Tel. 60-75 zdg 80 960

Niekrepujący
Wierzbicice 18, m. 34. zdg 80 746

Panę
wspólny. Strzelecka 13 — 37. zdg 80 745

Pokój
ładny, czysty, młdy, dwom solidnym panienkom lub panu zaraz. Jezuitska 12, mieszkanie 11. front III. zdg 80 851

Pokoje
dla uczennic tanio dobrem utrzymaniem, wszechstronna opieka, fortepian, telefon. Pocztowa 33 — 6. zdg 8 520

Słoneczny
frontowy. Jacki wskiego 13, m. 5. zdg 80 978

Przyjeżdżnym
śródmieściu. Kreta 4, II prawo. zdg 80 976

Pokój
paniom od zaraz. Łakowa 20, m. 9 zdg 80 975

Rybaki
23 — 7. zdg 81 016

Pani
słoneczny. Reja 2 — 19. zdg 81 013

Skryta
7 mieszkanie 7 jeden dwuosobowy z utrzymaniem. bez — zaraz. d 3 135

Słowackiego
29 — 9. zdg 80 958

Jeżycka
45 — 9. zdg 80 953

Dwuosobowy
wygodami. solidnym. Wąły Zygmunta Augusta 10 a, — 5. zdg 80 871

Słoneczne
Pocha 64 — 5. zdg 80 868

Pokój
Kreta 6, m. 16. zdg 80 865

Pokój
Górna Wilda 78, m. 6. zdg 80 820

Niekrepujący
obiady. Różana 23 — 4. zdg 80 862

Małżeństwu
umeblowany zaraz. Wierzbicice 23 — 9. zdg 80 846

Klatki
schodowej — telefonem. Strzałowa 3 — 23. zdg 80 845

Kwiatowa
3 — 3 wygodami. zdg 80 841

Małżeństwu
lub panom zaraz. Staszica 6 — 22. zdg 80 990

Ładny
niekrepujący. Słowackiego 37 — 2. zdg 80 967

Komfortowy
urzednikowi — oficerowi. Grottera 14 — 4. zdg 81 037

Małżeństwo
niekrepującego, czystego, używaniem kuchni do 25. — początek Jeżyc, Łazarza. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 607

Pokoju
czystego, ciepłego, stale spokojnej rodziny. elektr. poszukuje. Warunki proszę Kurjer Pozn. zdg 80 939

Pokoju
pianinem używaniem kuchni szuka od zaraz panj dwoma córkami okolica mostu teatralnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 781

17. LOKALE

Dla reemigranta
skład dwoma pokojami, kuchnią, każde przedsiębiorstwo Luboń. Zgłoszenia: Poznań Raczyńskich 8, m. 5. zdg 80 044

2
frontowe na biura parter. Skarbowia 17. zdg 80 599

Składu
przyjeżdżnym mieszkaniem (galanteria papieru) ruchliwym punkcie Poznania lub większym mieście powiatowym szukam. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 661

Składu
lub pokoju próżnego spiesznie poszukuję. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 80 824

Wyszynk
piwa i wódek śródmieście spowod. choroby sprzedam. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 970

Lokale handlowe
skład, nowoczesnie przebudowany i 3 ubikacje, w pobliżu placu Wolności do wydzierżawienia. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 020

Zdolny kupiec
doskonale zaprowadzony, poszukuje dodatkowego przedstawicielstwa na prowizję celem zastępstwa na własny rachunek, celem odciążenia własnych kosztów handlowych, ma kilku sub-agentów oraz własny kryty samochód półciężarowy i osobowy. Oferty z podaniem warunków pod „P. 759” Biuro Ogłoszeń, Bydgoszcz, Dworcowa 54. ng 13 683

Gorsety
Biustonosze poleca Pracownia Gorsetów „Wanda” Firma chrześcijańska. Ratajczaka 27 parter. zdg 80 928

Uwaga
Prace zdruńskie (garncarskie) wykonuje czyste fachowo, sumiennie. Maciejewski, mistrz zduński, Mosina tel 27. zdg 80 678

Panie
zainteresowane przyjmuję, udzielam porad, pomocy. Akuszerka Kowalewska, Łakowa 14. zdg 80 685

Znana
wróżbiarka Ajirelli przepowiada z cyfr, kart, reki. Przyjmuję 10 rana do 8 wieczór. Poznań, Podgórna 18, mieszk. 10. front. zdg 80 758/9

24. NAUKA

Angielskiego
konwersacji poszukuje cudzoziemiec. Oferty ceną Kurjer Poznański zdg 80 574

Pensjonat
dla uczennic. Wszechstronna opieka. Warunki bardzo dogodnie. Suszczyńska. Aleje Marcinkowskiego 19 — 7. zdg 80 997

Kurs tańców
początkujący 19 sierpnia. Sreżiński, Strzelecka 3. zdg 81 033

25. MUZYKA

Trio
dobrze zgrane — doborowy repertuar akordjon, śpiew od 1 września, wzgl. później potrzebne. Zgłoszenia z fotografią, warunki. Marjan Kawecki, Srem. zdg 29 013

26. SZUKA POSADY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy do jednej trzeciej cenie drobnych

Leśnik
lat 40, poszukuje posady za żonatego od 1. 10. br. lub później, 25 lat praktyki, dotychczas 5 lat na niewypowiedzianej posadzie jako leśnik — urzędnik gosp., silny, energiczny, długoletnie członek świadectwa i polecenia. Łaskawe oferty upraszam Kurjer Pozn. pod zdg 29 632

Kasjerka
dominjalna rutynowana, dobrze polecona, nadzorem podwózca, szuka posady. Zgłoszenia Sławno restanre gnieźnieński „Kasjerka” zdg 80 381

Osoba
inteligentna szuka posady jako zarządczyni gospodni z kotowaniem hodowlą drobiu na majątek lub do samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 083

Służąca
poszukuje posady od 15 lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 707

Wychowawczyni
z dobrimi poleceniami poszukuje posady zaraz lub później, telefon 75-49 lub oferty Kurjer Poznański zdg 80 459

Nauczyciel
z 2-letnią praktyką w VII kl. publicznej szkoły powszechnej szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznanski zdg 30 383

Pani
w średnim wieku z kaucją poszukuje stanowiska w piekarni lub cukierni. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 633

Pisarz
gospodarczy, lat 33 z długoletnią praktyką, znający książkowość, szuka posady zaraz lub później. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 681

Panienka
pragnie się wyczerzyć szycia i kroju. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 682

Szukam
posady z gotowaniem zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 696

Pomocnik
fryzjerski dz elny w swym zawodzie, poszukuje posady. Oferty Hanisz Czesław, Zbąszyń, 17 Stycznia 39. ng 13 727

Młynarz
samotny po wojskowości, obeznan w małych i dużych młynach poszukuje posady, złoży ewentl. kaucję. Zgłoszenia Agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, ng 13 645

Nauczycielka
wyższe Liceum Dąbrowski, języki szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 806

Posługaczka
poszukuje posługi gotowaniem. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 650

Panienka
lat 16, szuka posady uczennicy do biura lub składu. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 618

Skrzypek
piewszorzędny młody rutynowany wolny pierwszego wiersnia. Grudziądz, poste-restante Skrzypek. ng 13 522

Krawcowa
przeróbki, bielizna meska, dziecięca, wszelkie reparacje, tania, akurata, szuka posady dom, poza dom. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 620

Absolwent M. S. H. stenograf
znający dobrze księgowość oraz wszelkie prace biurowe poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 619

Nauczycielka
wychowawczyni inteligentna, bardzo dobre świadectwa, siedem lat pracy w przedszkolu, szuka posady od września, najchętniej w przedszkolu lub w biurze. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 611

Rzadca
gospodarczy, lat 36, wykształcenie średnie 14 lat praktyki poszukuje posady żonatego na skromnych warunkach. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 263

Nauczycielka
zamiłowana wychowawczyni z bardzo dobrimi świadectwami, zmieni posadę na inną. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 29 634

Krawcowa
co w zakresie wchodzi szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 129

Bufetowa
działa, ucze wa, przystojna, szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 384

Ekspedjentka
branży piekarsko — cukierniczej szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 320

Bufetowa
działa kilka lat praktyki szuka posady. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 321

Panna
zna szycie, prace domowe, wiejskie, gospodarstwo, warszwnictwo, przyjmie jakakolwiek posadę. Miejsceowości obcojenta, wyznania skromne. Oferty Kurjer Pozn. lub Oredownik, Poznań zdg 80 860/1

Panienka
poszukuje posady jako pomocnica do krawcowej lub prac domowych, pomocy w składzie. Oferty Kurjer Poznanski zdg 81 003

Krawcowa
dobrym krojem poszukuje posady, dziennie 2 zł. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 810

Dziewczynna
uczniwa szuka posady od 15. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 782

Książkowa
długoletnią praktyką, pisząca maszyną, język polski niemiecki, zna sprawy podatkowe, ubezpieczeniowe szuka posady. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 80 836

Kuśnierka
praca berlińska fasonuje futra, karakulowe i t. d., szuka posady poza dom tanio. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 757

Krawcowa
mistrzynie poszukuje posady może wyjechać. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 755

Służąca
posługaczka poszukuje posady do wszystkich. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 968

Ogrodnik
długoletnią praktyką, sumienny, energiczny fachowiec, wszelkich działów, dobre świadectwa, poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 81 046

W piątek rano

Nowiny Poświęteczne

za 10 groszy

przyniosą najświeższe wiadomości z Polski i ze świata oraz bogatą kronikę sportową z czwartku.

zg 11 612/3

18. DZIERŻAWY

Skład
w Toruniu przy ul. Szerokiej na rożnik 5 okien wystawowych od zaraz do wydzierżawienia. Koniaczny, Toruń, Szeroka 13/15. Pg 5171-64.99

Fachowiec poszukuje dzierżawy

Kawiarni — cukierni
w większym mieście powiatowym. Oferty z warunkami skierować do Kurjera Poznańskiego pod zdg 80 378

Gospodarstwo
200 mórg oddam dogodnych warunkach, kaucja gotówka 2 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 808/9

Piekarnia
4 pokoje kuchnia, centrum, dzierżawa 160 zł, objęcie 5000. Oferty Kurjer Poznański zdg 80 813

Szukam
ogrodu mieszkaniem Poznaniu w dzierżawę. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 852

Przyjmę
uczniów lub uczennice z dobrego domu na stancję. Opieka rodzicielska, fortepian. Adres wskazać Kurjer Poznański zdg 80 293

Pensja
dla gimnazjastów, uczni szkół powszechnych, słoneczny pokój, — troskliwa opieka 75 zł miesięcznie. Kolska, Zielona 2, m. 8. zdg 80 488

Kto
udzieli lekcji wodnej ondulacji. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 610

Gimnazjastów
blisko Mickiewicza, Marcinkowskiego. Rodzicielska opieka. — Zgłoszenia godz. 2-6, Matejki 44 m. 3. zdg 80 627

Kursy Handlowe
Sawickiego plac Wolności 2, początek 3 września. zdg 23 141/2

Kursy Handlowe
Preissa, Skarbowia 11, przyjmują wpisy. zdg 80 821

Nauczycielka
przyjmie gimnazjastów na wspólny pokój dobre utrzymanie, opieka, pomoc w nauce, fortepian do ćwiczeń. Łakowa 9 — 4. zdg 81 002

22. ZGUBY

10 zł nagrody
za zwrot dwóch legitymacji Jawdigi Schweizerówny i dwóch legitymacji Ogi Klimkiewicz-Sitkiewiczówny. Zgłoszenia do ekspedycji Kurjera Poznańskiego dgp 3534

Chustę
szyfonową zgubiłam piątek. — Łaskawy zwrot. Kwiatowa 4. — m. 7. zdg 80 776

23. ROZMAITE

Autoelektro
Mickiewicza 15. Tel. 76-60. Elektryczność samochodu, motocykla. Naprawa, ładowanie akumulatorów. dg 3 438

Tłumaczenia
przepisywanie maszyna, lekcje Spandowska, Marcinkowskiego 24, mieszkanie 21. ng 6 682

Na obiady
domowe niesie, jaskie poszukuje stałych gości. Pocztowa 33 m. 6. dg 3521

Detektywne
biuro Greif tylko Oleszkowskiego 8 od 24 lat, Wywiady, Obserwacje. Dochodzenia. zdg 29 839

Koldry
wykonuje przerabia. Smoczyńska Kwiatowa 8. zdg 80 880

Radjoodbiorniki
Uniwersalne, przeróbki modernizacja

Radjotel
Piekary 6. Przyjmujemy asygnaty. zdg 80 885

Słynna
chirontantka przepowiada przyszłość, terażniejszość. Grobla 4 m. 2. zdg 80 819

programy radiowe

WARSZAWA

Czwartek, 15 sierpnia.

8.30 audycja poranna. 10 muzyka operowa. 10.30 transm. nabożeństwa. 12.03 „Podrózujemy — Pochwała Helu” — feljeton. — 12.20 poran. k. u. muzyczny. 14 muzyka salonowa. 15 pogadanka dla młodzieży wiejskiej. 15.10 utwory charakterystyczne. 15.22 porady weterynaryjne. 15.55 Zygmunta Pomarański. 16 pogadanka dla dzieci młodszych p. t. „Dlaczego myjemy ręce”. 17. Stary Doktor. 16.15 orkiestra reprezentacyjna P. W. dyrekcji krakowskiej. 16.50 Zygmunta Nowakowski — nowela. 17 „Co kto lubi”. 18 o książce Vowles „Człowiek i siły przyrody”. 18.10 minuta poezji: Wiersz Władysława Sebylew. 18.15 „Człowiek i siły przyrody”. 18.45 muzyka lekka. 19.30 Grzegorz Dini. 19.50 pogadanka aktualna. 20 sygnały wojskowe (płyty). 20.30 marsze wojskowe (płyty). 20.45 dziennik wieczorny. 20.55 „Obrazki z Polski”. 21 koncert symfon. w wyk. orkiestry P. R. pod dyr. Grzegorza Fitełberga. 21.30 Teatr Wyobraźni — nadaje słuchowisko p. t. „Jak Sobieski z kowalicha tańcował”. 22 wiadomości sportowe. 22.20 mała orkiestra P. R.

Piątek, 16 sierpnia.

6.30 audycja poranna. 12.05 dziennik „Łudny”. 12.15 koncert dla naszych letników i uzdrowisk. 13 chwilką dla kobiet. 13.05 muzyka operetkowa. 13.30 z rynku pracy. 15.15 giełda. 15.25 wiadomości o eksporcie polskim. 15.30 muzyka fortepianowa. 16 „Gospo-

ZAGRANICZNE

Czwartek, 15 sierpnia.

Radio Paris — 20.45 fragmenty z opki Rogera „28 dni Clairrety”. Koenigswusterhausen — 12.00 — muzyka lekka i tanczna; 14.00 rozmaitości muzyczne; 16.00 koncert popularny z parku; 17.45 koncert z Lipska; 19.00 muzyka lekka z Sztutgartu; 20.10 chór dziewcząt; 20.35 słuchowisko. — Londyn — 20.00 koncert symfoniczny; 22.00 kwintet Parkingtona. Luksemburg — 20.10 muzyka niemiecka; 21.45 uroczysty koncert ok. 100-lecia rocznicy Saint-Saens. Motela i Sztokholm — 21.00 koncert wieczorny. Kopenhaga i Kopenhaga — 20.00 — koncert; 20.50 pieśni współczesne

Czwartek, 15 sierpnia.

Poznań — 8.30 aud. por. z Warszawy; 9.55 program; 10.00 muzyka klasyczna z płyty; 10.30 — transm. z Wielkich Piekarn na Słasku; 11.57 z Warszawy i Krakowa; 14.00 koncert zyczeń z płyty; 15 do 17 z Warszawy; 17.00 arje operowe z płyty; 18.45 „Od Mozarta do Smetany” uverture z płyty; 19.05 program; 19.15 płyty; 19.30 marsze z płyty; 19.50 do 22.00 z Warszawy i Lwowa; 22.00 wiadomości sport. ze wszystkich części polskiej; 22.15 wiadomości wiadom. sport.; 22.20 z Warszawy

16. SZUKA POKOJU

1-2 pokoi
niekrepujących, częściowo umeblowanych poszukuje solidny pan. Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 568

Starsza
osoba, płatna, szuka próżnego pokoju nie wysoko, parafji Bożego Ciała. Wskaże Kurjer Poznanski zdg 80 628

Emeryt
2 chłopcami taniego, centrum. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 80 924

Próżnego
kulturalnego — pan. Oferty Kurjer Poznanski zdg 80 620

Znakomite potrawy z kocioków. Obiady z 3 dań a z 1.60 oraz kolacje. Napoje i zakąski elektr. chłodzone. — Ceny niskie.

BUFET ŻYWIĘCKI

Dzierż.: STEFAN KAZYKA
ng 13 641

Kraków, Rynek Gł. 36.

Linja A-B. Tel. 100-77
Lokal otwarty do godziny 1 po północy.

Pea krem

ULATWIA.....
RÓWNOMIERNE I BEZBOLESNE
.....OPALANIE

ng 13 499

W CIENISTYM OGRODZIE

p. Kowańskiego na Przepadku urządzają w czwartek, dnia 15 sierpnia (w święto Wniebowstąpienia N. M. P.) Panie Miłosierdzia z Stow. św. Wincent. à Paulo przy parafii św. Wojciecha

WIELKA ZABAWĘ LATOWĄ

Program wielce urozmaicony jak: polonez dzieci z czapczkami i lampionami — fruwanie baloniki — strzelanie do tarczy — kulanie w kregle — gra w rybę i tak dalej. Początek o godz. 15 — wstęp dobrowolny — własny smaczny a tani bufet. Czysty dochód przeznacza się na biednych naszej parafii. — O liczny udział uprasza
ZARZĄD.

Kucharz

kawaler, z dobrym pościeleniem poszukuje posady od 1. 9. miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 853

Posługi

lub prania dobrze świadczącymi przed południem do godziny 2 poszukuje prania 2.50. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 906

Panienska

poszukuje posady do dziecka lub składni. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 969

Dziewczyna

do prac domowych umiejąca cośkolwiek gotować szuka posady od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 31 026

Dziewczyna

wiejska poszukuje posady od 1. 9. zna gotowanie, zaprawy, pieczenie i wszelkie prace domowe. — miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 721

Leśniczy

praktykował w lasach państw. wojskowość przy strzelcach zwyczaj. egzaminy polskie i niemieckie. doświadczony zarządca lasów hrabiowskich i 10 lat w państwowych. zamilowany, dzielny fachowiec, za dobre hodowanie szkółek i piękne kultury, wysokie pochwały, energiczny, zdrowy w sile wieku, żonaty, przyjmie też posadę samotnego zna tartaczność, rybołówstwo, eksploatację torfu, lubi bardzo hodować zwierzęta i trawi wszystkie sygnały. chlubne świadectwa i wysokie rekomendacje może przedłożyć poszukuje posady od 1. 10. lub zaraz. Łaskawe oferty uprasza do Kurjera Poznańskiego zdg 29 083

Ekspedjentka

młodsza brzoza reżenickiej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 295

TEATRY

Poznań, środa, 14. 8.

TEATR POLSKI — Dziś „Teoria Einsteina”, gościnnie występ Reduty Warszawskiej. Czwartek, 15. 8. Zespół Reduty „Teoria Einsteina”.

TEATR LETNI w Zoologu: Dziś o godz. 8 rewja p. t. „Zaczynamy o 8-mej” — premjera.

KINA

Poznań, środa, 14. 8.

APOLLO: „Światło w ciemności”.
CORSO: „Miasto Widm”.
GONG: „Flip i Flap”.
GWIAZDA: „Ich ostatnie spotkanie”.
METROPOLIS: Dziś 14. 8. „Sekretarka osobista wychodzi z zamą”, od jutra 15. 8. „Frasquita”.
OSWIATOWE T. C. L.: — „Szwajcarja Kaszubska” oraz „Moby Dick”.
RENAISSANCE: — „Przedmieście”.
SFINKS: „Noc cudów w Lourdes”.
SLONCE: — „Jestem zbiegiem”.
SWIT: „W służbie szpiega”.
TECZA — LAZARZ: „Tańcząca Wenus”.
TECZA — WILDA: „Młody Las”.
WILSONA: „Ostatnia eskapada”.

Posługi
i prania poszukuje, dobre polecenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 854

Dziewczyna
uczciwa, czysta, z długoletnimi doświadczeniami, poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 449

Dziewczyna
wiejska z dobrej rodziny z dobrymi poleceniami poszukuje posady od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 30 437

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 436

Panienska
z powini szuka posady do dziec. Zna szycie i prasowanie. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 427

Posługi
poszukuje na cały dzień. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 571

Inteligentna
panienka poszukuje posady do składni. (1 1/2 roku praktyki w piekarni - cukierni). Oferty Kurjer Poznański zdg 30 336

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 370

Malarzy
na okna, drzwi. Zgłoszenia piśmienne Kurjer Poznański zdg 30 837

Nauczycielka
na wieś do dziec. I. kl. gimn. now. syst. Zgłoszenia warunki, świadectwa do Kurjera Poznański zdg 30 767

Służąca
potrzebna z gotowaniem. Dąbrowskiego 56. m. 10. zdg 30 744

Akwizytorów
kosmetyki fryzjerskiej poszukujemy. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 796

Działyńskich
2 — 2. zdg 30 786

Czeladnik siodlarski
również dzielnym w tapicerstwie potrzebny zaraz na stałe. H. Szwałski, mistrz s'odl. i tapicerski. Środa. ng 13 734

Krawcowa
domowa pierwszorzędna. Kossaka 21 — 3. Wyspiańskiego. zdg 31 007

Dziewczyna
do wszystkiego, potrzebna zaraz do restauracji, Piotra Wawrzyniaka 13.

Fotograficzna
siłę wpracowaną poszukuje zaraz Foto-Labor, Wodna 13. zdg 30 815

Fryzjerski
uczni (ca) potrzebni. Gen. Prądzyńskiego 48. zdg 30 932

Samodzielna
pomocnicze handlu hurtowego. — gwarancja bankowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 29 657

Do
2 chłopców na wieś, kl. 3 i 6 potrzebny od 1. 9. nauczyciel ewtl. nauczycielka z dobrymi referencjami. Zgłoszenia do adm. Kurjera Poznańskiego zdg 30 695

Ucznia (nięc)
przyjmie, dentysta na prowincji przy pełnym utrzymaniu, za przystępną opłatą. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 614

Uczeń potrzebny
Elektromechanika, św. Marcina 14. zdg 30 705

Dziewczyna
starsza do gospodarstwa wiejskiego z gotowaniem od zaraz. Zgłoszenia od 5—7 Matejki 5. m. 8. zdg 30 712

Krawcowej
domowej, pierwszorzędnej do płaszczy i sukien poszukuje. — Zgłoszenia z podaniem adresu do Kurjera Poznańskiego zdg 30 713

Nauczycielka
do dziewczynek 13, 12, 10 lat, na wieś potrzebna. Zgłoszenia piśm. Kurjer Poznański zdg 3547

Od 1 października potrzebny **urzędnik gospodarczy**, na folwark 700 morgowy pod ogólną dyspozycją energiczny, pilny, trzeźwy, uczciwy, nie niżej 30 lat. Zgłoszenia z podaniem pretensji i odpisem świadectw, których się nie zwraca do Kurjera Poznańskiego zdg 30 226

Retuszerki (era)
na negatywy poszukuje od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 29 387

Kasjerki
dam posadę 100 miesięcznie za udzielenie pożyczki 1500. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 642

Kwiaciarka
na prowincji. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 657

Handlowiec
młodszy, intelig. z branży papierniczo-drukarzkiej jako podróżujący potrzebny do Poznania od zaraz. Zgł. Kurjer Poznański zdg 30 662

Freblanki
wychowawczyni - nauczycielki dla 5-letniej dziewczynki, poszukuje od 1 września. Oferty z świadectwami fotografja Kurjer Poznański zdg 30 306

Nauczyciel
lub student potrzebny na stałe do 2 chłopców, wymagania skromne, referencje konieczne. — Płoska, Bocheniec, poczta Golub, Pomorze. zdg 30 377

Poszukuje
kierownika kawalera do ogrodu handlowego, obeznanego w szkolnictwie i kwiaciarstwie z praktyką, co najmniej 10-letnią. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 395

Nauczycielka
wychowawczyni — konwersacje francuska, nauczaniem I powzrocznej muzyki potrzebna do dzieci 6 i 3 lata od 15. bm. Świadectwa życiorys warunki Kierska, Szamotyły. zdg 30 576

Posługawca
Romana Szymańskiego 3 — 5. zdg 30 870

Poszukujemy
kilka pań i panów chcących zarobić kilka złotych dziennie przez sprzedaż na własny rachunek artykułów kosmetycznych. — Zgłoszenia Stary Rynek 80, m. 8. zdg 30 874

Licencja
na kilmy i filety panie i panowie mogą się zgłosić. Referencje konieczne, oferty Kurjer Poznański zdg 31 049

Panienska
(najchętniej seminarzystki) do dziewczynki 9-letniej od zaraz poszukuje. Zgłoszenia Kreta 29, m. 6. między 13—14. zdg 30 899

Kucharka
z dobrymi świadectwami od zaraz, wzgl. od 1. 9. 35. Al. Hetmańska 29 — 3. zdg 30 842

Służąca
uczciwa, czysta z dobrym gotowaniem do bezdzietnego małżeństwa potrzebna. Zgłoszenia wieczorem 8—10, plac Nowomiejski 5, m. 11. zdg 31 000

Służąca
potrzebna. Wroneńska 68, m. 11. zdg 30 981

Przedstawiciele
odwiedzających sklady kolonialne na artykuł dodatkowy poszukujemy. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 31 038

Kucharka
samodzielna do jadalni od zaraz. Zgłoszenia od 4—7, Grobla 27, m. 1. zdg 31 021

Kucharka bufetowa
potrzebna. Restauracja Dąbrowskiego 53/55. zdg 30 950

Marszantka
samodzielna na stała posadę potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 957

Fryzjerka
potrzebna od zaraz lub później. Reflektuje tylko na silę pierwszorzędna. Posada stała. Franciszek Matkowski, Gdynia, Portowa 8. ng 13 739

Ekspedjentka
rzeźnicka, młodsza, najchętniej prowincji — potrzebna września. (Ostrów Wlkna) Zgłosz. Chwałszewo 5, m. 6. zdg 29 390

Poszukuje
młodej, przystojnej, sprytniej biurolistki, obeznaniej w księgowości. Zgłoszenia wraz z fotografją, podaniem warunków Kurjer Poznański zdg 31 033

Udział w Konkursie powakacyjnym „Kurjera Poznańskiego”, który ogłoszony będzie już w niedługim czasie, stanowi

wyjatkową okazję do zareklamowania się

na co zwracamy uwagę Panom Kupcom i radzimy nie zwlekać z nadaniem zlecenia, ponieważ miejsce na ogłoszenia jest ograniczone.

Poszukuje
praktyki za elewa na majatku. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 288

Panna
poszukuje pracy w fabryce. — Oferty Kurjer Poznański zdg 30 262

Dziewczyna
poszukuje całodziennych posług. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 30 257

Panienska
do dziec, miejscowość obojetna, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 250

Robotnik
poszukuje jakiegokolwiek pracy. Gaj, Staroleka Wielka (Osiedle). zdg 30 252

Uczeń
piekarski 4 miesięczna nanka poszukuje dalszej nauki, kaucja 100 zł, Tomeczak, Szamotyły, Rynek 4 p. 2 389

Służąca
do samodzielnej pracy domowej, do samotnej, inteligentnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 594

Panna
z zyciem przyjmie posadę do dziec lub dwójga osób. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 294

Bankowiec
poszukuje posady, ulokuje 1000 zł w poważnym przedsiębiorstwie. Oferty Kurjer Poznański zdg 28 062

Kasjerka - biurowa
dobrej rodziny, referencje poszukuje posady, wynagrodzenie skromne. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 28 322

Dziewczyna
z praniem zaraz. Poczta 28 — 4. zdg 30 834

Szofer kawaler
na stałą posadę z inkasem potrzebny. Referencje wysokość kaucji podać. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 919

Od 1. 10. br. potrzebny **magister**
z jednoroczną praktyką lub asystent z wojew. egzaminem do Apteki pod Lwem, Czersk (Pom.). Referencje i wysokość wynagrodzenia podać. dg 3551

Bona-wychowawczyni
zdrowa, sumienna, potrzebna do 4-letniej dziewczynki od 1 września 35. Zgłoszenia z świadectwami oraz podaniem pensji Kurjer Poznański dg 3507

27. WOLNE MIEJSCA

Pomocnik fryzjerski
meski z kartą rzemieślnicza potrzebny zaraz. Warunki, adres poda Kurjer Poznański zdg 30 577

Dziewczyna
potrzebna zaraz. — Frackowiak, Dąbrowskiego 35. dg 35571

Dziewczyna
młoda, czysta, uczciwa. Gen. Prądzyńskiego 11, m. 3. zdg 30 948

Woźnica
z kaucją 200—300 zł potrzebny od zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 811

Akwizytorów
obojsza płci poszukuje do sprzedaży artykułu pierwszej potrzeby. Kaucja 10 zł wymagana. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 30 719

Lekarz praktyczny
dzielnym, znajdzie placówkę w pięknym miasteczku pod Poznaniem. Dobra praktyka prywatna. Zapytania infom. uprasza się skierować pod dg 3553 Kurjer Poznański.

Ekspedjentka
młodsza siła rutynowana ewentl. z kaucją do sklepu koralajnego od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 30 875

Dziewczyna
do wszystkiego. Hotel National, św. Marcina 30. zdg 30 892

Służąca
nawskroś uczciwa, pracowita z samodzielnym doświadczeniem potrzebna od 1 września 35. Oferty Kurjer Poznański dg 3568

Służąca
potrzebna. Prasowalnia, Dąbrowskiego 15. zdg 30 918

Werkmistrz
dla fabryki mebli i stolarni budowlanej, doświadczony i biegły w kalkulacji, akordzie i rysunkach detalicznych, natychmiast poszukiwany. Znajomość języka niemieckiego w słowie i piśmie konieczna. Oferty własnoręcznie pisane, z podaniem dokładnego życiorysu, odpisami świadectw, fotografją, oraz podaniem żadanego wynagrodzenia kierować do: Biuro Ogłoszeń „Par”. Katowice, ul. Pierackiego, pod „Energiczny”. Pg 5 174-71, 46

Potrzebna
od 1 września **nauczycielka**
z praktyką do trojga dziec na wieś na Pomorze. Najchętniej z językiem niemieckim. Pensja 30 złotych miesięcznie. Oferty Kurjer Poznański pod dg 3572

Lekarz dentysta-cka
poszukiwany od 1. 9. lub 15. 9. do powiatowego miasta w Poznańskim, wynagrodzenie 300 zł miesięcznie. Zgłoszenia do Kurjera Poznański zdg 30 766

28. ROZRYWKA

Czwartek
Nieodwołalnie ostatni dzień **Noc cudów w Lourdes**
Najszlachetniejsze przedudne arcydzieło świata.
Kinoteatr „Sfinks”
zdg 30 366

Kino „Gwiaźda”, Al. Marcinkowskiego Najpiękniejszy film wie-deński

Julika
Gitta Alpar — Gustaw Frachlich. zdg 30 683

Tydzień śmiechu
Kino Gong: „Flip i Flap”. Cena 0,25 i 0,54. zdg 30 797

Londyńska
Maszalarska poleca swym walcem sympatyczny wieczór, koncert artystyczny, bilard. zdg 30 945

Humor zagraniczny

— Twoja żona choruje? — A na co narzeka? — Po największej części na mnie. (Trib. Ill. — Rzym.) S. F.

Co futro — to Edmund Rychter — co palto — to Edmund Rychter — co ubranie — to Edmund Rychter Poznań, Ostrów Wielkop.

Przedpłata na miesiąc sierpień 1935 roku za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-lamowej 25 gr., na stronie 4-lamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr., na stronie czwartej (lub piątej) 100 gr., na stronie drugiej (lub trzeciej) 120 gr., przed wiadomościami potocznie 200 gr. od 1-lamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% wyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nocy w wypadkach do godz. 22 u stróża, do wydania głównego (wieczornego) „drobne” do g. 11.10, w dni przedświąteczne do godz. 11.00, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia najwyżej 100 słów w tem 5 nagłówek; słowo nagłówek (tłuste) 25 gr., każde dalsze słowo 15 gr. Za różnicę między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matryce, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoformatowych i uroczystościowych poprzedza normalną, ccdzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materiał poświęcony danej uroczystości. Telefony do Redakcji i Administracji: 44-61, 14-76, 33-07, 35-24, 35-25, 40-72, w niedziela, święta i nocą tylko 14-76, 35-24 i 40-72. P. K. O. Poznań nr. 200 149